

MILJØGODKENDELSE

AF SVINEBRUGET PÅ

Mølbrovej 6 og Vestermarksvej 1, 6070 Christiansfeld

*Udvidelse af svinebesætningen
- fra 167 DE til 358 DE.*

§ 12

Lov nr. 1572 af
20. dec. 2006, jf.
lovbek. nr. 1486
af 4. dec. 2009
om miljøgodken-
delse mv. af hus-
dyrbrug

Dato for gyldighed:
21. sept. 2011

Kolding Kommune
Landbrug
Nytorv 11
6000 Kolding
Telefon 79797439
[byogud-
vikling@kolding.dk](mailto:byogud-vikling@kolding.dk)
www.kolding.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse.....	1
1 Resumé og samlet vurdering	4
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse.....	4
1.2 Ikke teknisk resumé.....	5
1.3 Offentlighed	9
2 Generelle forhold.....	11
2.1 Beskrivelse af husdyrbruget.....	11
2.2 Meddelelesespligt – anlæg, arealer, ejerforhold.....	11
2.3 Gyldighed.....	12
2.4 Retsbeskyttelse	12
2.5 Revurdering af miljøgodkendelsen.....	12
3 Husdyrbrugets indretning, beliggenhed og planmæssige forhold.....	13
3.1 Indretning, udformning og beliggenhed.....	13
3.2 Placering af anlægget.....	14
3.3 Landskabsmæssige forhold	18
4 Husdyrhold, staldanlæg og drift.....	20
4.1 Husdyrhold og staldindretning	20
4.2 Staldanlæg.....	22
4.3 Ventilation.....	26
4.4 Fodring og foderopbevaring.....	27
4.5 Energi- og vandforbrug samt besparende foranstaltninger.....	31
4.6 Spildevand herunder regnvand og overfladevand.....	33
4.7 Affald, råvarer og hjælpestoffer	35
4.8 Driftsforstyrrelser eller uheld.....	38
5 Gødningsproduktion, -håndtering og anvendelse	40
5.1 Gødningstyper og mængder – anvendelse på arealer.....	40
5.2 Flydende husdyrgødning – opbevaring og håndtering	42

5.3	Gyllekøling	45
5.4	Dybstrøelse	47
6	Forurening og gener fra husdyrbruget	49
6.1	Ammoniak og natur	49
6.2	Ammoniak og internationale naturbeskyttelsesområder	53
6.3	Lugt	54
6.4	Fluer og skadedyr	55
6.5	Transport	56
6.6	Støj fra anlæg og maskiner	58
6.7	Støv fra anlæg og maskiner	60
6.8	Lys	61
7	Påvirkning fra arealerne	62
7.1	Udbringningsarealerne	62
7.2	Påvirkning af søer og vandløb	63
7.3	Kvælstof og fosfor til overfladevand	64
7.4	Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)	68
7.5	Kvælstof til grundvand	69
8	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	72
9	Husdyrbrugets ophør	80
10	Egenkontrol og dokumentation	81
11	Alternativ og samlet konkluderende vurdering	82
11.1	Alternative løsninger og 0-alternativ	82
11.2	Kommunens samlede konklusion	83
12	Klagevejledning og underretning	84
12.1	Klagevejledning og søgsmål	84
12.2	Underretning om godkendelsen	84
13	Bilag	86

DATABLAD

ANSØGER / VIRKSOMHEDENS KONTAKTPERSON

Navn	Birgitte Hansen og Ole Thomsen
Adresse	Mølbrovej 6, 6070 Christiansfeld
Telefonnr.	74568088 eller mobil 23308089

VIRKSOMHEDENS EJER

Navn	Birgitte Hansen og Ole Thomsen
Adresse	Mølbrovej 6, 6070 Christiansfeld

VIRKSOMHED

Navn	Mølbro
Adresse	Mølbrovej 6 og Vestermarksvej 1, 6070 Christiansfeld
Matr. nr.	273 m.fl., Frørup ejerlav, Frørup
CVR-nr.	19430936
P-nr.	1004711766
CHR-nr.	51556 og 95019
Ejendomsnr.	6210257082
E-mail	molbro@thomsen.mail.dk

KONSULENT

Navn	Lars Schmidt, Kolding Herreds Landboforening
Adresse	Niels Bohrsvej 2, 6000 Kolding
Telefonnr.	76341700
E-mail	las@khl.dk

TILSYNSMYNDIGHED

Navn	Kolding Kommune
Adresse	Nytorv 11, 6000 Kolding
Telefonnr.	75501500
E-mail	byogudvikling@kolding.dk
Hjemmeside	www.kolding.dk

1 RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

1.1 ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE

Ole Thomsen og Birgitte Hansen, Mølbrovej 6, 6070 Christiansfeld har ansøgt om en samlet miljøgodkendelse til at udvide staldanlæg og svineproduktion.

Staldanlæggene er løbende blevet moderniseret fra 1998 til 2005, og de eksisterende stalde fremstår i dag som velholdte og velfungerende. Projektet omfatter etablering af nye staldbygninger og opbevaringsanlæg samt renovering af den eksisterende drægtighedsstald. Det sker med henblik på at sikre, at den samlede bedrift efter udvidelsen fremstår som en ejendom, der lever op til forventningerne for nyt landbrugsbyggeri med henblik på arbejdsmiljø, dyrevelfærd og lav miljøbelastning.

Ejendommen består i dag af to produktionsenheder på to adresser, idet soholdet er opstaldet på Mølbrovej 6 (6070 Christiansfeld), og smågrise samt polte er opstaldet på Vestermarksvej 1 (6070 Christiansfeld). Denne opdeling af dyreholdet fastholdes i ansøgt drift, og for at få plads til det ansøgte dyrehold vil der ske udvidelser begge steder.

Der er kun udarbejdet én ansøgning for de to adresser, idet der vurderes at være tale om et driftsmæssigt sammenhængende anlæg. De to sammenhørende anlæg vil efter udvidelsen være beliggende ca. 165 m fra hinanden. Produktionsanlæggene er sammatrikulerede under samme ejendom, Vestermarksvej 1, og de drives under samme CVR nummer tilhørende ansøgeres adresse, Mølbrovej 6. De to produktionsenheder har fælles gødningsopbevaringsanlæg og til dels fælles foderforsyning. Miljøgodkendelsen ønskes for det samlede anlæg, omfattende begge produktionsenheder.

Udvidelsen omfatter:

- Udvidelse af svinebesætningen fra 450 søer, 360 polte og 11.400 smågrise (7,2-30 kg) til 900 søer, 500 polte og 27.000 smågrise (7,8-32 kg), svarende til en udvidelse fra 167,06 DE til 358,19 DE.
- Vestermarksvej: udvidelse af smågrisestald på ca. 1.120 m² umiddelbart syd for eksisterende smågrisestald. Etablering af overdækket gyllelagune på 8.000 m³ og fast overdækning på eksisterende gyllebeholder.
- Mølbrovej: udvidelse af farestald med ca. 1.150 m² og drægtighedsstald med ca. 2.000 m² mod vest samt renovering af en eksisterende drægtighedsstald.

Desuden omfatter ansøgningen en miljøgodkendelse af alle 99,34 ha dyrkningsarealer tilknyttet bedriftens CVR nummer.

GRUNDLAG FOR AFGØRELSEN

Ansøgning om miljøgodkendelse med tilhørende bilag, indsendt som skema nr. 8154, version 5, genereret den 7. juni 2011 fra www.husdyrgodkendelse.dk. Beregningsgrundlag 01-2009-A.

Opstartsmøde for miljøgodkendelse den 3. marts 2010.

Tilsyn på bedriften den 3. marts 2010.

Besigtigelse af arealer den 24. september 2010.

Supplerende oplysninger fremsendt af ansøger og konsulent i forbindelse med sagsbehandlingen.

1.2 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Det ikke-tekniske resumé er udarbejdet på baggrund af elektronisk ansøgningskema med bilag udarbejdet af ansøger Birgitte Hansen og Ole Thomsen samt Kolding Herreds Landboforening. Beregninger af kvælstofudvaskning, nitratkoncentration, fosforoverskud, ammoniakemission og lugtgeneafstande er foretaget i det elektroniske ansøgningskema fra www.husdyrgodkendelse.dk på baggrund af de indtastede forudsætninger for projektet.

Ansøgningsmaterialet beskriver dels de miljømæssige konsekvenser af produktionen, dels forskellen i miljøpåvirkning mellem den ansøgte produktion og den produktion, der kan opretholdes, hvis det ansøgte projekt ikke realiseres.

Kommunen har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte udvidelse i henhold til Lov nr. 1572 af 20. december 2006, jf. lovbek. nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug samt tilhørende bekendtgørelser. Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og er betinget af, at de stillede vilkår efterleves.

Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk redegørelse samt Kommunens bemærkninger og vurdering af udvidelsen og dens miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet og naboer.

Produktionsudvidelsen

På den konventionelt drevne ejendom Mølbro på adressen Vestermarksvej 1, 6070 Christiansfeld er der en nuværende produktionstilladelse til 450 søer, 360 polte samt 11.400 smågrise (7,2-30 kg), i alt 167,06 DE. Produktionstilladelsen kan udvides til 900 søer, 500 polte og 27.000 smågrise (7,8-32 kg), i alt 358,19 DE.

Da udvidelsen er over 270 DE, hvor mindst 90 % af dyreenhederne stammer fra søer med tilhørende smågrise til indtil 30 kg, er ansøgningen behandlet i henhold til § 12 i lov nr. 1572 af 20. december 2006, jf. lovbek. nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Harmoniareal

Ejendommens samlede produktion opgjort i dyreenheder vil blive på 358,19 DE. Harmonikravet vil med 1,40 DE pr. ha være 255,85 ha, når hele den planlagte udvidelse er gennemført. Ansøgers samlede ejede og forpagtede udbringningsareal er på ansøgningstidspunktet på 99,34 ha. Differencen op til harmonikravet på 156,51 ha vil blive i form af gylleaftaler. Ejendommen anvender 1,39 DE/ha husdyrgødning på egne arealer, svarende til 138,2 DE. Den resterende mængde husdyrgødning (220 DE) afsættes til gylleaftaler.

Det er vurderet, at det er nødvendigt at udarbejde separat § 16 godkendelse for den ene gylleaftale, hvorimod det er vurderet, at den anden gylleaftale ikke kræver udarbejdelse af arealgodkendelse jf. bilag 14.

Det samlede ejede matrikulære areal er på 75,35 ha. Det samlede areal til ejendommen inkl. forpagtninger udgør 107,55 ha, hvoraf de 99,34 ha er udbringningsareal. De resterende 8,2 ha udgøres af byggegrund, vej, gårdsplads, skov og udyrkede arealer mv.

Placering og udformning af bygningsudvidelse og beplantning

På Vestermarksvej bibeholdes de eksisterende staldanlæg, og der etableres en ny smågrisestald på ca. 1.120 m² umiddelbart syd for den eksisterende smågrisestald. Syd for staldanlægget etableres ny membranoverdækket gyllelagune på ca. 8.000 m³. Gyllelagunen er valgt, da den

visuelt fylder langt mindre i landskabet end en overdækket tank af samme størrelse. Den eksisterende gyllebeholder vil blive renoveret med fast teltoverdækning af hensyn til at mindske lugtgener og ammoniakfordampning fra tanken. I forbindelse med anlægget anlægges skærmende beplantning med henblik på at sløre for indsynet fra Mølbrovej.

På Mølbrovej bibeholdes og renoveres den eksisterende drægtighedsstald, således at den ikke længere er med dybstrøelse og naturlig ventilation. I stedet anlægges delvist spaltegulv med gyllekøling, bygningen isoleres, og der installeres ventilationsanlæg. Tiltagene vil føre til, at ammoniakemissionen fra stalden mindskes. Der opføres nye staldanlæg i forlængelse af de eksisterende, idet der etableres en ny drægtighedsstald på ca. 2.000 m² og en ny farestald på ca. 1.150 m² imod vest. Øvrige anlæg anvendes som hidtil. Der etableres en rørledning til overpumpning af gylle til den nye lagune ved Vestermarksvej. Der anlægges delvis beplantning omkring anlægget efter udvidelsen.

Der etableres en indendørs vaskeplads på ca. 40 m² på Vestermarksvej. Der etableres 3 nye fordørsiloer på begge ejendomme.

Alt nyt staldanlæg opføres i tilknytning til eksisterende byggeri på hver sin ejendom, og byggestil og byggematerialer bliver i samme stil som de eksisterende staldanlæg. For at mindske husdyrbrugets visuelle indflydelse på landskabet og de nærmeste omgivelser etableres supplerende beplantninger i forbindelse med nyopførelserne. Der anlægges en ny tilkørselsvej øst for staldanlægget på Vestermarksvej, og den eksisterende indkørsel bibeholdes.

Alle gældende genegrænser og afstandskrav er overholdt, bortset fra afstanden til skel ved nabomark, hvor naboerklæring foreligger.

Lugt

Projektet overholder de gældende lugtgenekrav. Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Vestermarksvej 7, som ligger ca. 620 m nord for anlægget på Vestermarksvej. Nærmeste samlede bebyggelse er Frørup, ca. 800 m fra anlæggene. Nærmeste byzone er Stepping, ca. 1,8 km fra de nærmeste stalde.

Idet beregninger viser, at afstanden skal være minimum 175 m, 407 m og 570 m til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone, overholdes gældende lugtkrav, og udvidelsen forventes ikke at give anledning til mærkbare gener.

Af hensyn til nærmere liggende naboer med landbrugspligt har ansøger valgt at overdække gylletanken på Vestermarksvej, ligesom den nye beholder er valgt som en lagune, der altid opføres som overdækket.

Transporter til og fra ejendommen

Udvidelsen af produktionen medfører en stigning i antallet af transportere til og fra ejendommen. Det årlige antal transportere øges fra 534 til 920 årlige transportere, svarende til en stigning på ca. 72 %. Dette omfatter alt lige fra kørsel med gylle og dybstrøelse, høst, transport med dyr samt foder. Den store stigning skyldes især udbringning af ekstra husdyrgødning og hyppigere flytning af dyr mellem staldanlæg eller til og fra staldanlæggene. Kørsel med gylle vil blive foretaget intensivt, således at den foregår på så få dage som muligt. De øgede transportere foregår primært til den nordlige del af Frørup. Stigningen i antallet af transportere, som følge af udvidelsen, ventes ikke at give anledning til øgede gener i nærområdet, da der er få beboelser i området.

Der etableres en ny tilkørselsvej til ejendommen på Vestermarksvej, sådan der vil være to indkørsler til staldanlægget.

Energi- og vandbesparende tiltag

Ejendommen har haft besøg af energikonsulent i to omgange, dels i 2004 og igen primo 2010. Der er efterfølgende udarbejdet en rapport, som indeholder resultater og konkrete energispareforslag. Disse er indarbejdet i planlægningen af staldindretning.

Ammoniakemission

Der er beregnet en årlig ammoniakemission fra anlægget på ca. 4427 kg N/år, hvilket svarer til en forøgelse på ca. 1689 kg N/år i forbindelse med udvidelsen. Projektet overholder det generelle krav om 25 % reduktion af ammoniaktabet i forhold til referencenormen for stalde og opbevaringslagre, hvor der meropfyldes med 173 kg N/år. Ammoniakemissionen skal reduceres yderligere som en konsekvens af BAT (Anvendelse af Bedste Teknologi), som er proportionelt for en svineproduktion af den pågældende størrelse. Den nærmere redegørelse for det konkrete BAT-niveau for ammoniak ses af bilag 3.

I projektet er kravet om ammoniakreduktion opfyldt ved valg af staldsystemer, brug af gyllekøling i nye og renoverede staldanlæg samt overdækning af gyllebeholder og gyllelagune. For drægtige søer, diegivende søer og smågrise er alle dyr opstaldet på delspaltesystemer og polte er opstaldet i et staldsystem med over 50 % fast gulv for at reducere ammoniakfordampningen.

For smågrise anvendes foderkorrektion, der medfører lavere udskillelse af næringsstoffer.

Der er lavet beregninger af ammoniakdepositionen på udvalgte naturområder, både indenfor og udenfor 1000 m fra nærmeste staldanlæg. Kommunen vurderer, at depositionen ikke vil have en negativ effekt på de pågældende naturområder.

Kvælstofudvaskning til overfladevand

Ingen af de ejede og forpagtede udbringningsarealer er beliggende i områder, som er klassificeret som nitratklasse 1-3 i forhold til kvælstofudvaskning til overfladevand, og beregningerne af nitrat til overfladevand er foretaget på baggrund af det generelle harmonikrav. Der er derfor ikke krav om en skærpelse af det generelle krav til udvaskningen af kvælstof til overfladevand.

De ejede og forpagtede udbringningsarealer strømmer via Ribe Å-systemet til Vadehavet. Vadehavet, herunder Knude Dyb, er Natura 2000 område.

Ifølge ansøgningen udvaskes der 53,6 kg N/ha ved et reelt dyretryk på 1,39 DE med det angivne sædskifte, som er referencesædskiftet S2 og S4. Det reelle dyretryk i projektet er under det maksimalt tilladte dyretryk, og det lovbundne beskyttelsesniveau for nitrat til overfladevand er dermed alene af den grund overholdt.

Kommunen har vurderet de kumulative effekter af projektet, hvor påvirkninger og bidrag fra andre end projektet selv er blevet vurderet. Ligeledes er det blevet vurderet om projektet i sig selv vil have nogen potentiel skadevirkning på Natura 2000 området.

Kolding Kommune er ikke bekendt med andre projekter og planer, som kan give en øget nitratudvaskning i oplandet. Det vurderes derfor som følge af udviklingen i dyreenheder i oplandet til Knude Dyb, at det ansøgte ikke i kumulation med andre husdyrprojekter i oplandet vil have en skadevirkning på Knude Dyb.

Projektet bidrager med under 5 % af den samlede belastning til Knude Dyb, og det vurderes derfor, at udbringning af husdyrgødning på arealerne, som afvander til Knude Dyb ikke har en skadevirkning på Knude Dyb. Projektet har dermed ikke i sig selv en skadevirkning på Natura 2000 området.

Nitrat til grundvand

Ca. 28 ha af de ejede og forpagtede udbringningsarealer ligger indenfor et nitratfølsomt indvindingsopland. Udover foderkorrektio n og valg af referencesædskifte er der ikke valgt yderligere virkemidler.

Beregninger af nitratudvaskningen fra rodzonen på arealerne i nitratfølsomme indvindingsområder viser, at den gennemsnitlige udvaskning ikke øges i forbindelse med projektet, men derimod reduceres med henholdsvis 1-3 mg nitrat pr. liter til 50-55 mg nitrat pr. liter.

På denne baggrund opfylder projektet lovgivningens krav for nitratudvaskning i de nitratfølsomme indvindingsområder.

Fosforudvaskning til overfladevand

Alle ejede og forpagtede arealer er beliggende uden for opland til vandområde, der er overbelastet med fosfor. Det generelle krav om fosforoverskud, som det er fastlagt i lovgivningen, er overholdt på disse arealer med det benyttede referencesædskifte. Det generelle fosforkrav er meropfyldt med 257 kg. Fosforoverskuddet er på 6,6 kg P/ha/år. Miljøstyrelsens vejledende grænseværdi på maksimalt 34 kg tilført fosfor pr. ha er overholdt. Der er ikke skrånende arealer ned mod vandløb eller søer.

Påvirkning af internationale naturbeskyttelsesområder (Natura2000)

Ingen af ejendommens udbringningsarealer eller bygninger ligger i eller i umiddelbar nærhed af internationale naturbeskyttelsesområder. Det nærmeste EF-habitatområde, Svanemosen, er beliggende ca. 7,2 km nord-øst for ejendommen. Det er vurderet, at nedfald af ammoniak, der skyldes emission fra projektet, ikke er til skade for de beskyttede naturområder, grundet den store afstand fra produktionsanlæggene til disse naturtyper.

Alle ejede og forpagtede arealer i projektet afstrømmer via Ribe Å-systemet til Vadehavet. Projektet overholder de generelle lovkrav med hensyn til fosforoverskud og nitratudvaskning til både overflade- og grundvand.

Beskyttet natur og Bilag IV-arter

I forbindelse med behandlingen af ansøgningen er udbringningsarealerne beliggende i Kolding Kommune blevet besigtiget, herunder de beskyttede naturarealer, der ligger op til disse. De nærmeste naturområder, der er beskyttet jf. naturbeskyttelseslovens § 3, er en eng ca. 420 m vest for Mølbrovej, en mose ca. 900 meter nord-vest for Vestermarksvej samt flere søer indenfor 1000 m fra anlægget.

Der er foretaget beregninger af ammoniakdepositionen til naturarealerne nærmest ejendommen, og på baggrund af disse samt en vurdering af projektet, områdernes tilstand og afstanden til disse fra produktionsanlægget, er det samlet vurderet, at nedfald af ammoniak fra produktionsanlægget samt udvaskning fra arealerne ikke vil være til skade for de beskyttede naturområder.

Nærmeste lokalitet, hvor der er registreringer af bilag IV-arter, er et vandhul ca. 250 m øst for Mølbrovej 6. Arten, der er observeret på denne lokalitet, er løvfrø. Der er foretaget en beregning af ammoniakdepositionen i husdyrgodkendelse.dk til det pågældende vandhul. I vandhullerne syd-øst for mark 07 er der observeret stor vandsalamander. Vandhullerne er beliggende ca. 300 m fra marken og ca. 2 km vest for anlæggene på Mølbrovej og Vestermarksvej. Det kan derfor ikke afvises, at der i de øvrige vandhuller i området kan forekomme løvfrø og stor vandsalamander. Der er ikke øvrige vandhuller på eller grænsende op til ejendommens udbringningsarealer.

Flere af de øvrige arter, som er opført på EU-habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter), er observeret i Kolding Kommune men er ikke registreret i umiddelbar nærhed af Mølbrovej og Vestermarksvej og dennes udbringningsarealer. Det kan dog ikke afvises, at de forefindes. Vandhuller og vandløb har lovpligtige bræmmer. Det er vurderet, at naturtyperne i området ikke vil ændre tilstand som følge af atmosfærisk kvælstofbidrag fra projektet, ligesom de i øvrigt ikke ændrer karakter som følge af projektet. Det vurderes derfor, at eventuelle bilag IV-arter og deres levested ikke trues af den forestående omlægning.

BAT (Anvendelse af Bedste Teknologi)

I forhold til det generelle ammoniakreduktionskrav, som beskrevet i husdyrloven, skal husdyrbruget reducere ammoniakfordampningen med 25 % i forhold til referencestaldsystemet. Desuden skal der i projektet reduceres yderligere som en konsekvens af BAT, som er proportionelt for en svineproduktion af den pågældende størrelse. Den nærmere redegørelse for det konkrete BAT-niveau for ammoniak ses af bilag 3.

I projektet er emissionsgrænseværdien for ammoniak overholdt ved brug af de valgte staldsystemer kombineret med gyllekøling og linespil med skraber i kanalbundene. Desuden er én af gyllebeholderne samt gyllelagunen etableret med fast overdækning. For smågrise anvendes foderkorrektur, der medfører lavere udskillelse af næringsstoffer. BAT-niveauet for fosfor for den pågældende produktion er overholdt ved brug af foderkorrektur hos smågrisene, som bevirker, at fosforindholdet pr. DE ab lager ligger under den vejledende emissionsgrænseværdi. Den nærmere redegørelse for det konkrete BAT-niveau for fosfor fremgår af bilag 4.

Ud fra økonomiske og proportionelle betragtninger vurderer kommunen, at husdyrbruget har inddraget BAT og truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af husdyrgødning, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som acceptable.

Samlet vurdering

Kolding Kommune vurderer, at projektet under overholdelse af vilkårene i miljøgodkendelsen kan gennemføres uden væsentlige virkninger på miljøet, herunder påvirkning af naboer og de landskabelige, naturmæssige og kulturhistoriske værdier i området.

1.3 OFFENTLIGHED

Idé-høring

Ansøgningen blev offentliggjort i Kolding Ugeavis i perioden fra den 17. maj 2010 til den 31. maj 2010. Denne 1. høring har til formål at gøre opmærksom på projektet, så enhver med interesse i sagen har mulighed for at kommentere og bidrage til sagens oplysning til brug i sagsbehandlingen. Der indkom bemærkninger fra en nabo i perioden.

Tina Skøtt og Per Knudsen, Vestermarksvej 4, 6070 Christiansfeld har indsendt bemærkninger til projektet. Bemærkningerne drejer sig om:

- hvorvidt Vestermarksvej 4 har landbrugspligt eller ej, og dermed skal indgå i lugtberegningerne.

- lugt- og fluegener fra det eksisterende anlæg, som forventes at blive forøget med projektet.
- placering af staldanlæg og gyllelagune, som bør flyttes til Mølbrovej.
- afstand til beskyttede naturtyper.

Det oprindelige ansøgte projekt overholdt de gældende krav til lugtgenæfstande. Men ansøger har bla. på baggrund af naboindsigelserne valgt at flytte staldanlægget på Vestermarksvej fra den oprindelige placering i umiddelbart forlængelse af den eksisterende smågrisestald til en placering syd for den eksisterende stald, og dermed længere væk fra nærmeste naboer. Derved vil gyllelagunen ligeledes blive rykket mod syd og dermed endnu længere væk fra nabo end den i oprindelige ansøgning.

Vestermarksvej 4 har landbrugspligt og skal dermed ikke indgå i lugtberegningerne i husdyrgodkendelse.dk. Dog er lugtgenekriterierne overholdt både for den oprindelige placering samt den tilpassede placering - også hvis ejendommen havde været uden landbrugspligt.

Lugt og flueproblematikken er behandlet i ansøgningen under afsnit 6.3 og 6.4 og beskyttede naturtyper er behandlet under afsnit 6.1.

Udkast

Udkast til miljøgodkendelse blev den 6. juli 2011 udsendt i 6 ugers høring hos naboer og skønnede parter i sagen, ansøger selv og en række organisationer og private personer, der har anmodet herom. Der var frist til afgivelse af bemærkninger frem til den 17. august 2011.

Kolding Kommune modtog ét svar fra ansøgere Ole Thomsen og Birgitte Hansen i forbindelse med høringen. Høringssvaret samt de tilføjelser og ændringer, der er foretaget i forhold til udkastet til miljøgodkendelsen, er nærmere beskrevet herunder.

Høringssvar fra Ole Thomsen og Birgitte Hansen

Ole Thomsen og Birgitte Hansen påpeger vilkår 5.2.3 som værende meget uhensigtsmæssigt for dem.

"Vilkåret omhandler at overdækningen af den ene gylletank skal iværksættes allerede i Etape A. Helt firkantet betyder det faktisk at dugen skal være på plads allerede den dag du giver godkendelsen..., fordi der allerede der vil være en ændring mht. antallet af smågrise ... Etablering af teltoverdækning kræver for det første at tanken er tom, hvilket den tidligst kan være til foråret og for det andet er det en alvorlig finansiel udfordring lige pt. Vi anmoder derfor om at der anvendes husdyrlovens almindelige "udnyttelsesfrist" for etablering af teltoverdækningen. Det kan evt. anføres i teksten at teltoverdækning forventes at følge etape B."

Kommunens inddragelse af høringssvaret fra Ole Thomsen og Birgitte Hansen

Kolding Kommune accepterer, at teltoverdækningen på den eksisterende gyllebeholder følger etape b, da den reelle udvidelse af svineproduktionen først forekommer i løbet af etape b. Teltoverdækningen skal dermed etableres ved påbegyndelse af etape b, og vilkåret 5.2.3 ændres i overensstemmelse dermed.

Endelige miljøgodkendelse

Den endelige miljøgodkendelse blev den 19. september 2011 udsendt til naboer og skønnede parter i sagen, ansøger selv og en række organisationer og private personer, der har anmodet herom. Der er klagefrist frem til den 19. oktober 2011 inden kl. 14.00. Nærmere oplysninger om klageadgang fremgår af afsnit 12.

2 GENERELLE FORHOLD

2.1 BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET

Miljøgodkendelsen gælder for husdyrbruget "Mølbro", der ejes af Birgitte Hansen og Ole Thomsen. Godkendelsen omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen, Mølbrovej 6 og Vestermarksvej 1, 6070 Christiansfeld. Til ejendommen er knyttet husdyrproduktionen med CHR nr. 51556 og 95019. Ejendommen har CVR nr. 19430936 med P-nr. 1004711766.

Husdyrproduktionen kan udvides fra 450 søer, 360 polte og 11.400 smågrise (7,2-30 kg) til 900 søer, 500 polte og 27.000 smågrise (7,8-32 kg), svarende til en udvidelse fra 167,06 DE til 358,19 DE.

I forbindelse med udvidelsen bygges på Vestermarksvej en ny smågrisestald på ca. 1.120 m² umiddelbart syd for den eksisterende smågrisestald. Desuden etableres en overdækket gyllebælg på ca. 8.000 m³ syd for staldanlæggene, fast overdækning på den eksisterende gyllebeholders samt en indendørs vaskeplads på ca. 40 m². Der anlægges en yderligere tilkørselsvej til Vestermarksvej og den eksisterende tilkørselsvej bibeholdes.

På Mølbrovej bygges en ny farestald på ca. 1.150 m² og en drægtighedsstald på ca. 2.000 m² vest for det eksisterende staldanlæg. De eksisterende staldanlæg bibeholdes og renoveres. Øvrige anlæg anvendes som hidtil.

Der etableres 3 nye fodersiloer på begge ejendomme. Alt nyt staldanlæg opføres i tilknytning eksisterende byggeri på hver sin adresse.

2.2 MEDDELELSESPLIGT - ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet og den miljøtekniske beskrivelse og i henhold til godkendelsens vilkår.

Ændring i ejerforhold eller driftsansvarlig skal meddeles til kommunen.

Denne godkendelse skal være kendt af den daglige driftsansvarlige og andet personale med tilknytning til husdyrbruget. Et eksemplar af nærværende godkendelse skal til enhver tid være tilgængelig for og kendt af de personer, der har ansvaret for, at virksomhedens indretning og drift følger vilkårene i denne godkendelse.

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygnings- eller produktionsmæssigt uden forudgående anmeldelse til og tilladelse fra Kolding Kommune.

Udskiftning af arealer skal anmeldes til kommunen forud for planårets begyndelse den 1. august. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede arealer og tredjemandsarealer) kan ske uden en ny godkendelse, såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare end de allerede benyttede.

2.3 GYLDIGHED

Udvidelsen skal være gennemført inden 5 år fra meddelelse af godkendelsen efter følgende forventede plan:

- **Etape a:** Umiddelbart efter godkendelsen påbegyndes udvidelse af antal smågrise.
- **Etape b:** Indenfor 2 år fra godkendelsen påbegyndes byggeri af ny drægtighedsstald.
- **Etape c:** Indenfor 3 år fra godkendelsen renoveres den eksisterende drægtighedsstald og den nye farestald påbegyndes.
- **Etape d:** Indenfor 4 år fra godkendelsen påbegyndes den nye smågrisestald og gyllelagune etableres. Forøgelsen af soholdet forventes at være fuldt gennemført.

Bygge- og anlægsarbejder skal være iværksat senest 2 år fra dato for meddelelse af nærværende godkendelse, og udførelsen af anlægsarbejder skal ske i overensstemmelse med etapeplanen. Herefter skal projektet færdiggøres i et rimeligt tempo og være afsluttet senest 1 år efter etape d er iværksat.

Såfremt produktionsrammen ikke er udnyttet efter 5 år, skal godkendelsen revurderes, og godkendelsen kan evt. bortfalde. Såfremt en uudnyttet produktionsramme skyldes usædvanlige forhold af kortere varighed, eks. sygdomsudbrud eller konflikter på arbejdsmarkedet, kan fristen forlænges efter konkret vurdering. Det påhviler driftsherren at informere kommunen, såfremt sådanne forhold opstår.

Hvis en meddelt miljøgodkendelse ikke har været udnyttet – helt eller delvist – i tre på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år jf. kontinuitetsprincippet. Såfremt en evt. produktionsnedgang skyldes usædvanlige forhold af kortere varighed, eks. sygdomsudbrud eller konflikter på arbejdsmarkedet, kan fristen forlænges efter konkret vurdering. Det påhviler driftsherren at informere kommunen, såfremt sådanne forhold opstår.

2.4 RETSBESKYTTELSE

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler, love og bekendtgørelser, også selv om disse regler er skærpende i forhold til denne godkendelse.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilkårene kan dog i visse tilfælde ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40 stk. 2.

Denne godkendelse er meddelt i henhold til Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med tilhørende bekendtgørelser og er en tilladelse til, at virksomheden kan producere på nedenstående vilkår. Øvrige tilladelser efter andre lovgivninger skal indhentes særskilt eksempelvis spildevandstilladelse til bortledning af tagvand og vand fra befæstede arealer, byggetilladelser, tilladelse til etablering af ny vej, brandloven mv.

2.5 REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN

Virksomhedens miljøgodkendelse skal, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt, at foretage den første revurdering i 2019.

3 HUSDYRBRUGETS INDRETNING, BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

3.1 INDRETNING, UDFORMNING OG BELIGGENHED

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

På Vestermarksvej skal opføres en ny smågrisestald på ca. 1.120 m² i tilknytning til den eksisterende smågrisestald. Desuden opføres en gyllelagune på ca. 8.000 m³, som vil have et udvendigt mål inkl. volden omkring anlægget på ca. 56 x 69 meter og et omtrentligt indvendigt mål på ca. 25x38 meter og dybde i jorden på ca. 2,6 meter. Volden bliver 2-2,5 meter høj og udføres med lav hældning, maks. 1:5 og med bløde overgange, så skarpe terrænspring undgås.

Den eksisterende gyllebeholder på 2.040 m³ bliver med fast overdækning, og den eksisterende smågrisestald benyttes som hidtil. Der etableres en indendørs vaskeplads på ca. 40 m².

På Mølbrovej bliver der opført en ny drægtighedsstald på ca. 2.000 m² i forlængelse af den eksisterende drægtighedsstald samt en ny farestald på ca. 1.150 m² i forlængelse af den eksisterende farestald. De eksisterende staldanlæg bliver renoveret i forbindelse med projektet. Øvrige anlæg anvendes som hidtil.

Der etableres 3 nye fordersiloer på begge ejendomme. Alle nye bygninger og anlæg placeres i tilknytning til eksisterende byggeri.

Tabel 1. Udformning, materialevalg mv. for ejendommens produktionsanlæg.

Stald (nr. / anvendelse)	Opført (sidste renovering)	Grundplan	Bygningshøjde til kip	Taghældning	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse / bemærkninger
Mølbrovej						
1. Eks. løbestald (halmlade)	2001	53 x 20 m = 1.060 m ²	Ca. 8 m	Ca. 20°	Elementvægge i "norsk marmor", gavle i grønne stålplader og lysgrå eternittag	Halmlade i den vestlige ende
2. Eks. drægtighedsstald	2001	53 x 20 m = 1.060 m ²	Ca. 8 m	Ca. 20°	Renoveres så sider bliver i elementvægge i "norsk marmor" og gavle forsat i grønne stålplader. Tagbeklædning er lysgrå eternit	Renovering af ydervægge
3. Eks. farestald inkl. bufferstald	1977 (2003)	Farestald: 45 x 17 m = 765 m ² Bufferstald: 32 x 14 = 448 m ²	Ca. 8 m	Ca. 20°	Farestald i gule sten og lysgrå stålpladetag. Bufferstald med elementvægge i "norsk marmor" og gavle forsat i grønne stålplader. Tagbeklædning er lysgrå eternit	Farestald i den østlige ende af bygningen og bufferstald i den østlige endebygning

4. Ny drægtighedsstald	Ny	69 x 29 = 2.001 m ²	8 m	20°	Naturgrå eternit som tagbeklædning. Sider i "norsk marmor" og gavle i grå stålplader	
5. Ny farestald	Ny	52 x 22 = 1.150 m ²	6,8 m	20°	Naturgrå eternit som tagbeklædning. Sider i "norsk marmor" og gavle i grå stålplader	
Vestermarksvej						
6. Eks. smågrise-stald	2005	43 x 26 m = 1.120 m ²	6,5 m	15°	Mørkegrå eternit som tagbeklædning. Sider i "gul bakkesten" og gavle i grå stålplader.	
7. Ny smågrisestald	Ny	43 x 26 m = 1.120 m ²	6,5 m	15°	Mørkegrå eternit som tagbeklædning. Sider i "gul bakkesten" og gavle i grå stålplader.	
8. Karantænestald	1953 (2003)	18 x 9 m = 160 m ²	8 m	25°	Muret væg, vandskuret, grå eternit tagbeklædning.	

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

De planlagte udvidelser bliver opført i tilknytning til det eksisterende byggeri på de to adresser. De nye staldbygninger vil blive opført i tilsvarende materialer som det eksisterende byggeri og vil dermed give en god harmoni i bygningsmassen. Trods mængden af bygninger, vurderer kommunen, at de vil fremstå som en samlet helhed i kraft af beliggenhed, materiale- og farvevalg samt byggeform.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for placering og udformning:

3.1.1 Udformning, arkitektur og materialevalg skal harmonere med den eksisterende bygningsmasse med ensartede taghældninger og mørke og naturlige farver på facader og tag jf. tabel 1.

3.2 PLACERING AF ANLÆGGET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Generelle afstandskrav

Husdyrbruget ligger i landzone i en afstand på ca. 620 m til nærmeste nabo uden landbrugspligt (Vestermarksvej 7), der ligger nord for Vestermarksvej 1. Nærmeste nabo ligger ca. 180 m nord for Vestermarksvej, og ejendommen har landbrugspligt (Vestermarksvej 4). Nærmeste samlede bebyggelse er Frørup, ca. 800 m øst for anlæggene. Nærmeste byzone er Stepping, ca. 1,8 km vest for de nærmeste stalde.

På indsendelsestidspunktet er afstanden til privat fællesvej ikke overholdt for den nye smågrise-stald på Vestermarksvej. Syd for Vestermarksvej findes en fælles markvej, som er for tæt på smågrise-stalden. Markvejen vil blive sløjfet, og ansøgning herom er udarbejdet af landinspektør og indsendt til Kolding Kommune (marts 2009). Det forventes derfor, at alle bygningerne overholder afstandskravene ved sagsbehandlings start.

Den planlagte gyllelagune placeres således, at nærmeste afstand til Mølbrovej bliver over 15 meter, men den kommer nærmere end 30 meter til naboskel på modsatte side af Mølbrovej. Der foreligger naboerklæring til accept af dette.

Tablet 2. Afstandskrav og korteste afstand til en række anlæg fra enten de nye svinestalde eller den nye gyllelagune (tal i parentes angiver dog korteste afstand fra eksisterende gyllebeholder på Vestermarksvej).

	Afstandskrav (m)	Målte afstande fra nye anlæg (m)
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	Ca. 500
Almene vandforsyningsanlæg	50	Ca. 700
Vandløb (herunder dræn) og søer	15	Ca. 50 (16)
Offentlig vej og privat fællesvej	15	Ca. 70
Levnedsmiddelvirksomhed	25	> 25
Beboelse på samme ejendom	15	Ca. 40 (Mølbrovej 6) Ca. 70 (Vestermarksvej 1)
Naboskel	30	Ca. 20 (ift. gyllelagune) Ca. 50 (ift. nærmeste stald)
Nabobeboelse uden landbrugspligt	50	Ca. 620
Nærmeste nabo (landbrugspligt)		Ca. 180

Dispensation for afstandskrav til naboskel

Gyllelagunen placeres syd for staldanlægget på Vestermarksvej. Lagunen placeres, således at der er bedst mulig beliggenhedsmæssig sammenhæng med stalde og fortanke. Dette også i forhold til betjening og tilsyn. Det berørte skel, hvortil der søges dispensation, er åben mark, og lagunen vil derfor ikke være til nogen umiddelbar gene for den berørte nabo. Denne har da også i det vedlagte dokument erklæret sig indforstået med den ønskede placering af lagunen.

Der søges derfor om dispensation fra afstandskrav på 30 m til naboskel vedrørende gyllelagunen, idet placeringen betyder nemme adgangsforhold og den korteste transport af gylle fra staldanlæg på begge adresser.

I forbindelse med ansøgning om udvidelse af staldanlæg og etablering af gyllelagune er der foretaget en matrikulær sletning og ændring af en nuværende markvej. Dette for at muliggøre at det nye driftsanlæg udvides som en samlet bebyggelse. Gyllelagunen etableres med en kapacitet, som på sigt muliggør, at de eksisterende tanke ved Mølbrovej kan tages ud af drift. Alternativt til at etablere en gyllelagune vil være etablering af én eller to større overdækkede gylletanke. Overdækkede gylletanke vil dog få en betydeligt mere fremtrædende placering i landskabet end

gyllelagunen, som bedre kan indpasses i landskabet. Gyllelagunen er samtidig via nedgravning sikret mod udslip, hvorimod gylletanke placeret samme sted vil skulle sikres med vold eller lignende.

Afstandkrav til udpegninger i Kommuneplan, beskyttede områder og bygge- og beskyttelseslinier.

Tabel 3: Nedenstående tabel viser den reelle afstand målt til udpegninger i Kommuneplan, beskyttede områder og bygge- og beskyttelseslinier til det nærmeste nye staldanlæg. Det anlæg, der er målt fra, er angivet som enten Ve1 (Vestermarksvej 1) eller som Mø6 (Mølbrovej 6).

	Målt afstand	Afstand målt fra	Kommentar
Eksisterende byzone	Ca. 1,8 km	Mø 6	Stepping
Planlagt byzone	Ca. 1,6 km	Mø 6	Stepping
Områder, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv	Ca. 1,8 km	Mø 6	Stepping N, lokalplan 9.97
Eksisterende og planlagt sommerhus	>10 km		
Eksisterende rekreativt område	>2 km	Mø 6	Cykelrute
Planlagt rekreativt område	>500 m	Mø 6	Cykelrute
Naturområder med særlig beskyttelsesværdi	Ca. 6,5 km		Natura 2000
	Ca. 6 km		§ 7 bufferzone
§3 beskyttede naturarealer	Ca. 250 m	Mø6	Vandhul mod Ø
	Ca. 400 m	Mø6	Eng mod SV
Værdifuld landskab	Ca. 50 m	Mø6	Landskab med særlig værdi ca. 50 m syd for Mø6
Økologisk forbindelsesområde	Udpegning oveni bygningsanlæg	Begge	Begge ejendomme er beliggende i et økologisk forbindelsesområde
Særlig økologisk forbindelsesområde	Ca. 100 m	Mø6	Område af biologisk værdi syd for Mø6 og ved Fovs Å
Potentielle vådområder	Ca. 100 m	Begge	Området ved Fovs Å udpeget som potentielt vådområde
Værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer	Ca. 5 km		Christiansfeld
Kirkeomgivelser	Ca. 10 m	Ve1	Frørup Kirke
Fredning af kirkens næromgivelser	Ca. 1 km	Ve1	Frørup Kirke
Kirkebyggelinje	Ca. 700 m	Ve 1	Frørup Kirke

Kystnærhedszonen	Ca. 8 km		
Skovrejsningsområder	Udpegning oveni bygningsanlæg	Begge	Begge staldanlæg er beliggende i eksisterende skovrejsningsområde
Strandbeskyttelseslinje	Ca. 10 km		Mod Ø
Klitfredningslinje	Ca. 10 km		Mod Ø
Skovbyggelinje			Mø 6 er beliggende indenfor skovbyggelinjen
Sø- og Åbeskyttelseslinjer	Ca. 100 m	Begge	Begge anlæg er beliggende udenfor sø- og åbeskyttelseslinje mod V
Fortidsminder	Ca. 800 m	Mø 6	Voldsted (SØ for anlæg)
Fortidsmindelinje	Ca. 700 m		Omkring voldsted
Beskyttede sten- og jorddiger	Ca. 500 m	Ve 1	Flere af arealerne er omkranset af sten- og jorddiger
Geologisk beskyttelsesområde	Ca. 1,1 km	Mø6	Geologisk interesseområde, Randmoræne Højbjerg

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det eksisterende og ansøgte anlæg ligger udenfor fredninger, udpegninger og diverse beskyttelseslinier, bortset fra skovbyggelinjen, og det vurderes, at fredninger og udpegninger som helhed ikke vil påvirkes som følge af det ansøgte projekt.

Det følger af naturbeskyttelseslovens § 17, stk. 1, at der ikke må placeres bebyggelse inden for en afstand af 300 m fra skove. Formålet med skovbyggelinjen er at sikre skovenes værdi som landskabselementer samt at opretholde skovbrynene som værdifulde levesteder for plante- og dyrelivet. Forbudet mod bebyggelse indenfor skovbyggelinjen gælder dog ikke for landbrugets nødvendige driftsbygninger, i dette tilfælde driftsbygningerne på Mølbrovej.

Det er ligeledes kommunens vurdering, at de beskyttede naturtyper samt de beskyttede sten- og jorddiger, som grænser op til udbringningsarealerne, ikke berøres af den forestående omlægning af produktionen.

Der er ansøgt om dispensation for afstandskrav til naboskel fra gyllelagunen, som placeres ca. 20 m fra naboskel mod matrikel nr. 19, Frørup ejerlav, Frørup. Gyllelagunens placering er valgt ud fra hensynet til rørføring til gyllebeholderen, nabohensyn samt muligheden for senere udvidelse af staldanlægget. Beplantning omkring anlægget behandles i afsnit 3.3.

Naboen har ved underskrift erklæring sig indforstået med en placering af gyllelagunen tættere på naboskel end afstandskravet foreskriver i loven. De øvrige afstandskrav i henhold til § 8 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug er overholdt.

Kolding Kommune vurderer, at beliggenheden af bedriftens staldanlæg og gyllelagunen ikke giver anledning til, at der opstår forurening eller væsentlige gener. Det vurderes ligeledes, at den bedste placering er fundet for så vidt angår naboer og landskabelige hensyn, og kommunen har

derfor valgt at dispensere fra afstandskravene til naboskel under forudsætning af nedenstående vilkår samt supplerende vilkår i afsnit 3.3.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for placering af anlæg:

3.2.1 Gyllelagunen skal placeres minimum 20 m fra naboskel mod matrikel nr. 19, Frørup ejerlav, Frørup.

3.3 LANDSKABSMÆSSIGE FORHOLD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ejendommen Mølbro er fordelt på to adresser, hvor der på begge adresser udvides i bygningsmassen. For begge anlæg gælder, at de nye bygninger og anlæg placeres i tilknytning til det eksisterende byggeri. Alle produktionsbygninger er placeret i et område, som i kommuneplanen er udpeget til jordbrugsformål.

Byggeriet vil blive opført i samme materialer som det eksisterende byggeri, jf. tabel 1 i afsnit 3.1. På Mølbrovej placeres de nye bygninger bagved det eksisterende byggeri, sådan at de eksisterende bygninger forlænges. Der vil derfor ikke være flere synlige gavle set fra vejen. På Vestermarksvej placeres den nye stald mellem gyllelagunen og den eksisterende stald.

Der anlægges beplantning omkring de nye staldanlæg på begge ejendomme i stil med den beplantning, der blev sat i 2005. Det vil sige, at beplantningerne primært anlægges som 3 rækkers hegn med en sammensætning af egnskarakteristiske buske og træer omkring anlæggene. Det eksisterende læhegn syd for bygningerne på Vestermarksvej ryddes i en strækning på ca. 90 m. Til gengæld anlægges der en sammenhængende beplantning på det nord-østlige hjørne af den projekterede gyllelagune.

Af hensyn til sammenhæng i beplantningen, rationalitet i arbejdsudførelsen samt herunder også den efterfølgende plejeindsats mht. udtynding mv. vil beplantningen blive foretaget i et samlet planteprojekt senest 1 år efter afslutning af det sidste anlæg.

Ejendommen og størstedelen af de tilhørende udbringningsarealer ligger uden for de områder, som er udpeget som værdifulde landskaber i Kommuneplan 2010-2021. Dog er området umiddelbart syd for Mølbrovej udpeget som værdifuldt landskab, men der vil ikke blive bygget i det udpegede område.

Der er tale om et åbent landskab, præget af landbrugsejendomme med spredt landbrugsbebyggelse samt "landsby". Mange markskel er markeret med levende hegn og beskyttede jord- og stendiger.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Mølbro ligger i et ret åbent landskab med spredt landbrugsbebyggelse og en enkelt bolig. De to ejendomme ligger, som de øvrige gårde i området, på randen af en lavtliggende flade omkring Fovså. Det er et relativt åbent landskab. Fladen afgrænses af små skove og mindre terrænstigninger. Nogle markskel er markeret med levende hegn, og syd for gården er der skovarealer. De få levende hegn ligger enten orienteret mod Fovså, langs vejene eller som adskillelse mellem

lavbundsarealer og øvrige marker. Landskabet er ikke særskilt udpeget som "Værdifuldt Landskab" i Kommuneplanen. Det er et landskab, der vurderes at være robust i forhold til den relativt store udvidelse af gårdanlæggene.

Byggeprojektet bibeholder strukturen i landskabet med samlet bebyggelse på hver af gårdanlæggene, således at de to ejendomme efter udvidelsen fortsat fremstår som to fritliggende gårde. De valgte bygninger og farver harmonerer med den eksisterende bygningsmasse med ensartede taghældninger og mørke og naturlige farver på facader og tag. Lyset fra vinduerne skærmes af beplantningen og vurderes ikke at have fjernvirkning.

Gyllelagunen skal, ligesom øvrige anlæg, opføres i direkte tilknytning til de hidtidige bebyggelsesarealer, sædvanligvis op til 20 meter. Voldanlægget omkring gyllelagunen skal udføres med lav hældning (maks. 1:5) og med bløde overgange, så skarpe terrænspring undgås.

Beplantningen ved gyllelagunen ønskes som et samlet beplantning ved det nordøstlige hjørne, for at friholde strækningen langs vejen for beplantning af hensyn til udsigten til landskabet omkring Fovså. Langs Mølbros Bæk skal de helt vandløbsnære omgivelser friholdes for beplantning.

Med gyllelagunens voldanlæg samt beplantning, vurderes anlægget at have mindre indvirkning på landskabets karakter end en traditionel gyllebeholder. Med en placering i tilknytning til det øvrige byggeri vil gyllelagunen ikke have væsentlig indvirkning på de landskabelige værdier.

Det vurderes samlet, at udvidelsen under overholdelse af de stillede vilkår ikke vil være i strid med hensynet til landskabet.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for landskabshensyn:

3.3.1 Eksisterende beplantning, bortset fra der hvor de nye bygninger placeres, skal bibeholdes og vedligeholdes. Tilsvarende beplantning skal udbygges til også at omfatte nye staldanlæg på begge ejendomme i henhold til beplantningsplan jf. bilag 5 og 6.

3.3.2 Der skal etableres og vedligeholdes en samlet, afskærmende beplantning bestående af overvejende lavtvoksende buske ved gyllelagunens nordøstlige hjørne.

3.3.3 Beplantninger skal være etableret senest 1 år efter opførelse og/eller ibrugtagningen af den sidst opførte driftsbygning/anlæg.

3.3.4 Volden om gyllelagunen skal udføres med lav hældning, maks. 1:5 og med bløde overgange, så skarpe terrænspring undgås.

3.3.5 De helt nære omgivelser omkring Mølbros Bæk, ca. 10 meter, skal friholdes for beplantning.

4 HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

4.1 HUSDYRHOLD OG STALDINDRETNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Produktionen ønskes ændret fra de nuværende 167,06 DE svin til 358,19 DE svin, svarende til 900 søer, 500 polte samt 27.000 smågrise (7,8-32 kg).

Udvidelsen i antal dyr samt byggeriet af de projekterede bygninger gennemføres i følgende etaper:

- **Etape a:** Umiddelbart efter godkendelsen påbegyndes udvidelse af antal smågrise.
- **Etape b:** Indenfor 2 år fra godkendelsen påbegyndes byggeri af ny drægtighedsstald.
- **Etape c:** Indenfor 3 år fra godkendelsen renoveres den eksisterende drægtighedsstald og den nye farestald påbegyndes.
- **Etape d:** Indenfor 4 år fra godkendelsen påbegyndes den nye smågrisestald og gyllekøling og linespil etableres. Forøgelsen af soholdet forventes at være fuldt gennemført.

Table 4: Husdyrholdets størrelse, fordeling, staldindretning mv.

Stald (nr./anvendelse)	Antal årsdyr / vægtgrænser	DE *	Stipladser	Staldtype	Opført (Sidste renove- ring)	Forventet renovering (anslået)	Tiltag
Mølbrovej							
1. Eks. løbestald	66	10,87	44	Dybstrøelse og spalter	2001	2026	
2. Eks. drægtigheds- stald	370	60,89	246	Delvis spalte- gulv	2001	2026	Gyllekøling, linespil med skraber
3. Eks. farestald inkl. bufferstald	450	31,77	150	Kassestier, delvis spalte- gulv	1977 (2003)	2033	
4. Ny drægtigheds- stald	464	76,43	310	Delvis spalte- gulv	Ny	2035	Gyllekøling, linespil med skraber
5. Ny farestald	450	31,77	150	Kassestier, delvis spalte- gulv	Ny	2035	
Vestermarksvej							
6.	11.440 (7,8-	56,04	1760	Toklimastald med delvis	2005	2030	

Eks. smågrisestald	32 kg)			spaltegulv			
7. Ny smågrisestald	15.560 (7,8-32 kg)	76,23	2394	Toklimastald med delvis spaltegulv	Ny	2035	Gyllekøling, vacuumsug
8. Karantænestald	500 (32-107 kg)	13,89	132	Delvist spaltegulv (1/3 spalter)	1953 (2003)	2028	

* Beregning af DE er foretaget med omregningsfaktorer i bek. nr. 949 af 29.7.2010

Udnyttelse af miljøgodkendelse

Da ansøgningen både vedrører renovering af eksisterende stalde og udvidelse ved nybyggeri, er der behov for en forlænget udnyttelsesfrist. For at kunne renovere den eksisterende drægtighedsstald er det nødvendigt at kunne flytte de eksisterende dyr midlertidigt til den nye drægtighedsstald, mens renoveringen foregår. Alternativt skal besætningen lukkes ned i renoveringsperioden, hvilket vil medføre et meget stort økonomisk tab. Selve udvidelsen af soholdet kan derfor først påbegynde, når renoveringen af drægtighedsstalden er ført til ende. Først herefter er der behov for udvidelse af smågrisestald og udvidelse af opbevaringskapacitet. Sidstnævnte kan i teorien bygges tidligere, men der vil være et betydeligt driftstab, idet der vil gå en forholdsmæssig lang periode, før der er dyr at indsætte.

Byggeriet forventes afsluttet senest 4 år efter, at godkendelsen træder i kraft og fuld produktion umiddelbart efter. Der tages forbehold for finansiering, materiale-mangel, mangel på avlsdyr mv., som kan forsinke byggeri og udvidelse. Derfor ønskes således mulighed for, at godkendelsen omfatter etapevis godkendelse med en frist på 4 år fra godkendelsestidspunktet med mulighed for forlængelse op til 5 år efter kommunens konkrete vurdering.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der er ansøgt om etape-udvidelse, da renovering af eksisterende staldanlæg forudsætter, at der er bygget nye anlæg til dyrene, som midlertidigt bliver flyttet. Først når begge drægtighedsstalder er klar efter renovering og etablering, vil der være behov for en ny smågrisestald. De første etaper strækker sig over de første to år efter miljøgodkendelsens ikrafttræden. De to sidste etaper strækker sig over de næste to år.

Projektet vil derfor være realiseret i løbet af 4 år efter godkendelsens meddelelse med fuld produktion umiddelbart efter. Miljøgodkendelsen vil dermed være fuldt udnyttet. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug, og at der er indsat et dyrehold, der svarer til etablering af det ansøgte dyrehold i staldanlægget. Er godkendelsen ikke fuldt gennemført inden for de 5 år, vil godkendelsen kun gælde den produktion, der er ved udløbet af de 5 år eller i løbet af de 5 år er registreret på ejendommen.

Kolding Kommune vurderer, at idet der indgår omfattende renovering af eksisterende staldanlæg, vil det ud fra en økonomisk og driftsmæssig, hensigtsmæssig betragtning være rimeligt med en længere ramme for udnyttelse af miljøgodkendelsen.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for husdyrhold og staldindretning:

4.1.1 Husdyrbruget tillades drevet med et dyrehold på maksimalt 358,19 DE, bestående af 900 søer, 500 polte samt 27.000 smågrise (7,8-32 kg).

4.1.2 Staldsystemet og det tilhørende dyrehold for hvert staldafsnit skal være i overensstemmelse med angivelserne i tabel 4 i afsnit 4.1. Ændringer i forhold til dette kan godkendes af kommunen, såfremt beregninger viser, at lugtgener og ammoniakemissionerne ikke forøges.

4.1.3 Udvidelsen skal fra meddelelse af godkendelsen gennemføres efter følgende plan:

- **Etape a:** Umiddelbart efter godkendelsen påbegyndes udvidelse af antal smågrise.
- **Etape b:** Indenfor 2 år fra godkendelsen påbegyndes byggeri af ny drægtighedsstald.
- **Etape c:** Indenfor 3 år fra godkendelsen renoveres den eksisterende drægtighedsstald og den nye farestald påbegyndes.
- **Etape d:** Indenfor 4 år fra godkendelsen påbegyndes den nye smågrisestald og gyllelagune etableres. Forøgelsen af soholdet forventes at være fuldt gennemført.

4.1.4 Godkendelsens produktionsramme skal være udnyttet senest 5 år fra dato for meddelelse af nærværende godkendelse. Med "udnyttet" menes, at det ansøgte byggeri er taget i brug, og at der er indsat et dyrehold, der svarer til etablering af det ansøgte dyrehold i staldanlægget. Såfremt produktionsrammen ikke er udnyttet, skal godkendelsen revurderes, og godkendelsen kan evt. bortfalde.

4.2 STALDANLÆG

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Nedenstående beskrivelse viser ændringer/etablering af hvert enkelt stald/anlæg. Yderligere oplysninger findes i tabel 4 i afsnit 4.1.

Mølbrovej

Eksisterende løbestald (1)

Eksisterende løbestald er fra 2001 og er opført med dybstrøelse og spalter. Stalden er med naturlig ventilation. Der vil ikke ske ændringer af stalden. Forventet tidspunkt for renovering er 2026.

Eksisterende drægtighedsstald (2)

Eksisterende drægtighedsstald er fra 2001, men renoveres i forbindelse med udvidelsen, da staldsystemet ændres fra dybstrøelse med spaltegulv til delvist spaltegulv. Ventilationen ændres fra naturlig ventilation til trinløst styret undertryksventilation. Stalden etableres ligeledes med gyllekølingsanlæg og linespil med skraber i kanalerne. Forventet tidspunkt for yderligere renovering er 2026.

Eksisterende farestald inkl. bufferstald (3)

Eksisterende farestald er opført i 1977, men senest renoveret i 2003. Staldsystemet er kassestier med delvist spaltegulv. Der vil ikke ske ændringer af stalden. Forventet tidspunkt for renovering er 2028.

Bufferstalden (den østlige ende af farestalden) er en integreret del af den eksisterende farestald (3). Afsnittet indeholder primært farestier og regnes derfor med til den eksisterende farestald. Der er i bufferstalden to sygestier, som ikke anvendes permanent samt udleverings/bufferstier, der ligeledes kun anvendes periodisk. Bygningen er i 2007 renoveret med nyt tag, men staldsystem mv. er ikke ændret.

Ny drægtighedsstald (4)

Den ny drægtighedsstald opføres i forlængelse af den eksisterende drægtighedsstald. Stalden opføres med delvist spaltegulv. Stalden etableres med gyllekølingsanlæg og linespil med skraber i kanalerne. Ventilationsanlægget bliver trinløst styret undertryksventilation.

Ny farestald (5)

Den ny farestald opføres i forlængelse af den eksisterende farestald. Stalden opføres med kassestier med delvist spaltegulv.

Gyllebeholder (9)

Eksisterende gyllebeholder fra 1992 på 1335 m³. Gyllebeholderen er med flydelag. Beholderen er beholderekontrolleret i marts 2002. Der vil blive etableret vold omkring gyllebeholderen ned mod Mølbro Bæk til forebyggelse af uheld. Gyllebeholderen tømmes med sugekran, og der anlægges ingen påfyldningsplads.

Gyllebeholder (10)

Eksisterende gyllebeholder fra 2002 på 1410 m³. Gyllebeholderen er med flydelag. Der vil blive etableret vold omkring gyllebeholderen ned mod Mølbro Bæk til forebyggelse af uheld. Gyllebeholderen tømmes med sugekran, og der anlægges ingen påfyldningsplads.

Halmlade

Halm opbevares i halmlade i den vestlige ende af den eksisterende løbestald (1), og der er kapacitet til knap 300 tons. Der er brandadskillelse indtil løbestalden i den modsatte ende. Endvidere opbevares 500-1000 kg halm og spåner i et adskilt rum i den ny servicebygning mellem eksisterende og ny farestald (bygning 3 og 5). Mængden af halm svarer til ca. 1 uges forbrug.

Fodersiloer

Der er i nudrift 4 eksisterende udvendige glasfibersiloer med op til 25 m³ kapacitet pr. styk og samlet kapacitet på ca. 80 ton foder. Siloerne har en højde på ca. 10 meter.

Der ansøges om opsætning af yderligere 3 nye udvendige glasfibersiloer med op til 25 tons kapacitet pr. styk og samlet kapacitet på ca. 75 tons. Siloernes maksimale højde bliver 10 meter.

Maskinhus

Maskinhus opført i ca. 1977 uden fast bund. Der foretages ikke ændringer i denne bygning.

Vestermarksvej 1

Eksisterende smågrisestald (6)

Eksisterende smågrisestald er fra 2005 og opført som toklimastald med delvist spaltegulv. I staldanlægget er desuden kontorfaciliteter samt sanitære forhold.

Ny smågrisestald (7)

Ny smågrisestald opføres syd for den eksisterende smågrisestald og opføres som toklimastald med delvist spaltegulv som den eksisterende. Der bliver desuden etableret gyllekøling i kanalerne samt vacuumsug, som er propper, der betjenes manuelt. Når proppen hæves, udsluses gyllen ved hjælp af vaccumpumpen i fortanken. Der er en prop pr. gyllestreng.

Karantænestald (8)

Karantænestalden er opført i 1953 men renoveret i 2003. Stalden er med delvist spaltegulv (1/3 spalter) uden skraber og gyllekøling. Stalden renoveres ikke i forbindelse med projektet. Stalden anvendes til karantænestald for indkøbte polte.

Gyllebeholder (11)

Eksisterende gyllebeholder fra 2005 på 2000 m³. Gyllebeholderen er med flydelag men vil blive etableret med fast overdækning i forbindelse med udvidelsen. Gyllebeholderen tømmes med sugekran, og der anlægges ingen påfyldningsplads.

Ny gyllelagune (12)

Der etableres en ny gyllelagune på ca. 8000 m³ syd for staldanlæggene på Vestermarksvej. Gyllelagunen holdes lugt- og lufttæt med den integrerede flydemembran. Der anlægges en vold omkring gyllelagunen, som yderligere afskærms med beplantning i den ene ende.

Gylle pumpes fra staldanlæggene på Mølbrovej via pumperør. Der er fast installation til tømning af gyllelagune. Der etableres en mindre støbt fyldeplads ved lagunen, hvor der vil være opsamling til fortank/servicetank.

Halm

Der opbevares op til maks. 1000 kg halm og spåner i separat rum i servicebygningen, som opføres i tilknytning til den ny smågrisestald. Mængden af halm svarer til ca. 1 uges forbrug.

Fodersiloer

Der er i nudrift 4 eksisterende udendørs fodersiloer med en kapacitet på op til 25 ton pr. styk. Samlet er der i nudrift kapacitet til opbevaring af ca. 80 ton foder. Siloernes højde er ca. 10 meter.

Der ansøges om opsætning af yderligere 3 nye siloer på ca. 3 x 25 ton med en samlet kapacitet på ca. 75 ton. Maksimal højde for de nye siloer bliver 10 meter.

Vaskeplads

Der etableres en indendørs vaskeplads på ca. 40 m² i udleveringsslusen i den nye bygning mod øst ud mod Vestermarksvej. Vaskepladsen får afløb til fortank og gyllesystem. Pladsen anvendes til vask af maskiner samt påfyldning og vask af marksprøjte.

Generelt

Ansøger har valgt at benytte en kombination af velafprøvede og dokumenterede teknologier, herunder valg af staldsystem.

For drægtige søer, diegivende søer og smågrise, er alle dyr opstaldet på delspaltesystemer, som er reference/bedste staldsystem. I en ældre løbestald er en mindre del af dyrene (vægtet andel ca. 4 DE) på dybstrøelse og resten på delspalter. Polte er opstaldet i et staldsystem med over 50 % fast gulv, som angives at have lavere emission end referencegulvet.

Af supplerende teknikker er valgt gyllekøling i den nye smågrisestald med en effekt på 20 % ammoniakreduktion samt i den nye og renoverede drægtighedsstald med en effekt på 12,8 %.

Ligeledes indgår overdækning af en eksisterende tank på Vestermarksvej. For gyllelagunen gælder at denne som standard er overdækket, og det vurderes, at det reelle ammoniaktab er lavere end de 1 %, som det er muligt beregningsmæssigt at indlægge i ansøgningsystemet (svarende til teltoverdækning). Membranen over gyllelaguner er teknisk set tæt, dog med overtryksreguleringsfunktion.

Samlet set for de valgte tiltag opnås effekter, som matcher mere avancerede teknologier mht. ammoniakreduktion og samtidig opnås en væsentlig reduktion af virksomhedens forbrug af olie til opvarmning.

Miljøstyrelsen har parallelt med denne miljøgodkendelse udgivet vejledende emissionsgrænseværdier for søer og smågrise i relation til BAT krav. Der er i vejledningen sondret mellem eksisterende stald og nye og renoverede stalde. Der kan ud fra dette beregnes det vejledende maksimale emissionsniveau, som bliver 4.564 kg NH₃-N. Aktuelt beregnet emission fra stald og lager total er på 4.427 kg NH₃-N.

Ud over BREF og BAT-byggebladene er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger. Med de angivne staldforhold og foderoplysninger, kommer systemet til den konklusion, at ammoniakreduktionskravet på 25 % er overholdt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Den samlede ammoniakfordampningen fra anlægget (stald og lager) er beregnet til 4.427 kg N pr. år. Der er jf. ansøgningen opnået en reduktion på 173 kg N pr. år ud over det generelle reduktionskrav på 25 % i stalde, der enten ændres eller udvides.

I henhold til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for husdyrbrug med henholdsvis konventionelt hold af søer med pattegrise ved fravæning (gyllebaserede staldsystemer) samt konventionel produktion af smågrise (gyllebaserede staldsystemer) fra 2010 er den faktiske emissionsgrænseværdi udregnet for det aktuelle projekt. I beregningen indgår den beregnede ammoniakemission fra eksisterende stalde og nye stalde. Emissionsgrænseværdien er for det aktuelle projekt udregnet til 4.564 kg N pr. år. Se nærmere udregning af BAT-niveau i bilag 3.

Der findes tre BAT-byggeblade for slagtesvin, og tre BAT-byggeblade for søer og smågrise:

- Delvist spaltegulv ved 1/3 spaltegulvsareal (slagtesvin).
- Delvist spaltegulv med skraber og køling af kanalbund (slagtesvin).
- Luftvasker med syre, rensning af 60 procent afgangsluft (slagtesvin).
- Køling af kanalbund og linespil (drægtige søer).
- Faresti med delvist spaltegulv (diegivende søer).
- To-klimastald med delvist spaltegulv (smågrise).

I det foreliggende projekt etableres en ny drægtighedsstald med delvist spaltegulv samt gyllekølingsanlæg og linespil med skraber. Desuden opføres en ny farestald med delvist spaltegulv. Den ny smågrisestald opføres som toklimastald med delvist spaltegulv og gyllekøling. De nye staldanlæg lever dermed op til BAT-byggebladene for de pågældende dyretyper.

Den eksisterende smågrisestald er ligeledes en toklimastald med delvist spaltegulv. Stalden er opført i 2005, og den er allerede opført efter BAT-byggebladet. Den eksisterende drægtighedsstald fra 2001 renoveres i forbindelse med projektet, sådan at staldsystemet ændres til delvist

spaltegulv med gyllekølingsanlæg og linespil med skraber i kanalerne. Den eksisterende farestald ændres ikke i projektet, men blev renoveret i 2003 og har nu et staldsystem med kassestier med delvist spaltegulv. Det vurderes ud fra de aktuelle eksisterende staldanlægs staldsystemer og alder, at det først vil være relevant at inddrage yderligere BAT ved næste revurdering.

Kommunen vurderer, at der er anvendt BAT i forhold til staldsystem. Projektet overholder det fastlagte og proportionelle BAT-niveauet på 4.564 kg N for denne ejendom. Kommunen pålægger ikke ansøger at anvende en bestemt teknik men udelukkende, at der leves op til et maksimalt emissionskrav, som hvis en bestemt BAT-teknik blev benyttet. I det aktuelle projekt anvendes en kombination af staldsystem, etablering af gyllekøling, overdækning af gyllebeholder og gyllelagune, andel dybstrøelse kørt direkte ud samt foderkorrektioner for smågrise. Ansøgningen overholder således det reduktionskrav, som fremkommer jf. krav til anvendelse af bedste teknik.

Redegørelse og vilkår til de specifikke teknikker følger i senere afsnit. Etablering og ibrugtagning af de specifikke staldanlæg følger af vilkårene i afsnit 4.1.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for staldanlæg:

4.2.1 Ammoniakemissionen må ikke overstige et niveau svarende til 4.564 kg NH₃-N efter nu-gældende beregningsmetode jf. bilag 3. Emissionskravet vurderes overholdt ved overholdelse af vilkårene 4.2.2-4.2.3 samt vilkårene 5.2.3 og 5.4.1 om henholdsvis overdækning af gyllebeholder og direkte udkørsel af dybstrøelse, vilkår 4.4.1 om fodertilpasning samt vilkår 5.3.1-5.3.3 om gyllekøling.

4.2.2 Den ny drægtighedstald (4) skal etableres med delvist spaltegulv samt gyllekølingsanlæg og linespil med skraber i kanalerne. Den ny farestald (5) skal etableres med delvist spaltegulv. Den ny smågrisestald (7) skal etableres som toklimastald med delvist spaltegulv og gyllekøling.

4.2.3 Den eksisterende drægtighedsstald (2) skal renoveres, sådan at staldsystemet ændres til delvist spaltegulv med gyllekølingsanlæg og linespil med skraber i kanalerne.

4.3 VENTILATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Mølbrovej:

Den eksisterende løbestald vil fortsat være med naturlig ventilation, hvorved der ingen energiforbrug er til ventilation.

Den eksisterende drægtighedsstald renoveres, og ventilationssystemet ændres i den forbindelse fra naturlig ventilation til undertryksventilation med udsug via multistep princippet og indsug gennem vægventiler. Den nye drægtighedstald etableres ligeledes med undertryksventilation med udsug via multistep princippet og indsug gennem vægventiler.

Den eksisterende farestald renoveres, og både den eksisterende og nye farestald etableres med undertryksventilation med udsug gennem skorsten og indsug gennem vægventiler til to staldafsnit og gennem skorsten til det midterste afsnit.

Bufferstalden har undertryksventilation med indsug gennem vægventiler.

Der er på indretningsplanen angivet placeringen af samtlige ventilationsafkast på både nuværende, ombyggede og nybyggede stalde. Afkastene placeres forskudt fra rygningen, og højden vil være cirka på niveau med tagryggen.

Vestermarksvej:

Der er diffus undertryksventilation i alle staldafsnit i den eksisterende smågrisestald med luftindsugning gennem isolering og træbetonplader i hele loftsfladen. Udsugning foregår vha. to ventilatorer efter multistep princippet. Den ny smågrisestald etableres med diffus undertryksventilation.

Karantænestalden er med undertryksventilation via vægventiler og renoveres ikke i forbindelse med projektet.

Ventilationsafkastene er fordelt forskudt på hele tagfladen af både eksisterende og ny smågrisestald. Afkastene vil være på højde med tagryggen.

Valget af vertikale ventilatorer med trinløs styring giver mindst muligt strømforbrug i forhold til andre typer af ventilation. Ventilatorene vaskes sammen med det øvrige staldinventar. Herved fjernes snavs mv., der kan yde modstand og forøge strømforbruget.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der er inddraget ventilationssystemer, som er mest muligt strømbesparende. Ventilationsanlægget er temperaturstyret og kører kun, når det er nødvendigt. Derved er sikret en optimal drift af anlægget med hindring af unødigt strømforbrug. Der er stadig et enkelt staldafsnit, som er med naturlig ventilation.

Kommunen vurderer, at BAT er opfyldt for drift af ventilationssystemet samt at driften deraf, herunder støj og lugt, ikke giver anledning til væsentlige gener for de omkringboende under overholdelse af de stillede vilkår.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for ventilation:

4.3.1 Ventilationsanlægget skal vedligeholdes og rengøres i henhold til producentens anvisninger for det pågældende anlæg. Anlægget skal kalibreres efter producentens anvisninger for at sikre minimal energiforbrug.

4.3.2 Der må ikke senere og uden myndighedens godkendelse skiftes til andet ventilationssystem eller til system med dårligere energioptimering.

4.4 FODRING OG FODEROPBEVARING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er på ansøgningstidspunktet ikke pålagt ejendommen restriktioner i forhold til fodring. I nudrift er der derfor ikke indtastet oplysninger, hvorved www.husdyrgodkendelse.dk beregner på baggrund af normal.

Der anvendes færdigfoder (tørfoder) indeholdende fytase og et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder (jf. BREF). Der benyttes særskilte foderblandinger til

drægtige søer og diegivende søer. Der benyttes også fasefodring til smågrisene – minimum 2 blandinger. For smågrise anvendes foderkorrektion, der medfører lavere udskillelse af næringsstoffer med anvendelse af højere fodereffektivitet og/eller lavere protein- og fosforindhold pr. FE. Ved søer følges vejledende norm for protein og fosforindhold i foder. På grund af høj effektivitet i antal producerede smågrise og højere fravænningsvægt er foderforbruget periodevist større end ved produktion efter standard effektivitetsnorm. Derfor ønskes ikke fastlåsning af foderforbruget ved søer anvendt som tiltag.

BAT for foder til smågrise vedrører reduktion af kvælstofindhold og fosforindhold i gødningen. Der er forudsat justeringer i foderet med effekt på indholdet af næringsstoffer i husdyrgødningen. Der anvendes derfor type 2 korrektion.

Et indhold af 164,8 g råprotein/FE er norm for smågrise (7,2-30 kg), jf. Vejledning om gødsknings- og harmoniregler 2005/2006. I ansøgningen er dette tal angivet til 171,0 g råprotein/FE for smågrise (7,8-32 kg), hvorved dette er niveauet, der indgår i beregningerne af reduceret indhold af kvælstof i gødningen fra husdyrproduktionen sammen med de øvrige parametre: 1,84 FE/kg tilvækst (norm 2,03) og vægtinterval 7,8-32 kg (norm 7,2-30 kg).

Ansøgningen er indkommet i 2009, så fosfor beregnes ud fra Vejledning om gødsknings- og harmoniregler 2008/2009, hvor normtal for indholdet af fosfor i foderet til smågrise (7,3-32 kg) er angivet til 5,2 g fosfor/FE. I ansøgningen er dette tal angivet til 5,4 g fosfor/FE for smågrise (7,8-32 kg), hvorved dette er niveauet, der indgår i beregningerne af reduceret indhold af fosfor i gødningen fra husdyrproduktionen sammen med de øvrige parametre: 1,84 FE/kg tilvækst (norm 2,02) og vægtinterval 7,8-32 kg (norm 7,3-32 kg).

Miljøstyrelsen har 31. maj 2011 offentliggjort Teknologibladet "Fodring - Råprotein i smågrisefoder". Teknologibladet sammenligner med 2010/2011 norm, men idet ansøgningen er indsendt før 11. april 2011, anvender www.husdyrgodkendelse.dk normtal 2005/2006. Ved opgørelse af fodermængde, indhold af råprotein i foderet samt indgangsvægt og afgangsvægt er korrektionsfaktoren for kvælstof derfor beregnet via formler i Vejledning om gødsknings- og harmoniregler 2005/2006.

Type II korrektionsfaktor for kvælstof, smågrise = $\frac{((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g råprotein pr FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,026 \text{ kg N pr kg tilvækst})}{0,628}$

Type II korrektionsfaktoren for kvælstof, smågrise bliver 0,94. Værdien er beregnet ud fra de forudsætninger for fodring, der er angivet i ansøgningen: 171 gram råprotein pr. FEsv, 1,84 FEsv pr. kg tilvækst, vægtinterval på 7,8-32 kg.

Miljøstyrelsen har ligeledes den 31. maj 2011 offentliggjort Teknologibladet "Fodring - Fosfor i smågrisefoder". Idet ansøgningen er indsendt i 2009, anvender www.husdyrgodkendelse.dk normtal 2008/2009. Ved opgørelse af fodermængde, indhold af fosfor i foderet samt indgangsvægt og afgangsvægt er korrektionsfaktoren for kvælstof derfor beregnet via formler i Vejledning om gødsknings- og harmoniregler 2008/2009.

Type II korrektionsfaktor for fosfor, smågrise = $\frac{((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr kg tilvækst} \times \text{g fosfor pr FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0049 \text{ kg P pr kg tilvækst})}{0,138}$

Type II korrektionsfaktoren for fosfor, smågrise bliver 0,91. Værdien er beregnet ud fra de forudsætninger for fodring, der er angivet i ansøgningen: 1,84 FEsv pr kg tilvækst, 5,40 g fosfor pr FEsv, vægtinterval på 7,8-32 kg.

Udgangspunktet er 1,84 FE/kg tilvækst + 171 gram råprotein + 5,40 gram fosfor/FE i vægtintervallet 7,8-32 kg. N-udskillelsen er 5 % lavere end standardforudsætningerne ud fra 2010/2011-norm og ca. 6 % lavere i forhold til 2005/2006-normen. For fosfor betyder det en ca. 1 % lavere P-udskillelse i forhold til 2011-normen.

Normen for 2010/2011 er på 1,98 FE/kg tilvækst + 161 gram råprotein + 5,00 gram fosfor/FE i vægtintervallet 7,4-32 kg. Med det konkrete vægtinterval bliver afvigelsen fra normen 2010/2011 på 0,95 for kvælstof og 0,99 for fosfor, hvilket betyder, at den anvendte fodertilpasning vil være BAT ved det faktiske vægtinterval, også ved brug af 2010/2011 norm.

Idet årnormerne er baseret på opnåede tal fra praksis, vil de ændres år for år og ikke kun i nedadgåenden retning. Det meget lave niveau for fosfor i normen 2010/2011 skyldes jf. teknologibladet "Fodring – fosfor i smågrisefoder", et meget lavt fosforindhold i kornet de senere år kombineret med meget høje priser for foderfosfater. Og tilsvarende med proteinindholdet.

Fodervilkåret ønskes først dokumenteret, når der er forløbet en fuld 12 måneders periode efter fuldført udvidelse. Ligeledes vil være hensigtsmæssigt, hvis det er et vilkår, som vurderes som et løbende gennemsnit over eksempelvis 3 år. Dette ud fra, at foderforbrug og produktionseffektivitet kan variere en del over en kortere periode.

Indkøbt foder opbevares i henholdsvis eksisterende samt nye fodersiloer på de to ejendomme. Fodersiloerne står på befæstet plads uden afløb, så der er mulighed for opsamling af eventuel spild.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at der med de nuværende og planlagte tiltag til opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlige øget påvirkning af omgivelserne.

Fodertiltaget med hensyn til reduktion af råprotein og fosfor i foderet indgår i husdyrbrugets tiltag med henblik på at overholde det generelle ammoniakreduktionskrav samt Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier ved anvendelse af BAT.

Ændringerne i fodersammensætningen for smågrisene anvendes som et virkemiddel til at nedsætte ammoniakfordampningen fra anlægget samt til at nedsætte tilførslen af kvælstof og fosfor til markerne. Der skal derfor stilles vilkår til foderkorrektioner, da det er en forudsætning for opfyldelse af det generelle ammoniakreduktionskrav samt opfyldelse af BAT for den pågældende produktion. Ligningen til brug for udregning af type II korrektionsfaktoren for kvælstof er baseret på tabel 5 i Vejledning om gødsknings- og harmoniregler 2005/2006, ligningen til brug for udregning af type II korrektionsfaktoren for fosfor er baseret på tabel 5 i Vejledning om gødsknings- og harmoniregler 2008/2009. Vilkårene om foderkorrektioner gælder for samtlige dyr af den pågældende dyregruppe på husdyrbruget, her smågrisene.

Miljøstyrelsen har 31.maj 2011 offentliggjort Teknologibladene "Fodring - Råprotein i smågrisefoder" samt "Fodring – Fosfor i smågrisefoder". Idet ansøgningen er indsendt i marts 2009, anvender www.husdyrgodkendelse.dk normtal 2005/2006 for kvælstof og normtal 2008/2009 for fosfor.

Fodervilkåret for kvælstof stilles som krav til maksimalt indhold af kvælstof ab dyr for den samlede smågriseproduktion og er beregnet til 15.905 kg N/år ved anvendelse af ansøgningens forudsætninger.

Fodervilkåret for fosfor stilles som krav til maksimalt indhold af fosfor ab dyr for den samlede smågriseproduktion og er beregnet til 3.291 kg P/år ved anvendelse af ansøgningens forudsætninger.

De enkelte forudsætninger (fodermængde, indhold af råprotein i foderet, indhold af fosfor i foderet samt indgangsvægt og afgangsvægt) er ikke bindende, men det samlede kvælstof- og fosforindhold ab dyr for smågrise skal overholdes.

Fodervilkårene skal udregnes som et løbende gennemsnit over 3 år, da foderforbrug og produktionseffektivitet kan variere en del over en kortere periode, men træder i kraft, når udnyttelse af godkendelsen påbegyndes.

Det er herefter kommunens vurdering, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til husdyrgodkendelsens krav om at opfylde BAT med hensyn til fodring, idet de vejledende emissionsgrænseværdier overholdes samt at det overordnede BAT-niveau for ejendommen er opfyldt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for fodring og foderopbevaring:

4.4.1 Den totale mængde N ab dyr pr. år skal beregnes som N ab dyr pr. smågris x det årlige antal producerede smågrise jf. det til enhver tid gældende gødningsregnskab. Ved fuld produktion på 27.000 smågrise skal den totale mængde N ab dyr pr. år være mindre end 15.905 kg N pr. år.

"N ab dyr pr. smågris" beregnes ud fra følgende ligning (jf. Vejledning om gødsknings- og harmoniregler 2005/2006):

$$N \text{ ab dyr pr. smågris} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram råprotein pr. FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,026 \text{ kg N pr. kg tilvækst}).$$

Vilkåret er beregnet ud fra de forudsætninger for fodring, der er angivet i ansøgningen: 171 gram råprotein pr. FEsv, 1,84 FEsv pr. kg tilvækst, vægtinterval på 7,8-32 kg.

4.4.2 Den totale mængde P ab dyr pr. år skal beregnes som P ab dyr pr. smågris x det årlige antal producerede smågrise jf. det til enhver tid gældende gødningsregnskab. Ved fuld produktion på 27.000 smågrise skal den totale mængde P ab dyr pr. år være mindre end 3.291 kg P pr. år.

"P ab dyr pr. smågris" beregnes ud fra følgende ligning (jf. Vejledning om gødsknings- og harmoniregler 2008/2009):

$$P \text{ ab dyr pr. smågris} = ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{gram fosfor pr. FEsv}/1000) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0049 \text{ kg P pr. kg tilvækst}).$$

Vilkåret er beregnet ud fra de forudsætninger for fodring, der er angivet i ansøgningen: 1,84 FEsv pr kg tilvækst, 5,40 g fosfor pr FEsv, vægtinterval på 7,8-32 kg.

4.4.3 De enkelte forudsætninger (fodermængde, indhold af råprotein i foderet, indhold af fosfor i foderet samt indgangsvægt og afgangsvægt) er ikke bindende, men det samlede kvælstof- og fosforindhold ab dyr for smågrise skal overholdes.

4.4.4 Der skal føres en føres en logbog eller en produktionskontrol, hvoraf følgende skal fremgå:

- antal producerede dyr
- gennemsnitlige vægtintervaller (indgangs- og afgangsvægt/slagtevægt)
- foderforbrug pr. kg tilvækst
- det gennemsnitlige indhold af råprotein pr. FESv i foderblandingerne.
- det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. FESv i foderblandingerne.

4.4.5 N ab dyr og P ab dyr skal på baggrund af logbogens eller produktionskontrollens oplysninger beregnes for en sammenhængende periode på minimum 12 måneder. Værdien skal udarbejdes årligt som et løbende gennemsnit over 3 år og kunne forevises i forbindelse med tilsyn for minimum de 3 seneste år.

4.4.6 Fodervilkårene skal dokumenteres overholdt første gang, når der er forløbet en fuld 12 måneders periode efter påbegyndelse af etape a.

4.4.7 Der skal anvendes fasefodring i hele produktionen og tilsættes fytase til alt indkøbt foder. Foderblandingerne skal som minimum opfylde BAT/BREF normerne.

4.4.8 Logbogen/produktionskontrollen, indlægssedler for hver tredje måned samt eventuelle blandeforskrifter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

4.5 ENERGI- OG VANDFORBRUG SAMT BESPARENDE FORANSTALTNINGER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Energi

Table 5. Oversigt over energiforbrug.

	Nudrift	Ansøgt drift
El til belysning, ventilation, fodring, gyllepumpning og gyllekøling*	101.560 kWh (608 kWh/DE)	230.000 kWh (642 kWh/DE)
Fyringsolie	24.441 liter	4.000 liter
Dieselolie til markbrug	8.931 liter	8.931 liter

* gyllekøling kun i ansøgt drift

Strømforbruget forventes at stige til lidt mere end det dobbelte ved udvidelsen. Forbruget ligger lidt højere pr. DE i ansøgt drift end i nudrift. Stigningen skyldes flere staldanlæg, der skal opvarmes og ventileres samt større mængde gylle, som skal pumpes samt varmegenindvindingspumper ved gyllekølingen.

Der anvendes færdigfoder, dvs. ingen foderblande anlæg på ejendommen, hvorfor langt hovedparten af strømforbruget udgøres af ventilationsanlægget. Et bud er, at ca. 85 % går til ventilation og resten til lys, gyllepumpning, gyllekøling og udfodringsanlæg.

Ejendommen har haft besøg af en energikonsulent primo 2010. Der er efterfølgende udarbejdet en rapport, som indeholder resultater og konkrete energispareforslag. Disse er indarbejdet i planlægningen af staldindretning.

Der er etableret dagslysstyring i løbestaldene, og det vil også blive etableret i den nye drægtighedsstald. I den eksisterende drægtighedsstald vil der blive monteret daglysstyring. Lyset i øvrige stalde er kun tændt efter behov. Driftsperioder fremgår af tabel 14 i afsnit 6.8. Der er ikke monteret udvendig belysning.

Inden installation af belysning foretager el-installatøren beregninger og vurdering af antal og placering af lamper, så de faglige krav til belysning opfyldes og ikke mere. Som udgangspunkt anvendes armaturer med almindelige lysstofrør, men hvis diodelamper eller lavenergigrø er en rentabel løsning, når bygningerne etableres, vil sådanne blive anvendt. I servicebygningen vil der blive anvendt lavenergipærer.

I smågrisestalden bliver cirkulationspumperne tilsluttet til klimacomputerne, så de kun kører, når der er behov for det i de enkelte sektioner. Der er etableret intelligent temperaturovervågning ved alle smågrise i farestalden, så varmemforbruget er mindst muligt (for nærmere beskrivelse, se afsnit 8 under vand- og energibesparende foranstaltninger).

Der benyttes de ventilationssystemer, som er mest muligt strømbesparende i de enkelte staldsystemer. Ventilationsanlægget er temperaturstyret og kører kun, når det er nødvendigt. Derved er sikret en optimal drift af anlægget med hindring af unødigt strømforbrug. Sammen med staldvask vaskes ventilatoren i staldafsnittene sammen med det øvrige staldinventar. Herved fjernes snavs mv., der kan yde modstand og forøge strømforbruget. Ventilation er yderligere beskrevet i afsnit 4.3.

Der forventes marginalt større strømforbrug til drift af varmepumper og cirkuleringspumper ved gyllekølingsanlæggene. Dette modsvares af en forventet betydelig reduktion af behov for olie til opvarmning på ca. 85 % i forhold til den nuværende anvendte mængde.

Dieselolie og fyringsolie

Forbruget af fyringsolie falder som følge af gyllekølingsanlægget, som medvirker til opvarmning af stuehus og driftsbygninger. Dieselolie til markarbejde forventes at forblive uændret, idet det ejede og forpagtede omdriftsareal ikke øges i forbindelse med udvidelsen.

Vand

Tabel 6. Oversigt over vandforbrug.

	Nudrift (m ³)	Ansøgt drift (m ³)
Anslået forbrug af drikkevand	5.542	11.090
Anslået forbrug af vaskevand til stalde	882	1.900
Anslået forbrug af vaskevand til maskiner	5	10
Samlet forbrug af vand	6.429	13.000
Vandforbrug per DE	38,5	36,3

Vandforsyning sker fra Frørup Vandværk. Samlet vandforbrug i nudrift er baseret på forbruget i 2008. Vandforbruget registreres løbende og evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt. Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild.

Gulvene i farestalden blev overfladebehandlet i 2008. Overfladebehandlingen sikrer en hurtigere og lettere rengøring og vil dermed føre til et lavere vandforbrug.

Hovedparten af vandet anvendes til drikkevand til grisene. Vandbesparelse opnås ved drikkenipler, som sidder over fodertruget (integreret i foderautomaten). Ved vask af stalde anvendes iblødsætningsanlæg, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende.

Der er overbrusningsanlæg i drægtighedsstaldene, smågrisestaldene og karantænestalden. I drægtighedsstalden styres overbrusning via ur, og i de øvrige staldanlæg styres overbrusning af klimaanlægget.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ventilationsanlægget er den enkeltpost i det totale energiforbrug, der vægter mest. Således er det anslået fra ansøgers side, at ca. 85 % af energiforbruget anvendes til ventilation. Ventilationsafkastene vaskes derfor ved hver vask af staldene, for altid at køre energimæssigt optimalt. Kontrol og vedligeholdelse af ventilationsanlæg bør derfor ske årligt.

Ejendommen har haft besøg af en energikonsulent, og der er blevet gjort nogle energimæssige og økonomiske betragtninger, som er blevet indarbejdet i planlægningen af projektet.

Kolding Kommune vurderer, at energi- og vandforbruget er på et fornuftigt leje i forhold til bedriftens produktion, ligesom der er foretaget diverse energi- og vandbesparende tiltag for at sænke forbruget yderligere. Kommunen vurderer, at BAT er tilgodeset med hensyn til energi- og vandforbrug.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for energi- og vandforbrug:

4.5.1 Fugtighedsmåleren skal løbene renholdes og kalibreres.

4.5.2 Der skal være intelligent varmestyring til smågrise i farestald jf. afsnit 8.

4.6 SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND OG OVERFLADEVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Stuehuset på både Mølbrovej og Vestermarksvej afleder sanitært spildevand til septiktanke og derfra via dræn til henholdsvis Mølbro Bæk og Fovså. Septiktankene tømmes én gang årligt via den kommunale tømningssordning.

Ejendommen afventer kommunalt påbud i forhold til fremtidig rensning af spildevand. Der er sanitært spildevand fra staldanlæg på både Mølbrovej og Vestermarksvej, og det kobles på de eksisterende septiktanke indtil fremtidigt spildevandsrensningskrav er kendt, men således at afløbet er forberedt for tilkobling til rensning eller kloakering.

Mølbrovej

I nudrift ledes tagvand fra staldbygninger på Mølbrovej via sandfang og dræn til Mølbro Bæk (målsætning B1). Tagvand fra stuehus ledes direkte via dræn til Mølbro Bæk, hvilket ikke ændres i ansøgt drift. Fra den nedlagte møddingsplads på Mølbrovej føres vandet i nudrift via sand-

fang og dræn til Mølbro Bæk. Den nedlagte møddingsplads fjernes i ansøgt drift. Der er ikke afløb fra diverse befæstede køreveje ved driftsbygningerne. Der er dog en afløbsrist i gårdspladsen ud mod Mølbrovej med afløb til dræn.

I ansøgt drift ønskes der anlagt et tilbageholdelsesbassin på Mølbrovej mellem den nye farestald og Mølbro Bæk. Bassinet får tilført regnvand fra tagflader. Udformning, størrelse og dimensionering af afløb afpasses til de krav, som vil være gældende på tidspunkt for ansøgning om byggetilladelse. På grund af drikkevandsinteresser og jordboniteten i området anses der ikke at være mulighed for nedsivning.

Vestermarksvej

På Vestermarksvej ledes tagvand fra staldbygning i nudriften via dræn til Fovså (målsætning B3). Tagvand fra stuehus ledes direkte til dræn nord for ejendommen, hvilket ikke ændres i ansøgt drift.

Vest for Vestermarksvej anlægges et vådt regnvandsbassin. Bassinet vil få tilledt vand fra tagflader og befæstede arealer og fraløbet fra bassinet placeres højere end tilløbet, således at bassinet er vanddækket i bunden året rundt. Dimensionering foretages i forbindelse med byggetilladelse.

Der etableres en indendørs vaskeplads på ca. 40 m² i den nye bygning mod øst ud mod Vestermarksvej. Vaskepladsen vil blive anvendt til vask af grisevogne og afvask af jord fra markredskaber samt påfyldning og vask af marksprøjte. Der vil blive etableret et sandfang og afløb til fortank og dermed gyllebeholder. Pladsen vil ikke blive anvendt til rengøring af maskiner og traktorer i forbindelse med oliespild, idet sådan rengøring fortsat vil blive foretaget hos maskinhandleren. Vask af marksprøjte samt påfyldning af sprøjtemidler vil fortsat også foregå på forskellige steder i marken.

Der er ikke afløb fra diverse befæstede køreveje ved driftsbygningerne. Der er dog en afløbsrist i gårdspladsen ud mod Vestermarksvej med afløb til dræn.

Spildevand tilledt gyllebeholder

Vaskevand fra vask af staldanlæg (ca. 1.820 m³) tilledes gyllebeholder. Stalde og staldinventar rengøres i henhold til nedenstående beskrivelse. Der anvendes højtryksrensere og iblødsætning inden vask.

Den ene gyllebeholder samt gyllelagunen er overdækket, men regnvand er alligevel medregnet i normtallene for nedbør. For vaskevand i staldene er ligeledes benyttet normtal. Mængden af spildevand tilledt gyllebeholderen er medregnet i kapacitetsberegningen for opbevaringskapaciteten. Vaskevand fra udleveringshallen og grisetransporten tilledes ligeledes gyllebeholder. Kapacitetsberegningen er nærmere beskrevet i afsnit 5.2.

Mølbrovej

I farestalden vaskes sektionerne ca. hver 6. uge, når et hold smågrise er blevet flyttet til Vestermarksvej, og søerne er flyttet til løbestalden. Hver sektion sættes i blød vha. overbrusningsanlægget, og dagen efter vaskes den med sæbe og koldt vand med højtryksrensere. Efter endt vask desinficeres sektionen med glutaraldehyd, som udspreddes med tågekanon.

I løbestalden er der delvist spaltegulv og dybstrøelse. Dybstrøelsen køres ud hvert forår, og stalden rengøres ikke i løbet af året.

Den nuværende drægtighedsstald har spaltegulv og dybstrøelse. Denne vil blive ændret ved den planlagte udvidelse til delvist spaltegulv, og vil derefter følge samme metode til rengøring som de andre staldanlæg.

Vestermarksvej

I toklimastalden tømmes en sektion af gangen, og sektionen iblødsættes vha. overbrusningsanlægget. Dagen efter vaskes den med sæbe og koldt vand med højtryksrensere. Desinfektion foregår med glutaraldehyd, som udspreddes via tågekanon.

Karantænestalden vaskes og desinficeres imellem de indkøbte hold af sopolte og orner. Vask foregår som for toklimastalden.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Afledning af tagvand og overfladevand fra befæstede arealer samt etablering af forsinkelsesbassinene forudsætter tilladelse i henhold til spildevandsbekendtgørelsen og vandløbsloven, og desuden forudsætter forsinkelsesbassinene tilladelse efter planloven. Tilladelserne er ikke indeholdt i denne godkendelse. Der skal i forbindelse med byggeansøgningen indsendes konkret beskrivelse af, hvordan regnvandet planlægges afledt.

Vask af maskiner og redskaber, der anvendes til gødningstransport og vask af sprøjteudstyr skal enten ske i marken eller på vaskeplads med afløb til lukket beholder.

Kolding Kommune vurderer, at den samlede håndtering af spildevand herunder regnvand samt vask og håndtering af sprøjteudstyr sker på forsvarlig vis, og der stilles ikke yderligere vilkår.

4.7 AFFALD, RÅVARER OG HJÆLPESTOFFER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Tablet 7. Opbevaring og håndtering af affald og råvarer

Affaldstype	Opbevaringssted	Mængder	Affaldsmottager
Diverse brændbart	Container	Containeren på 180 l tømmes hver uge	Kolding Kommune affaldsordning
Plast og pap til genbrug	Maskinhus/værksted	Små mængder	Køres til genbrugsplads efter behov 3-4 gange årligt
Spildolie	Opbevares i maskinhus/værksted på Mølbrovej i 2-3 tromler af 60 liter på fast gulv uden afløb og med opkanter	Ca. 100 l (små mængder, da ejendommen har serviceaftale for traktorer og maskiner)	Dansk Olie Genbrug
Pesticid/kemikalie	Opbevares i fyrrummet på Mølbrovej. Opbevares aflåst, på tæt gulv uden gulvafløb og med opkanter, hvis der er restind-	Opbevares maksimalt ca. 200 liter pesticid. Alt opbruges	Rengjorte dunke afleveres i overensstemmelse med etikettens anvisning. Alle almindeligt anvendte midler bortskaffes rengjorte med dagrenovation eller afleveringsordning for erhversaffald. Ellers aflevering til leve-

	hold.		randør. Eventuelle rester som opstår som følge af lovændringer vil blive afleveret til den kommunale genbrugsplads som farligt affald
Klinisk risikoaffald (medicinglas og – rester, kanyler)	Utilgængeligt for uvedkommende i stalden i hhv. skab og køleskab		Apoteket
Metal			Skrothandler
Døde dyr	Mølbrovej: Døde dyr opbevares under kadaverkappe på befæstet underlag Vestermarksvej: Opbevaring af døde dyr i container i kølerum indtil afhentning		Afhentes af DAKA efter behov
Rengøringsmidler	Opbevares i teknikrum på Mølbrovej og Vestermarksvej Fast gulv med afløb til gyllebeholder	Op til 60 liter bl.a. glutaraldehyd til desinfektion af staldanlæg	Ingen rester. Dunke afleveres rengjorte til dagrenovation

Der afhentes døde dyr ca. 85 gange om året. Det anslås, at der i ansøgt drift vil blive afhentet døde dyr ca. 100 gange om året.

På Mølbrovej placeres søer til destruktion under kadaverkappe på afhentningsplads bag en jordvold, som er beplantet med træer og buske til skygge og afskærmning. Døde smågrise afhentes fra samme plads, men opbevares i container i kølerum indtil aftenen før afhentning. Pladsen har separate tilkørselsveje fra staldområdet og for DAKA-bilen.

På Vestermarksvej opbevares døde smågrise i smågrisecontainer, som står i kølerum indtil aftenen før afhentning, hvor containeren sættes ud til vejen.

Den samlede mængde af affald er begrænset. Container med restaffald tømmes ugentligt (180 L beholder).

Kemikalier og pesticider herunder rengøringsmidler opbevares i teknikrum/kemirum på Mølbrovej. Alle produkter opbruges, sådan at det kun er tomme dunke, som afhændes som affald.

Vand påfyldes marksprøjten ved bufferstalden (østlig ende af eksisterende farestald, byg. 3), hvor vand kan påfyldes fra vandforsyningsanlægget uden risiko for tilbagesug til ledningsnettet. Sprøjtemidler påfyldes på indendørs vaskeplads på Vestermarksvej, ligesom sprøjten vaskes indvendigt og udvendigt på vaskepladsen. Alternativt vil sprøjtemidler blive påfyldt i marken og sprøjten rengjort på skiftende steder i marken.

Tabel 8. Olietanke

Placering af tanke	Års-tal	Volumen (liter)	Tanktype	Placering
Mølbrovej				
Fyringsolietank	1989	5900	Overjordisk ståltank	Udendørs placering ved maskinhuset
Dieselolietank	2008	1200	Overjordisk ståltank	Indendørs i maskinhuset på fast underlag uden afløb
Vestermarksvej				
Fyringsolietank	2005	2500	Overjordisk plasttank	Indendørs i rum ved kontor på fast underlag uden afløb
Fyringsolietank	2008	1200	Overjordisk ståltank	Indendørs i opbevaringsrum på fast underlag uden afløb
Fyringsolietank	2003	1200	Overjordisk ståltank	Udendørs ved karantænestald

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, og affaldet skal sorteres, opbevares, transporteres og bortskaffes i henhold til det enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald og farligt affald og sorteringsvejledning for landbrugsbedrifter i Kolding Kommune. Kommunen vurderer, at sortering, opbevaring og bortskaffelse i henhold til tabellen er i overensstemmelse med regulativer og bekendtgørelse.

Kommunen vurderer, at de 2 udendørs fyringsolietanke er placeret, således der ikke er væsentlig risiko for påkørsel. Desuden er fyrings- og dieselolietanke placeret, så der i tilfælde af uheld ikke vil være en væsentlig risiko for, at olien kan løbe direkte ud i det nærliggende vandløb. Øvrige hjælpepestoffer opbevares på kemikalietæt underlag uden gulvafløb, og så der ved uheld ikke kan løbe kemikalier ud på jorden. Kommunen vurderer, at opbevaring og håndtering af hjælpepestoffer sker forsvarligt under overholdelse af de stillede vilkår.

Marksprøjten (slinger og dyser) skal til enhver tid være vedligeholdt, sådan at der ikke forekommer dryp fra marksprøjten ved kørsel til og fra marken.

På den baggrund vurderer kommunen, at der ikke vil være problemer med hensyn til affaldsbortskaffelsen fra virksomheden.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for affald, råvarer og hjælpepestoffer:

4.7.1 Kemikalier og pesticider skal opbevares på kemikaliebestandigt tæt gulv med opkant, der som minimum kan rumme indholdet af den største beholder, og uden mulighed for afløb til kloak eller dræn.

4.7.2 Tankning af diesel skal foregå på plads med fast og for diesel uigennemtrængeligt underlag, enten med afløb til opsamlingsbeholder eller således at spild kan opsamles, og at der ikke er risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Tankpistol må ikke kunne fastlåses under påfyldning.

4.7.3 Ved evt. spild ved olie- og dieseltanke skal spildet opsuges og evt. forurenede jord bortskaffes til godkendt modtager. Kattegrus eller andet sugende materiale skal være let tilgængeligt ved dieselstander og kemikalieopbevaring.

4.8 DRIFTSFORSTYRELSE ER UHELD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Det er vurderet, at der kan være risiko for forurening ved uheld ved følgende punkter:

- håndtering af kemikalier
- håndtering af gylle
- håndtering af diesel

For at minimere risikoen for uheld er følgende foretaget:

- Sprøjten påfyldes i marken på skiftende steder.
- Sprøjten rengøres i marken på skiftende steder.
- Påfyldning af diesel sker i maskinhuset. Dieseltanken er placeret således, at der er minimal risiko for påkørsel. Påfyldning foregår manuelt uden fastlåsnings af pistolen under tankning.
- P.t. er dieseltanken placeret på en finerplade, men det er planlagt, at gulvet skal støbes i forbindelse med projektet, således at også tankning vil foregå på støbt bund med mulighed for opsamling.
- Der opbevares opsamlingsgrus ved dieseltanken til opsamling af evt. spild.
- Der er overfyldningsalarm på olietankene.
- Pumpning af gylle fra stald overvåges.
- Alle gyllepumper kræver start fra kontakt inde i bygningerne.
- Der etableres kontrolbrønd for udslip/utætheder af gyllelagunen.
- Der bruges gyllevogne med sugekran, hvilket minimerer risikoen for spild.

Minimering af gener og forurening ved uheld:

- Der udarbejdes en beredskabsplan for ejendommen, som foreligger, når de nye anlæg tages i brug.
- Medarbejdere er instrueret i at tilkalde Miljøvagten (112) i tilfælde af uheld.
- Der er opsat en liste med relevante telefonnumre i stalden.
- Der forefindes halmballer, som kan bruges til at danne barrierer i tilfælde af større uheld.

Gyllehåndtering

- Før der bliver pumpet gylle fra forbeholderen til gyllebeholderne, kontrolleres det, om der er plads i gyllebeholderne.
- Der er løbende opsyn under pumpningen fra stald til lager samt mellem lagre.
- Der etableres sikringsvold ved gyllebeholderne på Mølbrovej samt alarmsystem.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Myndigheden har modtaget en beredskabsplan for den eksisterende bedrift, der beskriver, hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af en række kritiske situationer, f.eks. ved:

- Brand
- Udslip af gylle ved pumpning, defekte rørforbindelser, brud på gyllebeholder ved påkørsel eller materialetæthed, ved sabotage m.v.
- Udslip og spild af kemikalier eller olie/diesel
- Spild af pesticider og sprøjtevæske ved opbevaring, håndtering eller fejlbetjening af sprøjteudstyr

- Strømsvigt, hvorved bl.a. staldventilation og gyllekøling standser

Kommunen har vurderet, at den indsendte beredskabsplan i tilstrækkeligt omfang forholder sig til ovenstående kritiske situationer, og at der er etableret relevante forebyggende tiltag ved arbejdsgange, der har særlig risiko for forurening i tilfælde af uheld. Det vurderes ligeledes, at sikringsvolden ved de to gyllebeholdere samt alarmsystem jf. de generelle regler kan bidrage væsentligt til at forebygge en væsentlig forurening af Mølbro Bæk og umiddelbart nedstrøms herfor ligeledes Fovs Å.

Kolding Kommune fastholder krav til beredskabsplan ved vilkår og vurderer dermed, at ejendommen forholder sig til kritiske situationer samt forebyggelse af uheld.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for driftsforstyrrelser eller uheld:

4.8.1 Der skal foreligge en beredskabsplan for ejendommen senest ved ibrugtagning af de nye anlæg (for hver etape), som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Denne beredskabsplan skal vedligeholdes, så oplysningerne i den altid er opdaterede.

4.8.2 Medarbejdere skal være informeret om og have udleveret en kopi af beredskabsplanen på et for medarbejderne forståeligt sprog.

4.8.3 Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, skal beredskabsplanen straks benyttes, herunder skal Miljøvagten straks kontaktes via alarm 112. Efterfølgende skal Landbrugsafdelingen i Kolding Kommune kontaktes.

4.8.4 Hvis der sker uheld på ejendommen, skal der senest 1 uge efter uheldet sendes en redegørelse til Kolding Kommune, Landbrugsafdelingen. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af uheldet, samt en beskrivelse af hvordan virksomheden vil forebygge lignende uheld.

5 GØDNINGSPRODUKTION, -HÅNDTERING OG ANVENDELSE

5.1 GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER – ANVENDELSE PÅ AREALER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I det ansøgte projekt produceres 11.315 tons gylle inkl. regnvand, drikkevandsspild og vaskevand. I tabellen nedenfor gives en oversigt over næringsstofindholdet i den producerede husdyrgødning, fordelt på egen bedrift og gylleaftaler. Der modtages ingen husdyrgødning eller slam.

Tablet 9: Fordeling af næringsstofindhold i husdyrgødningen.

Gødning	Kg kvælstof	Kg fosfor	Udnyttelses %	DE
Gylle, ejet og forpagtet	15.402	3.217	75	134,60
Dybstrøelse, ejet og forpagtet	341	97	65	3,58
Gylle afsat til: Peter B. Schmidt, Steppingvej 8, 6580 Vamdrup	5000	1.196		50
Gylle afsat til: Hans Axel Klinge Pedersen, Mejerivej 5, 6580 Vamdrup	17.000	4.067		170
I alt produceret	37.743	8.577		358,18
Produceret i alt på gyllebaserede systemer	37.402	8.480		354,60

Kravet til harmoniareal (udbringningsareal) ved den pågældende driftstype er 1,4 DE pr. ha på ejede og forpagtede arealer og 1,40 DE pr. ha på aftalearealer.

Det samlede ejede matrikulære areal er på 75,35 ha. Det samlede areal til ejendommen inkl. forpagtninger udgør 107,55 ha, hvoraf de 99,34 ha er udbringningsareal. De resterende 8,2 ha udgøres af byggegrund, vej, gårdsplads, skov og udyrkede arealer mv

Til ejendommen hører 5 forpagtninger på samlet ca. 32,20 ha (Frørupvej 30 A på 2,8 ha, Vestermarksvej 3 på 8,8 ha, Christiansfeldvej 40 på 0,8 ha, Søndre Alle 37 på 2,7 ha, Langforte 8 på 7,7 ha samt Frørup Østervej 2 på 9,4 ha).

Der er 99,34 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer, hvor der efter harmonireglerne med 1,4 DE pr. ha kan udbringes op til 139,08 DE. Der er 443,30 ha med gylleaftaler, hvor der udbringes op til 220 DE. Harmonikravet til den ansøgte produktion på 358,19 DE er således overholdt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der indgår i alt 99,34 ha i ejede og forpagtede arealer til udspredding og 443,30 ha i aftalearealer.

De ejede og forpagtede arealer samt aftalearealerne tilhørende Steppingvej 8, 6580 Vamdrup er besigtiget i forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen. Kommunen har vurderet, at det ikke er nødvendigt at udarbejde en separat § 16 godkendelse for aftalearealerne tilhørende Steppingvej 8, 6580 Vamdrup, jf. bilag 14.

Aftalearealerne tilhørende Mejerivej 5, 6580 Vamdrup forudsætter udarbejdelse af § 16 godkendelse, før arealerne kan benyttes til udspreddning af husdyrgødning, da arealerne er beliggende i nitratfølsomt indvindingsopland. Arealerne vil blive besigtiget i forbindelse med udarbejdelse af den pågældende § 16 godkendelse.

Kolding Kommune vurderer, at idet der afsættes 220 DE til aftalearealer, er der tilstrækkelig areal på ejendommen til at udbringe den producerede mængde husdyrgødning.

BAT-niveau for fosfor

BAT-niveauet for fosfor for det aktuelle projekt på Mølbrovej og Vestermarksvej er beregnet ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for husdyrbrug med henholdsvis konventionelt hold af søer med pattegrise ved fravæning (gyllebaserede staldsystemer), konventionel produktion af smågrise (gyllebaserede staldsystemer) samt konventionel produktion af slagtesvin 30-102 kg (gyllebaserede staldsystemer) fra 2010 (bilag 4).

Emissionsgrænseværdien for fosfor opnåelig ved anvendelse af BAT for husdyrbrug med konventionel produktion af henholdsvis søer med pattegrise, smågrise samt slagtesvin er individuel for hver dyretype. For det aktuelle projekt, som har produktion af alle tre dyretyper, udregnes et vægtet gennemsnit for at finde emissionsgrænseværdien for fosfor for det aktuelle projekt.

Emissionsgrænseværdien for fosfor for det aktuelle projekt må dermed max. være på 24,67 kg P/DE ab lager (jf. bilag 4).

Det aktuelle projekt ligger ifølge ansøgningen på $8.480 \text{ kg P} / 354,60 \text{ DE} = 23,9 \text{ kg P/DE ab lager}$. Kommunen vurderer, at BAT med hensyn til fosfor er overholdt for det aktuelle projekt, idet fosforindholdet pr. DE ab lager er under emissionsgrænseværdien. Der er benyttet fodertilpasninger hos smågrisene som virkemiddel. Der stilles vilkår til maksimal emissionsgrænseværdi for fosforindholdet pr. DE ab lager.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for gødningstyper mv.:

- 5.1.1** Udbringning af husdyrgødning fra produktionen må kun finde sted på de 99,34 ha ejede og forpagtede arealer, som fremgår af bilag 8.
- 5.1.2** Der skal afsættes 220 DE husdyrgødning til aftalearealer ved fuld produktion.
- 5.1.3** Emissionsgrænseværdien for fosforindholdet pr. DE ab lager må maksimalt være 24,67 kg P/DE ab lager. Emissionsgrænseværdien beregnes som et vægtet gennemsnit mellem dyretyperne på gyllebaserede staldsystemer på baggrund af tallene i gødningsregnskabet.
- 5.1.4** Emissionsgrænseværdien for fosforindholdet pr. DE ab lager skal udarbejdes årligt som et løbende gennemsnit over 3 år og skal kunne forevises i forbindelse med tilsyn for minimum de 3 seneste år.
- 5.1.5** Emissionsgrænseværdien for fosforindholdet pr. DE ab lager træder i kraft, når godkendelsen tages i brug, dvs. ved påbegyndelse af etape a.

5.2 FLYDENDE HUSDYRGØDNING – OPBEVARING OG HÅNDTERING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Tabel 10. Opbevaring af husdyrgødning

Opbevaringsanlæg/beholdernr.*	Byggeår	Kapacitet (m ³)	Overdækning	Beholdertype/pumpesystem fra beholdere til gyllevogn
Mølbrovej				
Gyllebeholder (9)	1992	1335	Flydelag	Elementtank. Tømmes med sugekran
Gyllebeholder (10)	2002	1410	Flydelag	Elementtank. Tømmes med sugekran
Gyllekummer og fortanke (14)	Som respektive staldanlæg	805		
Vestermarksvej				
Gyllebeholder (11)	2005	2040	Fast overdækning	Elementtank. Tømmes med sugekran
Gyllelagune (12)	Ny	8000	Membranoverdækning	Gyllelagune af polymermembran. Fast rørforbindelse med pumpesump til tømning
Gyllekummer og fortanke (15)	Som respektive staldanlæg	301		
I alt		13.891		

*nummerering refererer til beholdernes placering på oversigtskort bilag 5 og 6.

Eksisterende element gyllebeholdere:

De 3 eksisterende element gyllebeholdere er underlagt beholderkontrol og krav efter de til enhver tid gældende regler. Der foretages løbende eftersyn og vedligeholdelse af gyllebeholderne.

Gyllebeholderne er stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger. Beholdernes bunde og vægge er tætte og beskyttede mod tæring. Lagrene tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvist hvert år, og gyllen røres kun lige før tømning af den pågældende beholder i forbindelse med udbringning, dvs. én gang årligt.

Gyllebeholderen på Vestermarksvej etableres med fast overdækning. Der er 185 m fra gyllebeholderen til Vestermarksvej 4 og 230 m fra gyllebeholderen til Vestermarksvej 3. Der ville være krav om fast overdækning, såfremt gyllebeholderen var nyetableret, idet der er mindre end 300 m til nærmeste nabobeboelse, og indholdet er svinegylle.

Gyllen opsuges af kran på gyllevognen, der har et overløbsrør til gyllebeholderen, således at risikoen for spild af gylle er minimeret. Da risikoen for spild er minimal, bliver der ikke etableret befæstet påfyldningsplads ved gyllebeholderne. Gyllepumpningen overvåges både ved pumpning fra staldanlæg til gyllebeholder og under fyldning af gyllevogne.

Ved gyllebeholderne på Mølbrovej etableres en sikringsvold som følge af placeringen tæt på vandløb. Volden etableres som en sammenhængende sikringsvold på 40 meter langs vestsiden og 70 meter på sydsiden af de 2 gylletanke for at forebygge, at eventuel uheld med udslip af gylle løber i Mølbro Bæk. Volden placeres 10 meter fra vandløbets kanter. Gyllebeholderne vil desuden blive etableret med alarmsystem på begge gyllebeholdere, som aktiveres, såfremt niveaueet pludseligt falder i tankene i henhold til lovgivningen på området.

Ny gyllelagune

Gyllen fra Mølbrovej 6 pumpes til gyllelagunen via pumperør, hvorved gylletransporter til gyllelagunen ikke forekommer. Røret er 160 mm og lavet af PVC. Lagune og pumpeledning er indtegnet på bilag 7.

Gyllelagunen skal for at have tilstrækkelig kapacitet have en kapacitet på minimum 5.000 m³. Da de eksisterende gylletanke ved Mølbrovej muligvis vil blive taget ud af drift pga. skærpede krav til sikring mv., ansøges om at kunne etablere en lagune på op til ca. 8.000 m³. Denne vil være underlagt beholderkontrol og krav efter de til enhver tid gældende regler. Lagunen vil have et udvendigt mål inkl. volden omkring anlægget på 56 x 69 meter. Lagunen anlægges i hht. reglerne i landbrugets byggeblad 103-04-30 eller senere anvisninger, hvis disse kommer inden byggeriet af anlægget påbegyndes. Lagunen nedgraves 2-3 meter i terræn med skrånende sider. Overskudsjorden anvendes til en jordvold på 2-2,5 m, som omkranser lagunen. Volden udføres med lav hældning, maks. 1:5 og med bløde overgange, så skarpe terrænspring undgås.

Lagunen består af 3 tætte membraner hhv. en flydemembran, en bundmembran og en sikkerhedsmembran. Mellem bundmembranen og sikkerhedsmembranen er et lag drænfilt, som står i forbindelse med en kontrolbrønd med alarmsystem, således at evt. utætheder omgående opdares. Desuden en pejlebrønd til kontrol af, at det udvendige vandtryk er mindre end det indvendige. Lagunen anlægges med en pumpeump i den ene ende, som via rørforbindelse står i forbindelse med en servicebeholder. Herfra sker ind- og udpumpning. Lagunen anlægges endvidere med 2-3 omrøringsadgange, hvor membranerne er forstærkede. Omrøringsadgangene er lukkede, når der ikke foretages aktivitet.

Membranen er bygget til at bære snetryk. Posen nedenunder er fyldt med gylle, som har opbærende egenskab. Lagunen åbnes kun i forbindelse med tømning/omrøring – helt tilsvarende for en teltoverdækket gylletank. Det påregnes at lave en mindre støbt fyldeplads ved lagunen, hvor der vil være opsamling til fortank/servicetank.

Kapacitet/mængder

I henhold til normtal produceres der 9.490 ton svinegylle. I normtallene er indeholdt normtilledning af regnvand og vaskevand. Der er yderligere medregnet 1.825 m³ vaskevand fra staldanlæggene, sådan at den totale produktion af flydende husdyrgødning udgør 11.315 tons, som tilledes gyllebeholdere og gyllelagune.

Den samlede lagerkapacitet i ansøgt drift er opgjort til 13.891 tons, men ved udregning af opbevaringskapacitetskravet regnes kun med den kapacitet, der vil være til stede ud fra, at de gamle gylletanke enten sløjfes, eller lagunen kun etableres med 5.000 m³. Den beregnede kapacitet er således 10.891 tons, hvoraf kapaciteten i kanaler og fortanke anslået udgør ca. 1.100 tons. Opbevaringskapaciteten i ansøgt drift er dermed beregnet til ca. 10-11 måneder. Ejendommen overholder således kravet om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet for svinebrug.

Dette er en meget konservativ vurdering, idet vaskevand effektivt er regnet med to gange, og der er ikke taget højde for overdækningen af den nye gyllelagune og den eksisterende tank på

Vestermarksvej. Overdækning medfører, at der ikke kommer regnvand i tankene, men regnvand er indregnet i normtallene. Vaskevand er også medregnet i normtallene for husdyrgødningsproduktion, men da bedriften vasker og rengør mere end normen, er vaskevandstilledningen også større end normen. Hele det beregnede vaskevandsforbrug er lagt til normen for gødningsproduktionen for at være sikre på at lave et overestimat. Den faktiske kapacitet af ejendommens gyllebeholdere vil derfor være større end 10-11 måneder.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning er miljø-mæssig forsvarlig. Den beregnede gødningsopbevaringskapacitet er tilstrækkelig til at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens krav.

Alle ovenstående foranstaltninger er BAT ifølge referencedokument for bedste tilgængelige opbevaringsteknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion. Opbevaring af flydende husdyrgødning i såvel gyllebeholdere som gyllelagune er omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen generelle regler.

Det vurderes desuden, at der er gennemført tilstrækkelige tiltag til dels at mindske risikoen for uheld, dels at konsekvenserne af et uheld er søgt minimeret mest muligt bl.a. ved hjælp af jordvolden og alarmsystemet ved gyllebeholderne på Mølbrovej samt beredskabsplanen.

For at forebygge uheld ved pumpning af gylle fra fortanke samt til gyllevogne er der stillet vilkår om opsyn under pumpningen. For at sikre at gyllelagunen er i overensstemmelse med kravene i byggebladet, er der stillet en række vilkår til dokumentation herfor.

Afledning af nedbør fra overdækningen af gyllelagunen samt omfangsdræn skal være indeholdt i spildevandstilladelse.

Det vurderes, at opbevaringen og håndteringen ikke vil medføre væsentlige påvirkninger af miljøet og lever op til BAT under overholdelse af de stillede vilkår.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår om flydende husdyrgødning:

5.2.1 Håndtering af gylle skal foregå under konstant opsyn, såvel ved udpumpning fra fortanke som ved påfyldning af gyllevogne, således at spild og overfyldning undgås.

5.2.2 Gyllebeholderne skal tømmes med sugekran, eller der skal alternativt etableres en påfyldningsplads ved gyllebeholderne. Der må kun ske omrøring i forbindelse med gylleudbringning.

5.2.3 Gyllebeholder nr. 11 på Vestermarksvej skal have fast overdækning og etableres i henhold til teknologibladet om "Fast overdækning af gylleholder".

- Den faste overdækning skal etableres, når etape b påbegyndes.

- Åbning af teltduk må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.

- Skader på teltoverdækningen skal repareres indenfor en uge efter skadens opståen, eller der skal være indgået aftale om reparation.

- Gyllebeholderen skal fjernes, når den ikke længere er i brug.

5.2.4 Omkring gyllebeholder 9 og 10 på Mølbrovej etableres en sammenhængende sikringsvold på 40 meter langs vestsiden og 70 meter på sydsiden af de to gylletanke. Volden skal kunne

tilbageholde den del af beholdernes indhold, som ligger over terræn. Volden skal placeres 10 meter fra vandløbets kanter. Volden skal etableres, når godkendelsen tages i brug, dvs. ved påbegyndelse af etape b.

5.2.5 Gyllelagunen samt kontrolbrønde skal etableres i henhold til landbrugets byggeblad 103-04-30 inkl. eventuelle senere opdateringer. Inden ibrugtagning af gyllelagunen skal resultatet af de geotekniske undersøgelser efter DS 415 eller senere DS normer samt udfyldt bilag 1 i byggebladet være indsendt og godkendt af kommunen.

5.2.6 Egenkontrol for gyllelagunen:

- Vandstandsmåleren i kontrolbrønden for gylleudslip skal kontrolleres mindst én gang om måneden.

- Der skal gennemføres pejling mindst én gang om måneden af grundvand i pejlebrønd, som er forbundet til et lukket drænsystem. Instruksen for hvorledes pejlingen foretages korrekt skal beskrives i producentens vejledning for drift og vedligehold. Producentens vejledning og instruksen skal indsendes til myndigheden senest 1 uge, før lagunen tages i brug.

- Der skal føres logbog over pejling af grundvandet i pejlebrønden samt kontrol af vandstandsmåleren i kontrolbrønden. Logbogen skal opbevares løbende over minimum 5 år.

5.2.7 Gyllelagunen skal fjernes umiddelbart efter, at driften af lagunen er ophørt og senest efter 30 år.

5.2.8 Ved transport af gylle på offentlige veje skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted.

5.2.9 Husdyrgødning må ikke udkøres under forhold med risiko for afløb, eksempelvis på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.

5.3 GYLLEKØLING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Som en del af tiltagene til at overholde de stillede krav til reduktion af ammoniakreduktion, henholdsvis det generelle 25 % reduktionskrav og den vejledende emissionsgrænse i forhold til BAT, etableres der gyllekøling i de to drægtighedsstalde nr. 1 og nr. 4 samt i den nye smågrisestald nr. 7. Den producerede varme anvendes på Mølbrovej til opvarmning af mandskabsrum og beboelse samt varmt brugsvand. På Vestermarksvej anvendes varmen til opvarmning af klimastalde samt mandskabsrum og varmt brugsvand.

Anlæggene etableres og vedligeholdes jf. det gældende teknologiblad. Der er forud for projekteringen foretaget en beregning af firmaet KH Nordtherm med hensyn til de forventede driftseffekter på ammoniakreduktion ud fra den optimale afsætning af varme:

Tekniske data for gyllekøling:

Drægtighedsstalde: Beregnet kummeareal med linespil 1219 m². Teoretisk driftseffekt på NH₃ ved 100 % afsætning af varmeproduktionen 12,8 % reduktion af fordampning. Værdi indregnet i ansøgning er 12,8 %. Køleeffekten (x) vil dermed være 9 W/m².

Smågrisestald: Beregnet kummeareal 297 m². Teoretisk driftseffekt på NH₃ ved fuld varmeafsætning 30,1 %. I ansøgningen anvendes en 20,0 % effekt. Køleeffekten (x) vil dermed være 21,9 W/m².

Gyllekøling i den nye smågrisestald kan opnå en effekt på min. 20 % - max. 30 %. Da effekten ikke er eftervist ved praktisk drift, herunder den opnåede mulige varmeafsætning, og da emissionskravet samlet set er meropfyldt i forhold til det vejledende niveau, ønskes vilkår til kølingseffekten vilkårmæssigt at blive sat til 20 %.

I soanlægget etableres gyllekøling i den nye og den renoverede drægtighedsstald med en effekt på 12,8 %. Den opnåede effekt svarer til, at der er fuld anvendelse for den indvundne varme til opvarmning af mandskabsfaciliteter og stuehus. Teoretisk kan der opnås op til 22 % effekt, såfremt der også anvendes varme fra gyllekøling i farestalden. Men da varmebehovet i farestalden er relativt lavt og begrænset til korte perioder af året, og da varmforsyningen ved smågrisene i forvejen er styret via såkaldte intelligente varmelamper med lavt energiforbrug, så vurderes løsningen med 12,8 % effekt at være den miljømæssigt mest optimale.

Ansøger har således valgt et forsigtigt udgangspunkt for den samlede opnåede driftseffekt af kølingsanlæggene, således at hvis det viser sig, at den faktiske varmeudnyttelse bliver mindre end forventet, så vil der ikke være krav om, at anlægget skal køre med overskudsvarmeproduktion.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ansøger har valgt at etablere gyllekølingsanlæg i den nye to-klimastald til smågrisene samt i den renoverede og nye drægtighedsstald. Ud over opvarmning af staldanlæggene vil en del af overskudsvarmen gå til opvarmning af stuehus samt mandskabsfaciliteter.

Idet overskudsvarmen fra gyllekølingsanlægget anvendes både i staldanlæg og til opvarmning af stuehuset, skal gyllekølingsanlægget reguleres efter miljøbeskyttelseslovens § 19, fordi det dermed har karakter af en biaktivitet.

Den beregnede teoretiske driftseffekt viser en ammoniakreduktion på op til 30 % for smågrise-stalden med en 100 % varmeudnyttelse og en driftstid på 8760 timer/år. I ansøgningen anvendes dog kun en ammoniakreduktion på 20 %, for ikke at have krav om drift af gyllekølingsanlægget i perioder, hvor overskudsvarmen ikke kan udnyttes.

Den beregnede teoretiske driftseffekt viser en ammoniakreduktion på 12,8 % for drægtighedsstaldene med en 100 % varmeudnyttelse og en driftstid på 8760 timer/år. Da varmen ikke nødvendigvis kan udnyttes i farestalden, er effekten fra farestalden ikke medtaget, og effekten på ammoniakreduktionen er dermed sat til 12,8 %.

Da ammoniakreduktionskravet for ejendommen som helhed kan opnås ved en kombination af staldsystemer, overdækning af gødningslagre, fodertilpasninger samt gyllekøling, finder Kolding Kommune det fornuftigt, at benytte en lavere driftseffekt end den teoretiske opnåelige, sådan der ikke er risiko for produktion af varme, som ikke kan anvendes i driften eller beboelsen. Der vil derfor blive sat vilkår om en lavere årlig køleydelse end den teoretisk opnåelige.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for gyllekøling:

5.3.1 Gyllekanalerne i den ny smågrisestald (7) - i alt 297 m² - skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.

5.3.2 Gyllekanalerne i den ny og eksisterende drægtighedsstald (2 og 4) - i alt 1219 m² - skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.

5.3.3 Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 5.177 kWh i smågrisestalden (7) og mindst 96.106 kWh i drægtighedsstaldene (2 og 4).

5.3.4 Der skal monteres en typegodkendt energimåler på varmepumperne. Energimålerne skal være forsynet med automatisk datalogger, der registrerer den månedlige og årlige køleydelse målt i kWh.

5.3.5 Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.

5.3.6 Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

5.3.7 Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt.

Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:

- afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmen samt sikkerhedsanordningen
- kontrol af kølekredsens ydelse.

5.3.8 Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 2 uger.

5.3.9 Registreringen fra datalogger, logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

5.4 DYBSTRØELSE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der produceres årligt ca. 50 ton dybstrøelse, svarende til ca. 4 DE, fra løbestalden. Dybstrøelsen udbringes så vidt muligt direkte fra stald til udbringning i mark dvs. 85 % udbringes direkte. Løbestalden tømmes én gang årligt om foråret. Dybstrøelsen kan ligge i midlertidig markstak, indtil dybstrøelsen udspredes og nedpløjes.

Lageret for dybstrøelsen er indtegnet i ansøgningen oven i den eksisterende løbestald, da dybstrøelsen ligger i stalden hele året. Der etableres derfor ingen ny møddingsplads.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Nogle af udbringningsarealerne ligger op til beboelser. Opbevaring af dybstrøelse i markstakke vil som udgangspunkt ikke forekomme. Dog vil der normalt kunne forekomme et midlertidigt og

kortvarigt oplag i marken i forbindelse med udmugning og indtil udspredning. Under normale forhold maksimalt 1-2 uger. I de tilfælde vil lovens forskrifter mht. til placering og overdækning blive fulgt samt Miljøstyrelsens vejledning om etablering af markstakke. Kolding Kommune skønner, at det ikke er nødvendigt at stille vilkår til opbevaring i markstak, da det vil være midlertidigt forekommende.

Kolding Kommune vurderer, at dybstrøelse i en mindre del af løbestalden er acceptabelt og miljømæssigt forsvarligt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for dybstrøelse:

5.4.1 Der skal udsprede minimum 85 % af dybstrøelsen direkte i marken uden mellemlager.

6 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

6.1 AMMONIAK OG NATUR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Beregninger, der er foretaget ud fra beregningsmetoderne i henhold til godkendelsesbekendtgørelsen, viser, at fordampningen af ammoniak fra nudriften er 2.738 kg kvælstof pr. år og i ansøgt produktion 4.427 kg kvælstof pr. år. Projektet medfører således en stigning i ammoniakfordampningen på 1.689 kg kvælstof pr. år fra stald og lager.

Nærmeste § 7-område, et hede/overdrev samt moseområde, er beliggende ca. 7,2 km nord-øst for ejendommen. Ejendommen er derfor ikke beliggende i en bufferzone til et § 7-område, og der foretages på den baggrund ikke beregninger af ammoniakdepositionen til dette naturområde. Ingen af ejendommens arealer er beliggende indenfor bufferzonen til et § 7-område.

Kolding Kommune har bedt om beregninger af ammoniakdepositionen på naturtyperne beskyttet af § 3 i Naturbeskyttelsesloven indenfor 1.000 m fra ejendommene. Der er flere små beskyttede vandhuller beliggende indenfor 1.000 m fra ejendommen. Ca. 420 m vest for anlægget på Mølbrovej ligger et engområde, og ca. 900 m nord-vest for anlægget på Vestermarksvej ligger et moseområde, Karholm Mose. Der er foretaget beregninger af ammoniakfordampningen fra stald-anlægget til disse naturområder. Kommunen har ligeledes bedt om beregninger til et højt målsat naturområde, ekstrem fattigkær på hængesæk, beliggende ca. 1,9 km syd-øst for anlægget på Mølbrovej.

De nærmeste internationale naturbeskyttelsesområder er Svanemosen, som er beliggende 6,7 km nord-øst for ejendommen. Se nærmere beskrivelse i afsnit 6.2. Beskrivelse af bilag IV-arter findes i afsnit 7.4.

Der indgår ikke arealer beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 i udspretningsarealerne. Udbringningsarealerne grænser heller ikke op til områder beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven, bortset fra mark 07, som ligger ca. 12 m fra en sø.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kvælstof, der deponeres fra luften, er det begrænsende næringsstof for mange sårbare økosystemer, og i disse økosystemer kan der forventes væsentlige ændringer som følge af ekstra tilførsel af kvælstof. I henhold til beskyttelse af disse naturområder er der derfor udlagt bufferzoner. Bufferzone I er en bufferzone på 300 meter om særligt ammoniakfølsomme naturområder. Inden for denne beskyttelseszone og inden for selve naturområdet kan husdyrbrug ikke udvides eller ændres, hvis udvidelsen medfører en forøget udledning af ammoniak til disse naturområder.

I en yderligere zone (bufferzone II) i en afstand fra 300-1.000 meter om disse særligt ammoniakfølsomme naturområder må en udvidelse maksimalt give anledning til en merbelastning på 0,7 kg N pr. ha. Såfremt der er to eller flere ejendomme med over 75 dyreenheder i zonen og inden for en afstand af 1.000 m, må merbelastningen maksimalt udgøre henholdsvis 0,5 kg og 0,3 kg N pr. ha.

Ved etablering, udvidelse og ændring af husdyrbrug skal det øgede ammoniaktab fra stald og lager reduceres med 25 % i forhold til et fastsat referencestaldsystem i 2007. Kravet om reduce-

ret ammoniakemission gælder for udvidelser samt stalde, der renoveres men kan gennemføres som et krav til reduktion af ammoniaktabet for både det eksisterende og det nye anlæg.

Det generelle ammoniakreduktionskrav på 25 % er overholdt for denne udvidelse i form af valg af stalddtype, fast overdækning på gyllebeholder og gyllelagune samt foderkorrektioner. Ammoniakfordampningen fra stalde og lagre reduceres med 173 kg N mere, end hvad der kræves for at overholde ammoniakreduktionskravet på 25 %.

Kommunen har desuden stillet krav om yderligere en reduktion af ammoniakfordampningen begrundet i BAT i henhold til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for husdyrbrug med henholdsvis konventionelt hold af søer med pattegrise ved fravæning (gyllebaserede staldsystemer) samt konventionel produktion af smågrise (gyllebaserede staldsystemer) fra 2010 ud over det generelle beskyttelsesniveau. Den nærmere udregning af det konkrete BAT niveau for denne produktion kan ses i bilag 3.

Det nærmeste § 7-område, et hede/overdrev samt moseområde, er beliggende ca. 7,2 km nord-øst for ejendommen. Der er ikke foretaget konkrete beregninger af ammoniakdepositionen til det pågældende område, da det ligger udenfor bufferzonen. For overdrev er tålegrænseintervallet overfor kvælstof på 10-25 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i området er sidst beregnet til 15 kg N/ha/år (2007-data), hvilket er i den nedre ende af tålegrænseintervallet. Baggrundsbelastningen er faldet i forhold til beregningerne fra 2005 (19 kg N/ha/år for området). Det vurderes, at der ikke vil forekomme ammoniakdeposition på området på grund af afstanden samt opblanding i atmosfæren.

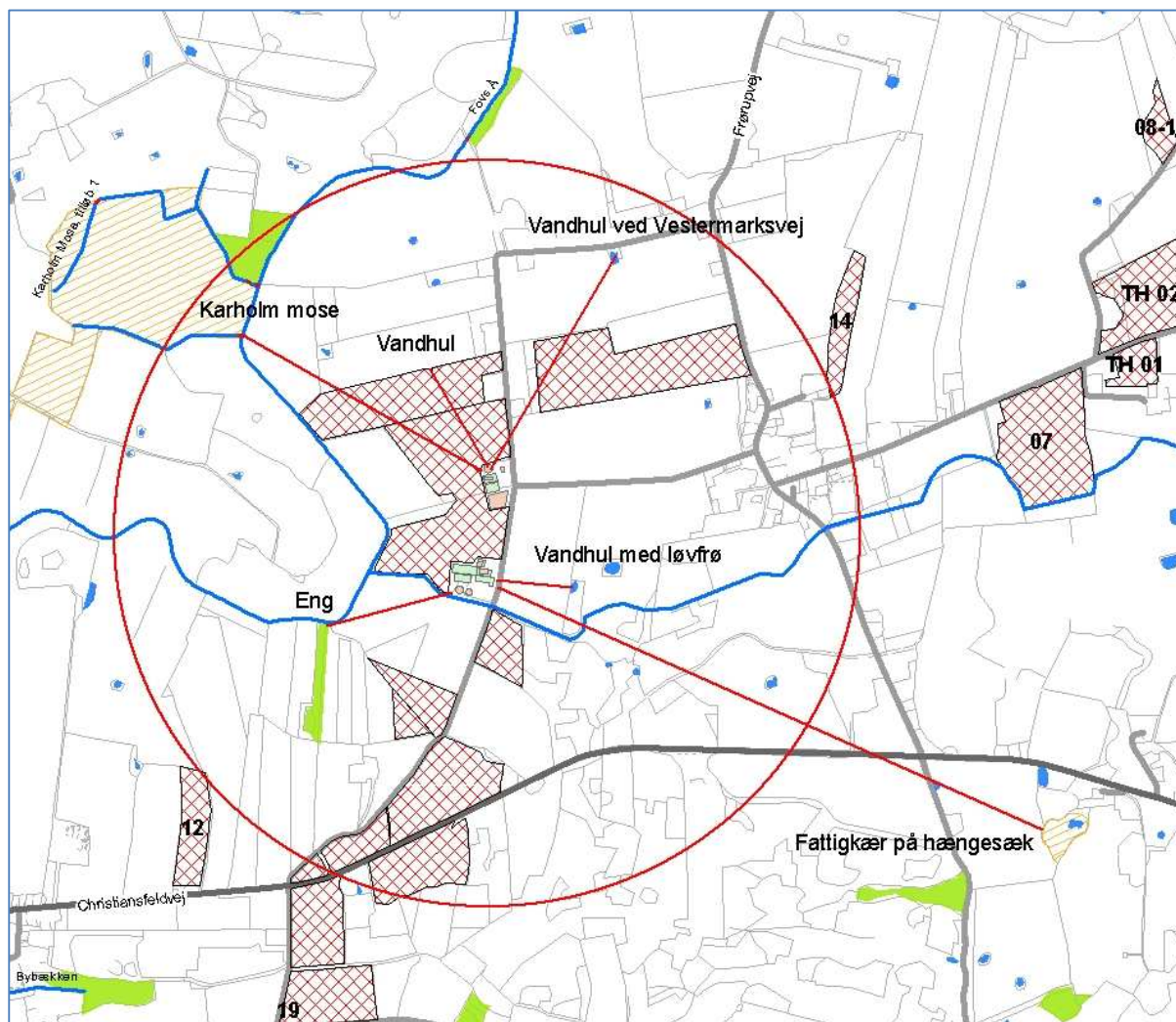
Der er flere naturområder beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 i umiddelbar nærhed af ejendommen og dennes udbringningsarealer (se nedenstående kortbilag). Kolding Kommune har den 24. oktober 2010 besigtiget udbringningsarealerne med henblik på en vurdering af, om arealanvendelsen samt udbringning af næringsstoffer og sprøjtemidler kan være i konflikt med naturbeskyttelsesinteresser. Derudover blev arealerne besigtiget med henblik på en vurdering af, om der i tilknytning til naturtyper, beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3, bør udlægges dyrknings- og sprøjtefrie bræmmer til beskyttelse af naturområdet.

Kommunen har desuden bedt om beregninger af ammoniakdepositionen fra nærmeste stald og lager til naturområderne beliggende jf. nedenstående skema og kortbilag. Naturområderne er beskyttet efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven.

Naturområde	Afstand til naturområde fra ejendom	Merdeposition / Totaldeposition (kg N/ha/år)	Tålegrænse overfor kvælstof for naturtype (kg N/ha/år)*
Karholm Mose	900 m nord-vest for Vestermarksvej	0,1 / 0,2	Højmoser 5-10, hængesæk og tørvelavninger 10-15, fattigkær og hedemoser 10-20, kalkrige moser og væld, rigkær 15-25
Eng	420 m vest for Mølbrovej	0,3 / 0,6	Fersk eng 15-25
Vandhul med løvfrø	250 m øst for Mølbrovej	0,8 / 1,9	
Vandhul nord for Vestermarksvej	350 m nord for Vestermarksvej	0,1 / 0,3	
Vandhul ved Vester-	780 m nord-øst for	0,1 / 0,3	

marksvej	Vestermarksvej		
Fattigkær på hængesæk	1,9 km syd-øst for Mølbrovej	0,0 / 0,1	Hængesæk og tørvelavninger 10-15, fattigkær og hedemoser 10-20, ekstremfattigkær 5-7,5

* Tabelværdier, som viser empirisk baserede tålegrænser for Naturbeskyttelseslovens terrestriske naturtyper seneste anbefalinger fra UN-ECE, 2004 (Skov- og Naturstyrelsen, 2005).

Der er ikke foretaget beregninger til alle vandhullerne beliggende indenfor 1000 m af ejendommen, men vandhullerne er besigtiget, og det er vurderet, at vandhullerne ikke er specielt følsomme eller sårbare naturområder. Vandhullerne skønnes ikke at blive påvirket af den relative lille mer-belastning (beregnet til de andre naturområder) i forhold til baggrundsbelastningen. Ved besigtigelsen kunne det konstateres, at vandhullerne fremstod som almindelig næringsrige. Det kunne yderligere konstateres, at der ikke er noget følsom eller væsentlig natur inden for bedriften eller i umiddelbar nærhed.

Ca. 1,9 km syd-øst for anlægget på Mølbrovej ligger der et ekstrem-fattigkær på hængesæk på matr. nr. 16 og 265, Frørup Ejerlav, Frørup. Der er tale om en meget næringsfattig mosetype - ekstremfattigkær med udpræget dannelse af hængesæk (gyngende og flydende vegetations-

dække) - på ca. 80-90 % af det samlede moseareal, mens resten er præget af næringsstofftilførsel, som viser sig ved hyppig forekomst af bl.a. Bredbladet Dunhammer, Gråpil og Liden Andemad. Vegetationen i den næringsfattige mose domineres i bunden af sphagnum-mosser, Bukkeblad, Næb-Star, Tranebær og Hedelyng, mens der er en mere eller mindre dækkende overetage af Dunbirk.

De mere næringsrige partier ligger i kanten af mosen. Mosen er omgivet af dyrket ager mod øst, syd og vest, mens der er juletræs- og pyntegrøntkultur mod nord. Hele mosen ligger i en brat sænkning i terrænet og vurderes derfor at være meget sårbar overfor overfladeafstrømning og nedsivning af næringsrigt vand fra de omkringliggende arealer - en kendsgerning, der allerede viser sig på stedet. Terrænet på marken sydøst for mosen skrånede også ned mod mosen et stykke ude fra kanten af mosen.

I Kolding Kommune er der kun få begrænsede områder med ekstremfattigkær. Med vores nuværende viden findes der ca. 3 stk. inklusiv mosen ved Frørup. Miljøministeriet anfører, at tålegrænsen for ekstremfattigkær er 5 - 7,5 kg N/ha/år, hvilket er den samme grænse, som hos lobelie søer, højmoser, mens overdrev og heder har en højere grænse.

Kolding Kommune har vurderet ekstrem-fattigkæret som et lokalt højt målsat naturområde, hvorfor der er bedt om specifikke depositionsregninger fra anlægget på Mølbrovej. Beregningerne viser en merdeposition af ammoniak på området på 0,0 kg N/ha/år og en totaldeposition på 0,1 kg N/ha/år. Da der ingen merdeposition er på naturområdet, vurderer Kolding Kommune, at der ikke vil være risiko for skade på det pågældende højt målsatte naturområde på baggrund af det ansøgte projekt, idet en merbelastning jf. Miljøstyrelsen på mindre end 1 kg ammoniak pr. hektar pr. år i udgangspunktet ikke udgør et væsentligt merbidrag, og derfor ikke kan medføre en tilstandsændring af et konkret § 3-område.

I relation til udbringningsarealer og dyrkningsfri bræmmer anbefaler Kolding Kommunes Natur og Vand afdeling minimum 2 meter bræmmer langs vandløb, søer og andre beskyttede naturtyper samt eventuelt bræmmer af større bredde, hvor der er tale om særlig skrånende arealer ned mod sø/vandløb, eller hvor der er tale om særlig sårbar - typisk næringsfattig - natur. Anbefaling af bræmmer skal vurderes i forhold til risikoen for tilførsel af næringsstoffer og/eller sprøjtemidler ved driften af udbringningsarealerne.

Ved besigtigelsen kunne det konstateres, at der langs vandløbene på ejendommens egne og forpagtede marker er de lovpligte 2 meter bræmmer. Der var ingen væsentlig hældning mod de forskellige vandløbsstrækninger eller vandhullerne, og der er således ikke en særlig risiko for erosion og eller direkte udvaskning. Det er dermed vurderet, at den lovpligtige 2 meter bræmme giver tilstrækkelig beskyttelse mod overfladisk afstrømning fra udbringningsarealerne.

De nærmeste internationale naturbeskyttelsesområder er Svanemosen, som er beliggende 7,2 km nord-øst for ejendommen. Se nærmere vurdering i afsnit 6.2. Bilag IV-arter er vurderet i afsnit 7.4.

Kolding Kommune vurderer, at ammoniakdepositionen ikke vil medføre en forringelse af naturområderne pga. opblanding i atmosfæren, og at projektet dermed ikke vil medføre en forringelse af naturområderne. Der stilles ikke vilkår i forbindelse med dette afsnit, idet reduktion af ammoniakemissionen er behandlet andre steder i godkendelsen.

6.2 AMMONIAK OG INTERNATIONALE NATURBESKYTTELSESOMRÅDER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ingen af ejendommens udbringningsarealer eller bygninger ligger i eller i umiddelbar nærhed af internationale naturbeskyttelsesområder. Det nærmeste EF-habitatområde, habitatområde 250 Svanemosen, er beliggende ca. 7,2 km nord-øst for ejendommen.

Det nærmeste af de ejede og forpagtede arealer, mark 8-1, er beliggende 4,8 km syd for Svanemosen. Alle ejede og forpagtede arealer afstrømmer via Ribe Å-systemet til Vadehavet. Projektet kan med afstrømning af næringsstoffer potentielt påvirke disse vådområder, se nærmere beskrivelse i afsnit 7.3.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

På baggrund af projektets karakteristika, placering og potentielle miljøpåvirkninger vurderer Kolding Kommune, at det udelukkende er næringsstofoverskuddet fra projektet i form af kvælstofudvaskning, fosforoverskud og ammoniakfordampning, der skal konsekvensvurderes i forhold til Natura 2000-områder. De konkrete næringsstofferegninger vedrørende kvælstofudvaskning og fosforoverskud er beskrevet i afsnit 7.3.

Konsekvensvurderingen af en eventuel større eller mindre miljøpåvirkning af de internationale naturbeskyttelsesområder og slutrecipienterne er foretaget på baggrund af de beregninger af ammoniakfordampning, der er lavet i det elektroniske ansøgningsskema. Der er herudover taget udgangspunkt i den opgørelse af sårbarhed og det beskyttelsesniveau, der er lagt af Miljøministeriet i husdyrloven med tilhørende bekendtgørelser. De viser, at projektet ikke overstiger de lovmæssige grænseværdier med hensyn til luftbåren ammoniak.

EF-habitatområde 250 Svanemosen er en højmose. Tålegrænseintervallet overfor kvælstof på højmoser er 5-10 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen i området er sidst beregnet til 15 kg N/ha/år (2007-data), hvilket er over tålegrænseintervallet for naturtypen. Baggrundsbelastningen er dog faldet i forhold til beregningerne fra 2005 (19 kg N/ha/år for området).

Ingen af ejendommens udbringningsarealer eller bygninger ligger i nærheden af det internationale naturbeskyttelsesområde. På baggrund af afstanden og opblanding i atmosfæren, projektets størrelse (ammoniakfordampning) og den fremherskende vindretning er det vurderet, at projektet ikke vil påvirke Svanemosen væsentligt med luftbåren ammoniak, da selv baggrundsbelastningen ligger over naturtypens tålegrænse.

Alle de ejede og forpagtede arealerne afvander til Vadehavet, som er Natura 2000-vandområde. Som følge af afstanden til Vadehavet, vil projektet ikke påvirke vandområdet med luftbåren ammoniak.

Endvidere er ammoniakfordampningen reduceret yderligere i forhold til beskyttelsesniveauet fastsat i loven som følge af BAT-krav, som vurderes at være proportionalt med den aktuelle husdyrproduktion.

Kolding Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at projektudvidelsen ikke vil medføre nogen negativ målbar påvirkning fra luftbåren ammoniak af de internationale naturbeskyttelsesområder. Der er derfor ikke stillet yderligere vilkår til beskyttelse af internationale naturbeskyttelsesområder.

6.3 LUGT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der kan forekomme lugtemission fra produktionen og fra selve staldanlægget ved udmugning, pumpning af gylle samt rensning af staldanlæg. Selve staldanlægget forventes ikke at give anledning til lugtgener ud over, hvad der er normalt for denne type af animalsk produktion.

I nedenstående skema ses den aktuelle afstand fra ejendommens lugtcentrum til nærmeste nabo uden landbrugspligt, samlet bebyggelse og byzone samt geneafstanden. Ukorrigeret geneafstand er geneafstanden, hvor alle staldanlæg er medtaget ved beregningerne, uanset om de senere bliver screenet bort som følge af afstand eller korrigeret for vindretning. Den vægtede gennemsnitsafstand er den reelle afstand mellem de pågældende staldafsnit, som ikke er screenet bort, og det pågældende område (nabo, byzone eller samlet bebyggelse).

Områdetype	Krav til minimumsafstand (m) (geneafstanden)	Afstand til nærmeste staldanlæg (m) (vægtede gennemsnitsafstand)
Byzone/sommerhusområde, Stepping	570 m (ukorrigeret)	1.698 m
Samlet bebyggelse, Frørup	407 m (ukorrigeret)	858 m
Nærmeste enkeltbolig uden landbrugspligt, Vestermarksvej 7	175 m (ukorrigeret)	647 m
Nærmeste enkeltbolig med landbrugspligt, Vestermarksvej 4	Ingen krav	ca. 183 m

Alle afstandskrav vedrørende lugtgeneafstande er overholdt, idet den ukorrigerede geneafstand er mindre end den faktiske afstand, og der forventes derfor ikke lugtmæssige påvirkninger ud over genekriteriet. Alle beregningerne er foretaget med udgangspunkt i maksimal besætning.

Den eksisterende gyllebeholder på Vestermarksvej vil af hensyn til nærmeste naboer blive forsynet med teltdug, og der vil derfor kun være begrænset lugtafgivelse fra gyllebeholderen. Den ny beholder er valgt som gyllelagune, der altid opføres med en tæt membranoverdækning.

Der er til langt hovedparten af staldene valgt delspalter, som har laveste lugtemission. Gyllekøling har i visse afprøvninger sænket lugtafgivelsen fra stalde, men der kan ikke medregnes effekt af køling i beregningssystemet. Ventilationen er klimastyret, således at funktionsgraden er afpasset det konkrete behov. Staldene vaskes og rengøres jævnligt, så der opnås en høj hygiejne status.

Omrøring og udbringning af gylle vil give anledning til lugtgener. Derfor tilstræbes det, at udbringning af gylle foretages intensivt, så perioden med lugtgener bliver så kort som muligt. Gyllen bringes ud på enten sort jord, hvor den nedfældes eller på arealer med afgrøder, hvor gyllen nedbringes hurtigst muligt og indenfor 6 timer, hvorved gyllen ikke kan afgive lugt over længere tid. Udbringning på marker med afgrøder sikrer, at der ikke er stor luftskifte lige omkring gyllen, og det reducerer dermed også lugtafgivelsen.

Der har ikke tidligere været problemer med lugtgener fra ejendommen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Loven minimumskrav til afstande til nærmeste beboelser indenfor de tre typer er overholdt, idet den ukorrigerede geneafstand er kortere end den vægtede gennemsnitsafstand, som er den reelle afstand mellem staldanlæg og nabo, byzone og samlet bebyggelse. Kommunen vurderer, at de indtastede baggrundtal og oplysninger i det elektroniske beregningskema er i overensstemmelse med faktiske forhold. Da nærmeste nabo, som er med landbrugspligt, er beliggende længere væk fra nærmeste staldanlæg end den beregnede geneafstand, har kommunen ikke bedt om separate lugtberegninger fra udvalgte staldanlæg. Kolding Kommune vurderer, at lugt fra stalde ikke vil give væsentlige gener for naboerne.

Fra den nye gyllelagune samt den eksisterende gyllebeholder på Vestermarksvej forventes der ikke være nogen nævneværdig lugtafgivelse på grund af fast overdækning af begge. På de to eksisterende gylleholdere på Mølbrovej skal der være det lovpligtige intakte flydelag.

Når gyllen skal omrøres og bringes ud, vil der altid kunne forekomme lugtgener. Det er kommunens vurdering, at ansøger tager udbredt og tilstrækkeligt hensyn til de naboer, der kunne blive mest generet af dette jf. valg af kørselsvej og anvendelse af nedfældning. Det er derfor kommunens vurdering, at der ikke vil forekomme lugtgener fra gylleholderne og fra udbringning ud over, hvad er normalt forekommende for boliger i landzone.

Staldindretningen, gyllekølingen samt god landmandsskik for staldhygiejne beskrevet i afsnit 8 bidrager samlet til reduktion af lugtgener, og kommunen vurderer, at der ikke vil være behov for vilkår vedrørende lugt.

6.4 FLUER OG SKADEDYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der vil på ejendommen blive foretaget en effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrslaboratorium. Der tilstræbes god renholdelse i og omkring stalde. God gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af foder- og gødningsrester sikrer, at der kun er minimalt med fluer.

I de staldafsnit, hvor der ikke vaskes og desinficeres jævnligt (hver 7. til 8. uge), bekæmpes fluer ved hjælp af rovfluer og elektriske insektdræbere.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er kommunens vurdering, at ejendommens forebyggende tiltag til skadedyrsbekæmpelse kan sikre, at der ikke opstår væsentlige uhygiejniske forhold eller gener på ejendommen og hos naboerne. Under særlige sammenfald af forskellige optimale vækstbetingelser for skadedyr, kan der ske markant opformering. Det er kommunens vurdering, at kontrollen og de beskrevne tiltag ved konstaterede opformeringer hurtigt og effektivt kan forhindre væsentlige gener for omgivelserne. Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende, idet der heller ikke tidligere har været klager eller gener.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for fluer og skadedyr:

6.4.1 Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste retningslinier fra Statens Skadedyrslaboratorium, som opdateres 1 gang årligt. Bekæmpelsen skal desuden foretages på tilsynsmyndighedens forlangende.

6.5 TRANSPORT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Tabellen viser det anslåede årlige antal af transporter fordelt på lastbil og traktorkørsel samt en angivelse af hvilke transporter, der er sæsonbetonede.

Tabel 11. Anslåede antal årlige transporter fordelt på lastbil og traktorkørsel

	Nudrift	Ansøgt drift	Sæson drift
Lastbil			
Foder / korn	25	50	
Fyringsolie og brændstof	12	12	
Handelsgødning	1	1	x
Smågrise til og fra ejendommen	26	52	
Polte til og fra ejendommen	4	8	
Dagrenovation	52	52	
Afhentning af døde dyr	85	100	
Sum af faste lastbiltransporter	205	275	
Ca. antal lastbiltransporter om ugen	3,9	5,3	
Traktor			
Husdyrgødning	250	560	x
Smågrise internt imellem staldanlæg	25	52	
Polte internt imellem staldanlæg	4	8	
Halm til strøelse og foder	50	25	x
Kørsel med markmaskiner	Efter behov	Efter behov	x
Sum af faste traktortransporter	29	60	
Ca. antal traktortransporter om ugen	0,6	1,2	
Transporter i alt inkl. sæsonbetonede	534	920	

Transporten med traktor er stærkt varieret over en sæson, og arbejdet vil være koncentreret på forholdsvis få uger.

Det anslåes, at markdriften vil have cirka samme omfang som i dag, idet ansøgers eget areal ikke øges væsentlig i forbindelse med miljøgodkendelsen.

Transport af husdyrgødning

Transport af husdyrgødning til arealer tilhørende Peter Schmidt, Steppingvej 8 vil primært foregå via Tapsvej og Steppingvej. Antallet af gylletransporter til arealerne anslåes til omkring 72 pr. år og vil være omtrent uændret i forhold til nudrift. Der vil pga. afstanden sjældent blive transporteret gylle til de to nordligste arealer, men en evt. transport vil foregå via Vamdrupvej og Fløjbjergvej. Det anslåes, at der maks. vil være 7 transporter til disse arealer årligt. Ligeledes vil der pga. afstanden sjældent blive transporteret gylle til de to sydligste arealer ved Landlyst. Det anslåes, at der maks. vil være 6 transporter årligt, og transporterne vil foregå via Tapsvej og Steppingvej.

Transport af husdyrgødning til arealer tilhørende Hans Axel Klinge, Mejerivej 5, vil primært forekomme til de sydligste arealer ved Tapsvej. Dog vil der blive transporteret gylle via Mejerivej til arealer beliggende øst for Mejerivej. Antallet af transporter via Mejerivej anslåes til omkring 57 pr. år. Transport til arealerne ved Fovslet Mark vil foregå igennem Fovslet via Christiansholms-

vej. Det anslåes, at der maks. vil være 135 gylletransporter til disse arealer. Gylle til arealer tilhørende Mejerivej 5 erstatter delvist nuværende transporter af spildevandsslam.

Transport af husdyrgødning til arealer tilhørende Torben Hansen, Frørup Østervej 2, vil foregå igennem Frørup via Mølbrovej, Frørupvej og Skovrupvej. Det anslåes, at der vil være op til 17 transporter til disse arealer. Antallet af transporter er uændret i forhold til nudrift.

Samlet anslåes det, at der vil være op til 410 transporter med husdyrgødning igennem Frørup til aftalearealer samt egne arealer. Heraf er ca. 300 transporter selve stigningen i forhold til nudrift, og disse berører kun den nordligste del af Frørup.

Det anslåes, at der vil være op til 8 transporter af husdyrgødning igennem Stepping, hvilket er uændret i forhold til nudrift. Transporten vil foregå via Langforte og Vestergade.

Antallet af transporter af husdyrgødning igennem Ødis anslåes til at være omkring 129 pr. år. Hovedparten af disse transporter berører kun Steppingvej og er i omtrent uændret omfang i forhold til nudrift.

Der vil forekomme en forøget trafik af husdyrgødning fra ejendommen med anslået 560 transporter i ansøgt drift mod ca. 250 transporter i nudrift.

Tætbeboede områder på ruten:

Transporter med både lastbil og traktor til og fra ejendommen vil for en stor dels vedkommende foregå igennem landsbyen Frørup. Transport til markerne 06 og 13 (i alt ca. 5,3 ha) vil gå igennem Stepping. En del af transporterne til aftalearealerne vil gå igennem Frørup og Ødis (bilag 9).

Transporterne vil i videst mulig omfang foregå i dagtimerne på hverdage. Da markarbejdet er afhængigt af godt vejr, kan det ikke undgås, at der vil være et vist antal transporter, som falder i aftentimerne og i weekenderne. Kørsel med markmaskiner i høstperioden vil foregå intensivt, således at det foregår på så få dage som muligt, ligesom kørsel med gyllevogn vil foregå over en begrænset periode. Kørsel i forbindelse med høst og med gyllevogn vil foregå under størst mulig hensyntagen til omgivelserne.

Antallet af transporter før og efter udvidelsen fremgår af tabellen. Antallet af transporter er 534 årlige transporter i nudrift, som stiger til 920 årlige transporter i ansøgt drift, svarende til en stigning på ca. 72 %. Transporter med almindelige markmaskiner er ikke medregnet i opgørelsen over antallet af årlige transporter.

Ny tilkørselsvej

Der ønskes etableret en ny tilkørselsvej til ejendommen på Vestermarksvej, sådan der vil være to indkørsler til staldanlægget. Ønsket om den ekstra udkørsel er begrundet med, at der vil være en del lastvognstrafik til og fra ejendommen, som er et større staldanlæg. Transporter vil primært være levende dyr, foder og husdyrgødning i lastvogne og sættevogne. Med den ekstra udkørsel vil vende- og bakkemånvre med lastvogne og anhængere kunne holdes inde på ansøgers egen grund. Dette vil således forbedre trafikikkerheden på Vestermarksvej og Mølbrovej.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Transport af husdyrgødning til udbringning på markerne, vil hovedsageligt foregå ad de veje, der er indtegnet på bilag 9. Transporter til de fleste arealer vil nødvendigvis foregå af offentlig vej men under hensyntagen til trafikken i området. Transporter til gylleaftalearealer foretages pga. afstanden i videst mulig omfang med lastbil. For markarealerne gælder, at transporter med gylle

fra ejendommen erstatter anden udkørsel af husdyrgødning til samme arealer, hvorfor der på markniveau ikke vil forekomme større ændringer.

Stigningen i transporter på 72 % er en betragtelig stigning, men i forhold til en mere end en fordobling i DE, må det antages at være et acceptabelt niveau af transporter.

Kolding Kommunes trafikafdeling har i november 2010 givet tilladelse til etablering af en ny overkørsel til Vestermarksvej til brug for kørsel til og fra staldanlæg.

Kommunen vurderer, at de anførte transporter til ejendommen ikke bidrager væsentligt i forhold til den samlede trafikbelastning i området. Det er kommunens vurdering, at der er valgt de mest hensigtsmæssige transportveje for produkter til og fra gården, og at de ekstra transporter ikke vil give anledning til væsentlige gener for områdets beboere eller andre.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for transport:

6.5.1 I forbindelse med transport af gylle til udbringningsarealerne skal der hovedsageligt anvendes de ruter, der fremgår af bilag 9. Alternative ruter skal anmeldes til og godkendes af Kolding Kommune.

6.6 STØJ FRA ANLÆG OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I forbindelse med drift af ejendommen er nedenstående støjkilder beskrevet med angivelse af omfang. Der er angivet daglige og årlige driftsperioder under normale forhold. Støjkildernes omfang og driftsperiode er angivet for både nudrift samt ansøgt drift.

Tabel 12: Støjkilder og deres omfang

Støjkilde	Belastning (nudrift)	Driftsperiode (nudrift)	Belastning (ansøgt)	Driftsperiode (ansøgt)
Levering af råvarer/foder		25 timer / årligt		50 timer / årligt
Gylleoverpumpning	Ugentlig	1 time pr. uge med elpumpe hver 5. dag	Ugentlig	1-2 timer pr. uge
Gylleudbringning	Vækstsæsonen	3 dage i sæsonen	Vækstsæson	6 dage i sæsonen
Ventilation	Meget lydsvage	Døgnet rundt, men med varierende belastning	Meget lydsvage	Døgnet rundt, men med varierende belastning
Modtagelse og afhentning af dyr	Hver 14. dag	1 time / gang	Hver uge	1 time / gang
Høst	Perioden ultimo juli til medio september	2-4 dage	Perioden ultimo juli til medio september	2-4 dage

I miljøstyrelsens vejledning nr. 6/1994 (måling af ekstern støj fra virksomheder) er der angivet grænser for tilladelig støjbelastning, målt i skel. Den ansøgte produktion overholder denne vejledning.

Af tiltag med støjgener kan nævnes, at arbejdet så vidt muligt udføres på hverdage og i dagtimerne. Ventilationsanlæggene er meget lydsvage, og kun i dage med god sommervarme vil ventilationen være hørbar.

Grisene, der drives til lastbil eller grisetransportvogn, læsses indendørs ved læsserampe med luftpudesluse. Der er derfor ingen støjgener for naboerne i forbindelse med aflæsning og pålæsning af grise.

Gyllepumpning kan være en væsentlig støjkilde. På ejendommen anvendes dog en elektrisk pumpe, der er meget støjsvag, og det vurderes, at gyllepumpning ikke kan være en støjgener for naboerne.

Ejendommen ligger med stor afstand til samlet bebyggelse og byzone, og fra Vestermarksvej er der 650 m til nærmeste enkelt bolig uden landbrugspligt. Der forekommer ikke særligt støjende anlæg eller aktiviteter udover normalt forekommende støjkilder ved landbrugsdrift. Da støjen aftager eksponentielt med afstanden til lydkilden, vil støj på selve ejendommen i normal drift ikke bidrage til gene for omgivelserne, og med den store afstand til de omkringboende, forventes der ikke støjproblemer for naboer ved etableringen af anlæggene.

Der er i redegørelsen kun medtaget intern transport på ejendommen, da støj foranlediget af markdriften ikke er medtaget, idet denne ikke er påvirket af den ansøgte udvidelse internt på ejendommen. Transporter foregår hovedsageligt i dagtimerne på hverdage.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Tabel 13: Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt i et hvert punkt uden for skel, må ikke overstige værdierne:

DAG			
Mandag-fredag	Kl. 07.00 – 18.00	55 dB(A)	ref. tid 8 timer
Lørdag	Kl. 07.00 – 14.00	55 dB(A)	ref. tid 7 timer
Lørdag	Kl. 14.00 – 18.00	45 dB(A)	ref. tid 4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00 – 18.00	45 dB(A)	ref. tid 8 timer
AFTEN			
Alle dage	Kl. 18.00 – 22.00	45 dB(A)	ref. tid 1 time
NAT			
Alle dage	Kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)	ref. tid ½ time

Støjbelastningen er det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt eller beregnet i punkter i 1,5 meters højde over terræn. Referencetiden regnes i henhold til støjvejledningen. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i ejendommens omgivelser

(under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjkilder kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industristøj.

Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkårene ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjberegningsvejledning og foretages i punkter, som forinden aftales med kommunen. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

Transportstøj er ikke omfattet af de nævnte støjgrænser. Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger, og der er udelukkende fastsat vilkår om dokumentation for overholdelse af grænseværdier, hvis det skønnes nødvendigt.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for støj fra anlæg og maskiner:

6.6.1 Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) målt i et hvert punkt uden for skel, må ikke overstige værdierne i tabel 13:

6.6.2 Virksomheden skal for egen regning dokumentere, at grænseværdier overholdes, såfremt Kolding Kommune skønner det nødvendigt.

6.7 STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der kan forekomme ophvirvlen af støv i forbindelse med kørsel til og fra ejendommen af grusvejen. Antallet af transportere vil stige og kan i tørre perioder give anledning til ophvirvlen af støv. Ejendommene er dog beliggende i et område med få naboer, så det forventes ikke, at støv vil give anledning til gener for de omkringboende.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Med hensyn til støvgener fra gården forventes det ikke at give væsentlige problemer. Dog anbefales det, at al transport til og fra bedriften, for at begrænse støvgener, skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel, således at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Der er ikke stillet særlige vilkår vedrørende støv fra anlæg og maskiner.

6.8 LYS

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Tabel 14. Tidsrum for lys i de forskellige stalde

Stald	Karantænestald	Løbeafdeling	Farestald	Drægtighedsstald	Smågrisestald
Lysperiode (kl.)	06.00 – 10.00 15.00 – 18.00 22.00 – 23.00	05.00 – 21.00	06.00 – 11.00 15.30 – 17.00	06.30 – 21.00	06.30 – 17.00
Bemærkninger		Dagslysstyret		Dagslysstyret	

De ansøgte bygninger er ikke med naturlig ventilation, og fjernvirkningen af lys vil derfor kun være igennem vinduerne. Dog vil der være ovenlysvinduer i den nye drægtighedsstald. På Mølbrovej placeres de nye bygninger bag ved det eksisterende byggeri, hvorved der ikke forventes lysgener fra det nye byggeri, da det er skjult bag ved det eksisterende. På Vestermarksvej placeres den nye smågrisestald syd for den eksisterende stald og dermed bag ved denne i forhold til naboerne mod nord. Den nye stald vil dermed være skjult bag ved den eksisterende stald. Der anlægges endvidere beplantning omkring begge ejendommens anlæg.

På grund af ejendommens placering samt at der ikke tidligere har været problemer med ejendommens lysforhold, forventes udvidelsens lysforhold heller ikke at give problemer med fjernpåvirkning.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes, at belysningen ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende. Der vil blive stillet vilkår om en afskærmende beplantning foran nogle af driftsanlæggene, se afsnit 3.3. Der vil derfor ikke blive stillet særlige vilkår vedrørende lys.

7 PÅVIRKNING FRA AREALERNE

7.1 UDBRINGNINGSAREALERNE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Nedenstående skema beskriver fordelingen af ejede og forpagtede arealer.

Ejendomme	Antal hektar	
Ejede	Matrik.	Udbringn.
Vestermarksvej 1 (sam-matrikuleret med Mølbrovej 6)	53,48	
Christiansfeldsvej 36 (kun arealer)	18,05	
Frørup Østervej 2B (kun arealer)	3,82	
I alt ejede ejendomme	75,35	67,14 ha
Forpagtede	Udbringningsareal	
Frørupvej 30 A		2,8
Vestermarksvej 3		8,8
Christiansfeldvej 40		0,8
Søndre Alle 37		2,7
Langforte 8		7,7
Frørup Østervej 2		9,4
I alt forpagtede ejendomme		32,2
Samlede matrikulære areal	75,35	99,34

De samlede ejede matrikulære areal udgør 75,35 ha, hvoraf de 67,14 ha er udbringningsareal, og de resterende 8,2 ha udgøres af byggegrund, vej, gårdsplads, skov og udyrkede arealer mv. Der er 6 forpagtninger på i alt 32,2 ha udbringningsareal, og det samlede udbringningsareal er således 99,34 ha.

Nedenstående skema viser, hvordan bedriftens areal er sammensat og hvor mange hektar, der ligger i udpegede og følsomme områder:

	I alt, ha	Nitratklasse 1-3, ha	Fosforklasse 1-3, ha	Nitratfølsomt indvindingsom- råde, ha	Særlige drikke- vandsinteresser, ha
Ejede og forpagtede arealer	99,34	0	0	27,64	27,64
Aftalearealer, Steppingvej 8	74,16	0	0	0	74,16
Aftalearealer, Mejerivej 5	369,14	0	0	Ca. 253	369,14

Til ejendommen hører 99,34 ha ejede/forpagtede udbringningsarealer. Der indgår 443,30 ha aftalearealer hos tredjemand i projektet. Der produceres en gødningsmængde svarende til i alt 358,19 DE. Gødningsmængden svarende til 220,0 DE afsættes til aftalearealer.

Der udbringes derfor husdyrgødning svarende til i alt 138,19 DE på ejendommens ejede og forpagtede arealer, hvorved arealtrykket bliver 1,39 DE/ha.

Aftalearealerne på Steppingvej 8 er beliggende udenfor nitratklasse 1-3, fosforklasse 1-3 samt områder udpeget som nitratfølsomt indvindingsområde, og der er dermed ikke umiddelbart krav om udarbejdelse af § 16 arealgodkendelse for aftalearealerne. Aftalearealerne på Mejerivej 5 er beliggende i et område udpeget som nitratfølsomt indvindingsområde, og der er dermed krav om udarbejdelse af en § 16 arealgodkendelse, som er indsendt til Kolding Kommune via husdyrgodkendelse.dk som skema nr. 17.661.

De ejede og forpagtede udbringningsarealer er beliggende i oplandet til Vadehavet, som er Natura 2000-vandområde. Alle arealerne ligger uden for udpegningerne mht. nitrat- og fosforklasser, men ca. 28 ha ligger i et område udpeget som nitratfølsomt grundvandsområde.

Arealerne beliggende i NFI-område er ligeledes en del af indsatsområdet for Christiansfeld-Bramdrup m.fl. med hensyn til kortlægningen af grundvandet, men kortlægningen er endnu ikke afsluttet i dette område. De resterende ejede og forpagtede udbringningsarealer er beliggende udenfor indsatsområder. Disse arealer er ligeledes beliggende i områder med særlige drikkevandsinteresser.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

De ejede og forpagtede udbringningsarealer samt aftalearealerne på Steppingvej 8 blev den 24. september 2010 besigtiget af kommunen. Umiddelbart er der ikke krav om udarbejdelse af § 16 arealgodkendelse af aftalearealerne på Steppingvej 8, og kommunen fandt ikke forhold ved besigtigelsen, som kan begrunde et krav om arealgodkendelse. Aftalearealerne er robuste arealer, og det vurderes, at de kan tåle fuld husdyrtryk (se vurdering i bilag 14).

Aftalearealerne på Mejerivej 5 kræver udarbejdelse af § 16 arealgodkendelse, og ansøgning er indsendt til kommunen som skema nr. 17.661.

De ejede og forpagtede arealer er ligeledes robuste arealer, og der er ikke benyttet virkemidler for direkte at reducere udvaskningen af fosfor og kvælstof til overfladevand samt kvælstof til grundvand, bortset fra de tiltag som følger af BAT. I de følgende afsnit er fosfor- og kvælstofproblematikken nærmere beskrevet.

7.2 PÅVIRKNING AF SØER OG VANDLØB

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Hovedparten af udbringningsarealerne ligger ikke i nærheden af vandløb. Arealer, som grænser op til vandløb, er ikke skrånende. Der er etableret den lovpligtige plantedækkede, ugødede og udyrkede bræmme, som forhindrer overfladisk afstrømning og brinkerosion, da plantedækket optager afstrømmende næringsstoffer samt hindrer sandflugt.

Langs med markerne 01, 02 og 13 løber Fovs Å, som er B3-målsat (karpfiskevand). Mark 13 ligger, hvor Ny Bybæk løber ud i Fovs Å. Ny Bybæk er B1-målsat (gyde- og/eller opvækstvand for ørreder og andre laksefisk). Langs med mark 07, 03 og 02 løber Mølbro Bæk, som ligeledes er B1-målsat (gyde- og/eller opvækstvand for ørreder og andre laksefisk). Arealerne ned mod vandløbene er ikke skrånende, og de lovpligtige bræmmer opretholdes langs vandløbene.

Der er ingen søer på eller grænsende direkte op til udbringningsarealerne. Ca. 12 m syd for mark 07 ligger et vandhul. Arealet er ikke skrånende.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Søer og vandløb påvirkes hovedsageligt af udvaskning samt direkte afstrømning af næringsstoffer til recipienterne. Søer og vandhuller er særligt følsomme overfor tilførsel af fosfor, men visse kær- og mosetyper i tilknytning til søer og vandhuller kan også være følsomme overfor kvælstof-tilførsel enten via vandmiljøet eller fra luften. Den atmosfæriske påvirkning er dog så begrænset i forhold til områdets små søer, at der kan ses bort fra denne.

Der er bræmmepligt på alle vandløbsstrækninger på eller i tilknytning til udspretningsarealerne. Vandhuller under 100 m² er ikke beskyttet grundet størrelsen, hvorfor der ikke er bræmmepligt. Generelt for vandhullerne gælder dog, at kommunen anbefaler at opretholde bræmmer om vandhuller uanset deres størrelse, da en beskyttelse af vandhuller vil medvirke til et varieret dyreliv. Forbudet mod udspretning af flydende husdyrgødning på arealer med mere end 6 graders hældning vil reducere afstrømningen til vandmiljøet.

Nogle af markerne grænser op til vandløb, og enkelte steder grænser markerne op til vandhuller. Der er ingen vandhuller på udbringningsarealerne. Kommunen har på baggrund af besigtigelse og kortanalyse vurderet, at der ikke er udbringningsarealer ned til vandløb og søer med så stor hældning, at der kan forventes erosion med deraf følgende kraftig tilførsel af sediment og næringsstoffer.

Ansøger har valgt at åbne deres dræn ned mod Fovs Å, der således løber vinkelret på åen. De åbne grøfter ligger i dyrket mark. Der blev på besigtigelsen gjort opmærksom på, at der vil blive stillet krav i godkendelsen til 2 meter bræmmer langs disse grøfter.

Det er på denne baggrund vurderet, at de generelle regler vedrørende arealdrift og dyrkningsfrie bræmmer til vandløb er tilstrækkelige til at beskytte mod ændring/forværring af deres tilstand, dog med vilkår om bræmmer langs åbne dræn.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for søer og vandløb:

7.2.1 Der skal etableres en dyrknings-, jordbehandlings-, plantnings- og sprøjtningfri bræmme på 2 meter langs de åbne grøfter på mark 01 (matr. nr. 170, Frørup ejerlav, Frørup) og mark 02 (matr. nr. 169, Frørup ejerlav, Frørup).

7.3 KVÆLSTOF OG FOSFOR TIL OVERFLADEVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

De ejede og forpagtede udbringningsarealer (ca. 100 ha) afvander via Ribe Å-systemet til Vadehavet (Knude Dyb), som er Natura-2000 vandområde.

Beskrivelse af vandområde og opland

Knude Dyb har et vandområde areal på 164 km², og oplandsarealet er 1453 km² (145.300 ha). Fra Kolding Kommune løber Fovs Å via Ribe Å-systemet samt Kongeåen til Knude Dyb.

Knude Dyb er en del af Vadehavet, der har status som internationalt naturbeskyttelsesområde (INO 089), Natura 2000-område, Habitatområde (H78), Fuglebeskyttelsesområde (F49, F51, F52, F53, F55, F57, F60, F66, F67) og Ramsarområde (R27). Dette Natura 2000-område strækker sig fra Ho Bugt i nord til den dansk tyske grænse i syd. Se bilag 13 for det fulde udpegningsgrundlag.

Udpegningsgrundlaget for Vadehavet er bl.a. den prioriterede naturtype "Kystlaguner og strand-søer". Kystlagunerne er sårbare overfor tilledning af næringsstoffer. Kystlagunerne kan påvirkes af en sådan tilledning, da de har et begrænset vandskifte med de åbne vandmasser. Eutrofiering har en skadelig effekt på gydeområderne, hvis iltindholdet nedsættes, og bunden belægges med et slamlag. Vadehavet er klassificeret som et mindre sårbart vandområde overfor kvælstof og ikke sårbart overfor fosforudvaskning.

Tilstand og målsætning for vandområdet

Ifølge udkastet til vandplanen for Vadehavet vurderes den arealspecifikke kvælstof- og fosforafstrømning til Knude Dyb til 22,1 kgN/ha/år og ca. 0,35 kgP/ha/år. Den angivende total belastning er på 3.217 tons N/år og 50.855 kgP/år.

Den primære konsekvens af tilført kvælstof til de marine områder sker gennem en øget primærproduktion af planktonalger, som kan medføre øget iltforbrug, nedsat iltkoncentration, svovlbrinte-dannelse, udskygning m.v. Herved kan primærproduktionen ved særligt bundfloraen påvirkes negativt. F.eks. er en række fugle afhængige af tilstedeværelsen af ålegræs og anden makroflora. Ålegræs kan ses som et eksempel på primærproducenter, som påvirkes både direkte og indirekte af næringsstofudvaskning, og som påvirker bl.a. nogle fuglearter, som enten er direkte afhængige af ålegræs som fødegrundlag, eller fuglearter fouragerer på fisk og invertebrater, som er afhængige af ålegræsbankernes tilstedeværelse. Endelig er ålegræsarterne blandt de betydeligste karakterarter for flere naturtyper fra udpegningsgrundlaget (Sandbanke (1110), Flodmunding (1130), Vadeflade (1140), Lagune (1150) og Bugt (1160)).

Den samlede udledning af kvælstof og fosfor fra europæiske floder og åer til Vadehavet som helhed er faldet stærkt over de sidste 15 år. Målsætningerne for den samlede miljøtilstand i Vadehavet er ikke opfyldt i de danske dele af Vadehavet, idet den afviger fra den generelle miljøkvalitetsmålsætning om et upåvirket eller kun svagt påvirket plante- og dyreliv. Opfyldelse af den generelle målsætning for Vadehavet forudsætter en permanent reduktion af udledningerne af næringsalte, herunder især kvælstof fra landbruget og diffuse kilder samt udledningerne af miljøfremmede stoffer.

Kvælstof

Ingen af udbringningsarealerne, ejede og aftalearealer, er beliggende i områder, som er klassificeret som nitratklasse 1-3 i forhold til kvælstofudvaskning til overfladevand, og beregningerne af nitrat til overfladevand er foretaget på baggrund af det generelle harmonikrav. Der er derfor ikke krav om en skærpelse af det generelle krav til udvaskningen af kvælstof til overfladevand.

Ifølge ansøgningen udvaskes der 53,6 kg N/ha ved et reelt dyretryk på 1,39 DE med det angivne sædskifte, som er henholdsvis referencesædskiftet S2 og S4. Det reelle dyretryk i projektet er under det maksimalt tilladte dyretryk, og det lovgivne beskyttelsesniveau for nitrat til overfladevand er dermed alene af den grund overholdt.

Fosfor

Ingen af udbringningsarealerne er beliggende i opland til et Natura-2000 vandområde overbelastet med fosfor. Alle udspretningsarealerne afvander til Vadehavet via Ribe Å-systemet.

Der stilles udelukkende krav til fosforoverskuddet på drænede lerjorde og lavbundsarealer, som afvander til et Natura-2000 vandområde overbelastet med fosfor. Da ingen af arealerne er beliggende i P-opland overbelastet med fosfor, er der ingen krav om fosfortal fra arealerne.

Der udsprede i alt ca. 3.313 kg P pr. år med husdyrgødningen på de ejede og forpagtede arealer. Totalt for udbringningsarealerne er det angivet, at der tilføres 33,4 kg P/ha pr. år i ansøgt drift, og at der fraføres 26,8 kg P/ha pr. år ved det valgte sædskifte, som er referencesædskiftet. Samlet set over hele bedriftens ejede og forpagtede udbringningsarealer, er der et fosforoverskud på ca. 6,6 kg P/ha/år.

Hele mark 13 samt den vestlige del af mark 01 og 02 er på Danmarks Arealinformation registreret som lavbundsarealer. Da arealerne er uden hældninger, og der opretholdes de lovpligtige rammer, vil risikoen for fosforudvaskning være minimal.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

De ejede og forpagtede udbringningsarealer strømmer via Ribe Å-systemet til Vadehavet. Vadehavet, herunder Knude Dyb, er Natura 2000 område.

Vadehavet er i Landsplandirektivet (tidligere Regionplan) målsat med skærpet recipientkvalitetsmålsætning til naturvidenskabeligt interesseområde, og det vurderes, at miljømålsætningen om et upåvirket eller højst svagt påvirket plante- og dyreliv i Vadehavet ikke er opfyldt. Dette skyldes bl.a. de nuværende forhøjede koncentrationer af dels en række miljøfarlige kemiske stoffer og dels næringssalte. Kilderne hertil er dels tilførsler med tidevandsstrømmene fra især Elben, dels fra skibsfart og dels fra det bagvedliggende afstrømningsområde. Den samlede kumulative tilførsel af kvælstofnæringssalte vurderes at være så høj, at det er en væsentlig årsag til den manglende opfyldelse af miljømålsætningen.

Det vurderes, på grund af af projektets karakteristika og afstanden til Knude Dyb, at der ikke vil ske en direkte påvirkning af områderne i forbindelse med selve driften af arealerne. Det vurderes derfor også, at det udelukkende er næringsstofoverskuddet fra projektet i form af kvælstofudvaskning og fosforoverskud, der kan indvirke på områderne.

Konsekvensvurderingen af en eventuel større eller mindre miljøpåvirkning af Knude Dyb er foretaget på baggrund af de kvælstof- og fosforberegninger, der er lavet i det elektroniske ansøgningskema. Der er herudover taget udgangspunkt i den opgørelse af sårbarhed og det beskyttelsesniveau, der er lagt af Miljøministeriet i husdyrloven med tilhørende bekendtgørelser. Beregningerne tager udgangspunkt i de i ansøgningen angivne mængder kvælstof og fosfor fordelt med 1,39 DE/ha og med norm-fjernelsen af næringsstoffer med de angivne sædskifte S2 og S4.

Kumulative effekter - Påvirkninger og bidrag fra andre end projektet selv.

I vurderingen af om hvorvidt det ansøgte projekt i kumulation med andre husdyrbrug i oplandet til Knude Dyb har en skadevirkning, har Kolding Kommune anvendt de data for udviklingen i husdyrtryk, som Miljøstyrelsen har stillet til rådighed i marts 2011. Udviklingen i husdyrtryk i oplandet til Knude Dyb er steget med 1,32 % siden 2007. Kolding Kommune vurderer, at det ikke er nødvendigt at supplere med lokal viden om udviklingen i husdyrtrykket i oplandet, da det samlede antal DE er større end 10.000 DE, og oplandet er større end 1000 ha.

I supplementet (af 14. marts 2011) til Miljøstyrelsens vejledning til vurdering af husdyrprojekters nitratudvaskning til vandområder er det oplyst, at stigninger i husdyrtryk på under 5 % ikke kan vurderes at medføre væsentlig risiko for en øget påvirkning fra næringsstoffer til vandområdet. Dette bygger på den forudsætning, at anvendelse af husdyrgødning set i forhold til alminde-

lig planteavl generelt set kun kan antages at forøge udvaskningen af nitrat med ca. 10 kg N/ha/år ud af en samlet udvaskning på i gennemsnit ca. 60 kg N/ha/år ud af rodzonen. En stigning på 5 % i dyretryk vil derfor maksimalt på oplandsniveau kunne øge udvaskningen med 0,5 kg N/ha, svarende til under 1 % af den samlede udvaskning. Variationer af udvaskningen på under 1 % kan ikke videnskabeligt dokumenteres at medføre en skadevirkning på vandområdet.

I vurderingen af, om projektet i kumulation med andre projekter og planer har en skadevirkning, skal andre kilder til nitratudvaskning end husdyrproduktion inddrages. Med projekter og planer i Habitatdirektivets forstand menes nye og realiserbare projekter. Kolding Kommune er ikke bekendt med andre projekter og planer, som kan give en øget nitratudvaskning i oplandet.

Det vurderes derfor som følge af udviklingen i dyreenheder i oplandet til Knude Dyb, at det ansøgte i kumulation med andre husdyrprojekter i oplandet ikke vil have en skadevirkning på Knude Dyb.

Vurdering af om det ansøgte i sig selv har en skadevirkning

Udbringningsarealet til Knude Dyb er ca. 100 ha, og der udvaskes ifølge ansøgningens beregninger 53,6 kgN/ha fra rodzonen. En del af det udvaskede kvælstof vil blive omsat i jorden. Størrelsen af omsætningen afhænger af jordens reduktionspotentiale, der er et udtryk for forskellen mellem den mængde nitrat, der kommer fra rodzonen, og den mængde nitrat, der ender i vandområdet. Det faktiske reduktionspotentiale for oplandet omkring arealerne kendes ikke, men det er 50-75 % ifølge den reduktionspotentiale-modellering, som er foretaget af Danmarks Miljøundersøgelser.

Udvaskningen fra rodzonen antages derfor at reduceres med ca. 67,5 %. Dermed bliver udvaskningen fra projektet til Knude Dyb på 1.742 kgN (53,60 kgN/ha * 0,325 * 100 ha).

Ifølge Miljøstyrelsens bilag af 16. juni 2010 kan der kun reguleres på bidraget af nitrat fra husdyrgødningen, og beregningen er foretaget via husdyrgodkendelse.dk. FARM-N beregning inklusiv husdyrgødning viser en beregning på 53,6 kg N pr. ha og uden husdyrgødning bliver værdien på 46,7 kg N pr. ha. Udvaskningen fra husdyrgødningen er således 6,9 kg N pr. ha.

Kvælstofudledning fra arealerne udgør ca. 0,0002 % $((6,9 \text{ kgN pr. år} / 3217000 \text{ kgN pr. år}) * 100)$ af den samlede udledning til Knude Dyb. Da projektet bidrager med under 5 % af den samlede belastning vurderes det, at udbringning af husdyrgødning på arealerne, som afvander til Knude Dyb ikke har en skadevirkning på Knude Dyb.

Projektet overholder kravene med hensyn til fosfor til overfladevand, som de er fastlagt i lovgivningen uden særlige virkemidler til reduktion af fosfor. Risikoen for udvaskning af fosfor fra lavbundsarealerne er ifølge Danmarks Arealinformation ikke stor. Da Vadehavet er klassificeret som mindre sårbart vandområde mht. fosfor, er der ikke stillet specielle vilkår med hensyn til fosforoverskuddet fra disse arealer, som afvander til Vadehavet.

Der er ikke stærkt skrånende og erosionstruede arealer med i udbringningsarealerne, hvorfor der ikke er foretaget tiltag for at beskytte vandområderne mod overfladeafstrømning andet end de lovpligtige bræmmer. Der bør dog være speciel fokus på bræmmer langs vandløbene, da udvaskningen af kvælstof og fosfor kan reduceres betragteligt ved udlægning af ekstra bræmmer.

Samlet vurdering

Med det angivne sædskifte og arealernes placering i forhold til jordbundstype, er beskyttelsesniveauet for kvælstof og fosfor til overfladevand overholdt. Det vurderes, at der ikke er yderligere forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til kvæl-

stof- og fosforudvaskning til overfladevand, idet det vurderes, at projektet ikke vil forhindre, at habitatområdet kan bevæge sig imod gunstig bevaringsstatus.

Det skyldes, at der sandsynligvis kun vil forekomme en begrænset fosforudledning fra projektets arealer, og at kvælstofvaskningen pr. ha fra projektet er mindre end den gennemsnitlige udledning pr. ha. Ligeledes er den totale udledning fra projektet begrænset set i forhold til den totale udledning af kvælstof til recipienterne. Der er derfor ikke stillet særlige vilkår med hensyn til udvaskning til overfladevand.

Det er kommunens samlede vurdering, at udbringningsarealerne er robuste, samt at de generelle reguleringer af markdrift inklusiv brug af kunstgødning og husdyrgødning er tilstrækkelige til at sikre, at projektets udledning af kvælstof og fosfor til overfladevand hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter og husdyrbrug i området vil have en væsentlig indvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 området, Vadehavet (kumulationskriterier). Dette skyldes, at husdyrtrykket i oplandet til Natura 2000-området antages at falde fremover.

7.4 PÅVIRKNING AF ARTER MED SÆRLIGT STRENGE BESKYTTELSKRAV (BILAG IV ARTER)

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Nærmeste lokalitet, hvor der er registreringer af bilag IV-arter, er et vandhul ca. 250 m øst for Mølbrovej 6 og ca. 160 m fra et af ejendommens udbringningsarealer. Arten, der er observeret på denne lokalitet, er løvfrø. Der er foretaget en beregning af ammoniakdepositionen i husdyrgodkendelse.dk til det pågældende vandhul. Merdepositionen af ammoniak ved vandhullet er 0,8 kg N/ha med en totaldeposition på 1,9 kg N/ha. Der er flere små vandhuller i samme område, hvor det er sandsynligt, at der ligeledes er forekomst af løvfrø.

I vandhullerne syd-øst for mark 07 er der observeret stor vandsalamander. Vandhullerne er beliggende ca. 300 m fra marken og ca. 2 km vest for anlæggene på Mølbrovej og Vestermarksvej.

Det kan derfor ikke afvises, at der i de øvrige vandhuller i området ligeledes kan forekomme løvfrø og stor vandsalamander. Der er ikke øvrige vandhuller på eller grænsende op til ejendommens udbringningsarealer.

Flere af de øvrige arter, som er opført på EU-habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter), er observeret i Kolding Kommune men er ikke registreret i umiddelbar nærhed af Mølbrovej og Vestermarksvej og dennes udbringningsarealer. Det kan dog ikke afvises, at de forefindes.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Vandhullerne i eller i umiddelbar nærhed af udbringningsarealerne er omgivet af lovpligtige bræmmer, og da arealerne ikke er specielt skrånende, vil vandhullerne ikke blive påvirket væsentligt af afstrømning.

Vandhullet, hvor der er observeret løvfrø ligger ca. 250 m øst for ejendommen. Beregninger viser en højeste merdeposition ved vandhullet på 0,8 kg N/ha og en totaldeposition på 1,9 kg N/ha.

Kommunen vurderer, at merbelastningen ikke udgør et væsentligt merbidrag af ammoniak, og at det aktuelle merbidrag ikke vil kunne medføre en tilstandsændring, idet en merbelastning jf. Mil-

jøstyrelsen på mindre end 1 kg ammoniak pr. hektar pr. år i udgangspunktet ikke udgør et væsentligt merbidrag, og derfor ikke kan medføre en tilstandsændring af et konkret § 3-område. Dette fordi en merbelastning på under 1 kg ammoniak pr. ha pr. år er så lav, at det ikke er muligt biologisk at påvise, at det konkrete projekt har nogen effekt på det pågældende område. Og med en baggrundsbelastning på 15 kg N/ha/år vurderes det, at merdepositionen i den sammenhæng er begrænset.

Ejendommen har begrænset ammoniakemissionen til under de lovpligtige 25 % for det aktuelle projekt som følge af BAT. Der er dermed medtaget de økonomiske og proportionelle teknologiske tiltag for det aktuelle projekt i forhold til en reduktion af ammoniak fra ejendommen.

Vandhullerne, hvor der er observeret stor vandsalamander, er beliggende ca. 2 km fra ejendommens driftsbygninger. Der er ikke foretaget beregninger til de specifikke vandhuller, som følge af afstanden. Det vurderes, at det atmosfæriske kvælstofbidrag på grund af afstanden og den deraf følgende atmosfæriske opblanding ikke vil ændre vandhullernes tilstand.

Det vurderes ligeledes, at de øvrige naturtyper i området ikke vil ændre tilstand som følge af atmosfærisk kvælstofbidrag fra projektet, ligesom de i øvrigt ikke ændrer karakter som følge af projektet.

Kolding Kommune vurderer derfor, at de allerede registrerede bilag IV-arter og deres levesteder ikke trues af den forestående udvidelse på ejendommen, ligesom eventuelle andre bilag IV-arter og deres levested heller ikke trues af den forestående udvidelse. Der stilles derfor ikke særlige vilkår til beskyttelse af bilag IV-arter.

7.5 KVÆLSTOF TIL GRUNDVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ca. 28 ha af de ejede og forpagtede arealerne ligger i områder, som er udpeget som nitratfølsomt indvindingsområde (bilag 11). Det elektroniske ansøgningsssystem har beregnet udvaskningen af kvælstof fra rodzonen til grundvandet i ansøgt drift til 50-55 mg nitrat pr. liter fra arealer med nitratfølsomt indvindingsområder, hvilket er en reduktion i udvaskningen på 1-3 mg nitrat/liter i forhold til nudrift.

Som virkemidler til brug for reduktion af nitrat til grundvandet er anvendt foderkorrektioner for smågrise. Der benyttes et standardsædskifte S2 på de ejede arealer og standardsædskiftet S4 på de forpagtede arealer med et udvaskningsindeks på henholdsvis 93 og 98.

De nitratfølsomme indvindingsområder er sammenfaldende med områder med særlige drikkevandsinteresser. Selve staldanlæggene ligger i et område med almindelige drikkevandsinteresser. Alle de ejede og forpagtede udbringningsarealerne ligger i områder, hvor der er ringe eller ingen grundvandsbeskyttelse på baggrund af jordens geologi. Markerne 07, 14 og 16 er beliggende i indvindingsoplandet til Frørup Vandværk. Selve staldanlæggene samt de resterende udbringningsarealer er beliggende udenfor indvindingsoplande til vandværker.

Arealerne beliggende i NFI-område er en del af indsatsområdet for Christiansfeld-Bramdrup m.fl. og dermed et prioriteret indsatsområde med hensyn til grundvand, men kortlægningen er endnu ikke afsluttet i dette område. De resterende ejede og forpagtede udbringningsarealer er beliggende udenfor indsatsområder.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Loven fastlægger, at hvis udvaskningen af kvælstof fra rodzonen i nitratfølsomme indvindingsområder (NFI) beregnes til at være over 50 mg nitrat/liter, må udvaskningen ikke stige i ansøgt produktion.

Beregning af nitratudvaskningen for de ca. 28 ha ejede og forpagtede udbringningsarealer, som er beliggende i nitratfølsomt indvindingsopland, viser, at udvaskningen reduceres med 1-3 mg nitrat pr. liter til en udvaskning på 50-55 mg pr. liter i det ansøgte projekt, og lovkravet er dermed opfyldt.

Tabel 15: Udvasning fra specifikke marker i NFI-område.

Marknr.	Udvasning i ansøgt drift	Merbelastning	Sædskifte
TH 01	55 mg nitrat pr. liter	- 3 mg nitrat pr. liter	S4
TH 02	55 mg nitrat pr. liter	- 3 mg nitrat pr. liter	S4
07	54 mg nitrat pr. liter	- 3 mg nitrat pr. liter	S2
08-1	54 mg nitrat pr. liter	- 3 mg nitrat pr. liter	S2
14	50 mg nitrat pr. liter	- 1 mg nitrat pr. liter	S2
16	50 mg nitrat pr. liter	- 1 mg nitrat pr. liter	S2

Husdyrloven fastlægger endvidere, at hvis der foreligger en indsatsplan for grundvandsbeskyttelse, der omfatter et projekts udbringningsarealer, skal retningslinierne heri være styrende for miljøgodkendelse af projektet.

Arealerne, beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde, er beliggende i et prioriteret indsatsområde med hensyn til grundvand (Christiansfeld-Bramdrup m.fl.), og kortlægningen er i gang i dette område, men endnu ikke tilendebragt. Idet kortlægningen og indsatsplanerne endnu ikke foreligger, er der ikke forhold, som giver anledning til yderligere vilkår i den forbindelse.

Alle udbringningsarealerne er beliggende i et område, hvor grundvandsbeskyttelsen på baggrund af jordens geologi er ringe eller ikke eksisterende, hvilket betyder, at der skal tages ekstra hensyn til grundvandet i dette område. Beregningen af udvasning fra rodzonen på markerne beliggende i NFI-område viser, at udvasningen er faldende i forhold til nudrift på disse arealer. Kolding Kommune vurderer, at der ved den almindelige drift af arealerne er tilstrækkelig beskyttelse mod udvasning til grundvandet på trods af den ringe beskyttelse via jordens geologi.

Lovkravet efterleves i dette tilfælde ved anvendelse af fodertilpasninger hos smågrisene, som bevirker et reduceret indhold af kvælstof i husdyrgødningen, og dermed også en mindre udvasning af kvælstof til grundvand og overfladevand.

De benyttede standardsædskifter S2 og S4 har udvasningsindeks på henholdsvis 93 og 98, og der ikke må skiftes til et sædskifte med højere udvasningsindeks, da det kan påvirke udvasningen af nitrat til grundvandet. De lovpligtige efterafgrøder bør så vidt muligt målrettes markerne beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde.

Det vurderes sammen med det anvendte virkemiddel og stillede vilkår, at der ikke er yderligere forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til nitrat-

udvaskning til grundvand. Kolding Kommune vurderer, at den ansøgte produktion ikke vil udgøre en væsentlig risiko for forurening af grundvandet ved overholdelse af nedenstående vilkår.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for kvælstof til grundvand:

7.5.1 På markerne, jf. tabel 15, som ligger i nitratfølsomt indvindingsområde (jf. bilag 11), må der maksimalt tilføres en mængde kvælstof med husdyrgødning og handelsgødning, således at der ikke sker en merudvaskning af nitrat fra rodzonen på de enkelte marker. Vurderes overholdt ved vilkår 7.5.2 samt vilkår 4.4.1 om fodertilpasning.

7.5.2 De forpagtede arealer TH 01 og TH 02 beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde skal dyrkes med op til 15 % vinterraps i sædskiftet (svarende til et sædskifte S4 eller et sædskifte med en tilsvarende eller lavere udvaskning). De ejede arealer 07, 08-1, 14 og 16 beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde skal dyrkes med mindst 15 % vinterraps i sædskiftet (svarende til et sædskifte S2 eller et sædskifte med en tilsvarende eller lavere udvaskning).

8 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

For § 12 husdyrbrug skal der som minimum redegøres for anvendelsen af BAT-tiltag vedrørende:

- ❖ Management (ledelses- og kontrolrutiner)
- ❖ Foder
- ❖ Staldindretning
- ❖ Forbrug af vand og energi
- ❖ Opbevaring og behandling af husdyrgødning
- ❖ Udbringning af husdyrgødning

Management

Ejendommen er medlem af Green Network, og ansøger er derigennem blevet opmærksom på og har taget hånd omkring mange forhold omkring produktionens miljøbelastning. Medarbejdere vil blive orienteret, når ejendommen er miljøgodkendt, og hvilket ansvar der dermed følger.

I bedriftens driftsregnskab registreres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning. Der udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab på bedriften, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres.

Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt, og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold samt gunstige forhold for skadedyr. Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.

BAT inden for management/godt landmandskab er i BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion) defineret på en række områder. På bedriften er der taget følgende forholdsregler:

Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplan, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning. Der føres ikke løbende journal over vand- og energiforbrug samt spild, men vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet, og udviklingen overvåges i forbindelse med udarbejdelse af den årlige Green Network rapport.

Der foretages daglige tjek og løbende service på anlæggene efter behov. Der laves gennemsyn af ejendommens el-installationer af autoriseret el-installatør hvert 5. år.

Der føres egenkontrol over bl.a.

- Der er telefonisk alarm på temperaturovervågningen i staldene.
- Regnskab over vand-, energi- og foderforbrug styres via grønt regnskab og miljøredegørelsen.
- Anvendelse af pesticider føres i sprøjtejournal.
- Logbog føres for tilstand af flydelag
- Der er gødningsplan som styrer håndtering af husdyrgødning.
- Der foretages årligt indberetninger over dyreholdets størrelse og gødningsforbrug mv. via www.landbrugsindberetning.dk.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at ansøger bruger BAT indenfor management.

Foder

Der er på ansøgningstidspunktet ikke pålagt ejendommen restriktioner i forhold til fodring. I nudrift er der derfor ikke indtastet oplysninger, hvorved www.husdyrgodkendelse.dk beregner på baggrund af normalt.

Der anvendes færdigfoder (tørfoder) indeholdende fytase og et fosfor- og råproteinindhold indenfor de vejledende niveauer i BAT-foder (jf. BREF). For smågrise anvendes foderkorrektion, der medfører lavere udskillelse af næringsstoffer med anvendelse af højere fodereffektivitet og/eller lavere protein- og fosforindhold pr FE. Ved søer følges normindhold for fosfor- og proteinindhold i foder.

Der henvises til afsnit 4.4 for uddybning af fodertilpasninger.

Staldindretning

Generelt

Bedriftens ansvarlige har konstant fokus på, hvilke staldsystemer der er bedst anvendelig i relation til miljø og dermed ammoniakemission til omgivelserne. Der følges løbende op på udviklingen på staldsystemer, der giver den mindst mulige miljøbelastning.

Ansøgningen og det tilhørende produktionsanlæg bygger på principper, der tilgodeser miljøet i det omfang, loven tilsigter, og der vil løbende blive indhentet opdateret viden med henblik på forbedringer, der lever op til nutidens miljøkrav.

Sigtet med anlægget er, at der ud fra et proportionalitetssynspunkt konstant vil blive indhentet ny og bedste viden, der gør anlægget til en fremtidssikret virksomhed.

Ved hvert miljøtilsyn vil der blive orienteret om, hvilke overvejelser, der er foretaget med henblik på bedriftens fremtid i relation til den teknologi, der giver det største miljøhensyn.

Med hensyn til BAT og staldsystemer så er der flere forskellige definitioner på, hvad BAT er. Dels er der referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), dels er der BAT-byggebladene og dels www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger.

I BREF står der, at følgende staldsystemer er BAT:

- et fuldspaltet gulv med et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle,
- et delvist spaltet gulv med reducerede gødningskanaler med hældende vægge og et vakuumsystem, eller
- et delvist spaltet gulv med et centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien, en gødningsrende med hældende sidevægge og en hældende gødningsbeholder

Ifølge Dansk Svineproduktion er de 2 sidstnævnte staldtyper hollandske typer, som ikke har fundet udbredelse herhjemme.

Endvidere findes der tre BAT-byggeblade for slagtesvin, og tre BAT-byggeblade for søer og smågrise:

- Delvist spaltegulv ved 1/3 spaltegulvsareal (slagtesvin).
- Delvist spaltegulv med skraber og køling af kanalbund (slagtesvin).
- Luftvasker med syre, rensning af 60 procent afgangsluft (slagtesvin).
- Køling af kanalbund og linespil (drægtige søer).
- Faresti med delvist spaltegulv (diegivende søer).
- To-klimastald med delvist spaltegulv (smågrise).

Valg af staldteknologi

Oversigt over valget af staldteknologi i de forskellige staldafsnit fremgår af tabel 4 i afsnit 4.1.

På Vestermarksvej er der en stald, som anvendes til karantænestald for indkøbte polte. Stalden er med delvis spaltegulv, uden skraber og køling. Stalden renoveres ikke, idet det vurderes, at delvist spaltegulv med 1/3 spalter kan leve op til BAT kravet for denne dyretype. Desuden er staldens dyrehold begrænset, og investering i teknologiske løsninger til så lille en eksisterende stald vil være ude af proportioner i forhold til den opnåede effekt.

Tilbygningen til smågrisestalden på Vestermarksvej anlægges som to-klimastald med delvist spaltegulv (samme gulvtype findes i den eksisterende stald). Den nye smågrisestald etableres desuden med vacuumsug og gyllekøling i kanalerne. Varmen fra gyllekølingen vil blive genbrugt i stalden i det omfang, det er muligt.

På Mølbrovej renoveres den eksisterende drægtighedsstald fra dybstrøelse med spaltegulv og naturlig ventilation til fast gulv med delvist spaltegulv og ventilation vha. ventilatorer og stalden isoleres. Den nye drægtighedsafdeling anlægges som tilsvarende stald. Begge staldanlæg etableres med gyllekøling og linespil i kanalerne, og varmen herfra vil, i det omfang det er muligt, blive anvendt i staldene og i stuehuset.

Den nye farestald anlægges med kassestier og delvist spaltegulv i overensstemmelse med BAT bladet for stalde til diegivende søer.

På Vestermarksvej vil den eksisterende gyllebeholder blive udstyret med en fast teltoverdækning. Overdækningen vil medføre en lavere ammoniakfordampning fra tanken og vil også betyde, at de nærmeste naboer vil opleve færre lugtgener.

Imellem de to bygningsanlæg, i umiddelbar tilknytning til anlæggene på Vestermarksvej, vil der blive etableret en ny gyllelagune på 8.000 m³. Lagunen er valgt som løsning frem for almindelig gylletank ud fra flere kriterier. Laguner er altid overdækkede, og der er dermed ingen fordampning fra dem og ingen lugtgener. Gyllelaguner anlægges delvist nedgravede, og de har ikke samme høje betonvægge og teltoverdækning som en tank af tilsvarende størrelse, hvorfor en lagune ikke vil virke nær så markant i landskabet. Endelig er bedriftens dyrehold domineret af søerne, og dermed er nogle af de praktiske ulemper ved gyllelaguner lettere overkommelige. Gyllelaguner er beskrevet i landbrugets byggeblad 103.04-30.

Det vurderes, at med de valgte løsninger bliver bedriften til en teknologisk tidssvarende produktion, og at den nye gyllelagune, de eksisterende tanke på Vestermarksvej samt de planlagte og eksisterende bygninger lever op til BAT-kravet.

Fravalg af staldteknologi

Ansøger har i forbindelse med projektet overvejet implementering af andre teknologiske tiltag – her er primært tænkt på gylleforsuring og luftrensningssystemer.

Gylleforsuring

Gylleforsuring er fravalgt i det ansøgte projekt pga. af staldanlæggenes og gylleopbevaringsanlæggenes indbyrdes placering i relativt stor afstand og mange enheder – herunder flere fortanke mv. som vanskeliggør en central tilsætning af syre til gyllen. Endvidere er indgået i overvejelserne, at syrebehandling, på grund af den kontinuerlige ompumpning, er en relativt energikrævende proces, samt at håndtering af stærke syrer kan indebære en miljømæssig og sikkerhedsmæssig risiko. Implementering af forsuring i dette projekt vil på grund af driftsbygningernes og fortankenes indbyrdes placering være en uproportional stor investeringsomkostning.

Luftrensningssystemer

I ansøgers vurdering af luftrensningssystemer har det været væsentligt, at der er tale om relativt nye og uprøvede teknologier. Ansøger har især været opmærksom på anlæggenes stabilitet over år mht. effekt og driftssikkerhed, renholdelseskrav mv., og ligeledes at der er tale om relativt omkostningstunge teknikker. Ansøgers staldanlæg er desuden placeret så langt fra naboer uden landbrugspligt, at det vurderes, at anlæggene har en minimal lugtpåvirkning for dem.

Konklusion teknologivalg/fravalg

Ansøger har således valgt at benytte en kombination af velafprøvede og dokumenterede teknologier, herunder valg af staldsystem ved drægtige søer, diegivende søer og smågrise, valg af gyllekøling i nye og renoverede stalde samt overdækning af tanke. Samlet set for de valgte tiltag opnås effekter som matcher de fornyede og mere avancerede teknologier mht. ammoniakreduktion og samtidig opnås en væsentlig reduktion af virksomhedens forbrug af olie til opvarmning.

Ud over BREF og BAT-byggebladene er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger. Med de angivne staldforhold og foderoplysninger kommer systemet til den konklusion, at ammoniakreduktionskravet på 25 % er overholdt. Ammoniakreduktionskravet er politisk vedtaget og indarbejdet i www.husdyrgodkendelse.dk.

Vand- og energibesparende foranstaltninger

Energibesparende foranstaltninger:

Ejendommene har haft besøg af en energikonsulent fra Energi Syd 2004 og igen i 2010. Konklusionen på gennemgangen af ejendommen, elforbrug, installationer, oliefyr og management var, at der er begrænsede muligheder for yderligere energibesparelser med den nuværende indretning af anlæggene, hvor der i store træk er anvendt de mest energioptimale løsninger.

For at opnå en reduktion i energiforbruget er der blevet ændret i farestaldens stier, således at smågrisehulerne har fået varmelamper i deres låg med indbygget intelligent styring. Den intelligente styring måler temperaturen på overfladen af smågrisene i grisehulen og sikrer, at varmelampen kun er tændt efter behov. Dette giver en besparelse på elforbruget i forhold til den tidligere installation af varmelamper. Intelligent styring af varmelamperne hos smågrisene vil desuden føre til, at gulvvarmen i farestalden overflødiggøres. Dermed har tiltaget også sænket forbruget af fyringsolie. Varmelamper forventes desuden at føre til en forbedring i dyrevelfærden, da smågrisene får nøjagtigt den optimale mængde varme. Samme system vil være gældende i den nye farestald, der anlægges helt uden gulvvarme.

Al ventilation er styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og elforbruget. Løbeafdelingen er dog med naturlig ventilation, og der er derfor ingen energiforbrug til ventilering.

I smågrisestalden kan cirkulationspumperne tilsluttes til klimacomputerne, så de kun kører, når der er behov for det i de enkelte sektioner, og ventilationen er dermed styret af både temperatur og luftfugtighed. Ventilatorerne er koblet, således at en ventilator kører op på maksimalt niveau, inden den næste startes. Dermed klares udluftningen af et minimum antal ventilatorer, og der spares yderligere strøm, idet der vil være et langt mindre "spildforbrug" i de enkelte ventilatorers bevægelige dele.

Der bliver installeret trinløs styring af ventilatorer i staldene, hvilket regulerer luftcirkulationen efter behov, og giver dermed lavest mulig forbrug af energi. I staldene er der undertryksventila-

tion, som er mere strømbesparende end f.eks. ligetryksventilation. Der er installeret vertikale ventilatorer, der har et lavere energiforbrug end horisontale ventilatorer.

Sammen med staldvask vaskes ventilatoren i staldafsnittene sammen med det øvrige staldinventar. Herved fjernes snavs mv., der kan yde modstand og forøge strømforbruget.

Der er etableret dagslysstyring på belysning i løbestaldene, og det vil også blive etableret i den nye drægtighedsstald. Lyset i staldene er kun tændt efter behov.

Vandbesparende foranstaltninger

Vandforbruget registreres. Bedriftens drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt med henblik på at undgå spild. Evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt.

Gulvene i farestalden blev overfladebehandlet i 2008. Overfladebehandlingen sikrer en hurtigere og lettere rengøring og vil dermed føre til et lavere vandforbrug.

Vandbesparelse opnås ved drikkenipler, som sidder over fodertruget (integreret i foderautomaten). Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (drikkenipler over trug).

Ved vask af stalde anvendes iblødsætningsanlæg, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende. Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (brug af højtryksrensere).

Konklusion på vand- og energibesparende foranstaltninger

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF), der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, anvendes der således BAT (delvis lavenergibelysning, eftersyn og rengøring af ventilatorer, temperaturstyring der sikrer temperaturkontrol og minimumsventilation i perioder, hvor der ikke er behov for ret stor ventilation).

Der benyttes blandt andet følgende:

- etablering af dagslysstyring i staldanlæggene eller lyset er kun tændt ved behov for staldanlæg uden dagslysstyring.
- tilslutning af cirkulationspumperne til klimacomputerne.
- intelligent temperaturovervågning ved alle smågrise, så varmemeforbruget er mindst muligt.
- klimaanlægget styrer overbrusningsanlæggene, bortset fra drægtighedsstalden, hvor overbrusning styres via ur.
- anvendelse af temperaturstyrede ventilationssystemer, som er mest muligt strømbesparende i de enkelte staldsystemer.
- implementering af gyllekøling, hvor varmen genanvendes til opvarmning af smågrisestalde, mandskabsrum og stuehus. Nuværende anvendelse af olie forventes reduceret med ca. 80-90 % som opvarmingskilde i staldene. Gyllekølingsanlægget forventes kun at påvirke strømforbruget marginalt (maks. 1-2 %), idet største strømforbrugende installation er ventilationsanlæggene.
- overfladebehandling af gulvene i farestalden, som sikrer en hurtigere og lettere rengøring og dermed et lavere vandforbrug.
- vandbesparelse ved anvendelse af drikkenipler, som sidder over fodertruget (integreret i foderautomaten).
- iblødsætning af staldanlæg forud for vask, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle.

Der er konstant flydelag på gyllen i tanke uden fast overdækning. Efter omrøring/udkørsel kontrolleres det, at der senest 14 dage efter, at der igen er gylle i tanken, er etableret flydelag. Flydelaget kontrolleres jævnligt, hvilket sikrer, at der altid er minimal emission af ammoniak. Der føres logbog over flydelaget på gyllen, så der er fokus på, at flydelaget lever op til kravene.

Tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder, at tankene hvert 10. år bliver kontrolleret for, om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Da der er tale om:

- stabile beholdere, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- lagrene tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- tankenes bund og vægge er tætte
- der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør
- gyllen omrøres kun umiddelbart før tømning
- tankene er overdækket med naturligt flydelag (sikres ved, om nødvendigt, at tilsætte halm eller lecanødder efter hver tømning)
- tankene kontrolleres ved 10-års beholderkontrol

vurderes det, at BAT er opfyldt med hensyn til gødningsopbevaring jf. referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF).

Der vil blive etableret alarmsystem samt en sikringsvold om de to gyllebeholdere på Mølbrovej på grund af den vandløbsnære placering.

Udbringning af husdyrgødning

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres, at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, planternes udbytte, planternes vækstperiode og kvælstofudnyttelsen.

Gylle til marker med veletablerede afgrøder køres typisk ud med 20-25 m³ gyllevogn med slæbeslanger. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Gylle, der køres ud på veletablerede afgrøder, har mindre ammoniakfordampning og færre lugtgener pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer, og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløb, søer og fortidsminder. Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage.

Husdyrgødning udbringes under hensyn til de generelle regler og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandsskab, hvilket vil sige, at der tages hensyn til naboer, byområder osv.

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem. F.eks:

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage)
- udbringningsmetoder (f.eks ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle)

- krav om nedfældning på sort jord og græsmarker
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer
- krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha
- krav til efterafgrøder

Det vurderes, at de anvendte udbringningsteknikker lever op til BAT.

Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig, og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Management

Kommunen vurderer, at der ved den løbende overvågning af produktionen samt inddragelse af relevante konsulenter sikres et godt overblik over ejendommen og en effektiv ressourceudnyttelse. Ved overholdelse af vedfærdskravene samt de af kommunen opstillede krav til egenkontrol opsamles endvidere en række data, der kan indgå i forvaltningen af ejendommen. Det vurderes sammenfattende, at ejendommens management er at betragte som BAT.

Foder

Kommunen vurderer, at BAT er tilgodeset for denne bedrift med hensyn til fodring, idet anvisningerne i BREF-dokumentet følges. Der er endvidere benyttet foderkorrektioner for kvælstof og fosfor for smågrisene, som yderligere reducerer næringsstofbelastningen til miljøet.

Staldindretning

Kommunen vurderer, at BAT for staldsystemet er opfyldt i det konkrete projekt. For al nybyggeri anvendes bedste staldsystem ligesom flere af de eksisterende stalde renoveres og dermed lever op til BAT for det pågældende staldsystem. Desuden anvendes gyllekøling i kanalbunden i den ny smågrisestald samt nye og renoverede drægtighedstald. Kommunen vurderer, at det er rimeligt at vurdere BAT for det eksisterende staldanlæg i forbindelse med næste revurdering.

Der etableres fast overdækning på den ene eksisterende gyllebeholder ligesom gyllelagunen altid har fast overdækning.

Kommunen stiller ikke krav til brug af en bestemt teknik men udelukkende til virkningsgraden. I det konkrete projekt er der valgt anerkendte teknikker i staldanlæggene kombineret med fast overdækning af tanke.

Forbrug af vand og energi

Ventilationsanlæg og foderanlæg er de enkeltposter i det totale energiforbrug, der vægter mest. Løbende kontrol og vedligeholdelse af disse er således særlig relevant. Der har været inddraget en energikonsulent i vurderingen af ejendommens energiforbrug, hvorved der er valgt intelligente lamper i grisehulerne i farestalden. Desuden etableres gyllekølingsanlæg, hvilket kan reducere forbruget af fyringsolie til opvarmning af stalde og stuehus.

Kommunen vurderer, at der i fornødent omfang er anvendt vand- og energibesparende teknikker. Det vurderes, at flere af disse teknikker er at betragte som BAT. Det vurderes, at der holdes en fortsat fokus på eventuelle energibesparende teknikker.

Opbevaring/behandling samt udbringning af husdyrgødning

For midlertidige gødningsstakke på marken er det BAT at anbringe markstakkene væk fra eksempelvis naboer, vandløb inkl. dræn mv. Ved opbevaring af dybstrøelse i markstak vil der være et tab af næringsstoffer på trods af korrekt overdækning af markstakken. Ved direkte udkørsel og nedmuldning vil dette tab minimeres.

Kommunen vurderer, at almindelig driftspraksis med direkte udkørsel af så meget som muligt af dybstrøelsen samt korrekt overdækning af eventuelle markstakke opfylder kravet om BAT for denne type bedrift. Kommunen vurderer ligeledes, at der tages de fornødne hensyn til naboer og omgivelser i øvrigt.

Vurdering af fravalg

Der er fravalgt gylleforsuring bl.a. på grund af indbyrdes afstand mellem staldanlæggene, som vil gøre projektet uforholdsmæssigt dyrt samt fravalgt luftrensning bl.a. fordi der ikke er ejendom uden landbrugspligt i nærheden af staldanlæggene.

Kommunen vurderer, at husdyrbrugets fravalg af BAT er velbegrundet og acceptabelt for den pågældende produktion.

Samlede BAT-vurdering

I forhold til det generelle ammoniakreduktionskrav som beskrevet i husdyrloven, skal husdyrbruget reducere ammoniakfordampningen med 25 % i forhold til referencestaldsystemet. Desuden skal ammoniakemissionen reduceres yderligere som en konsekvens af BAT, som er proportionelt for en svineproduktion af den pågældende størrelse. Den nærmere redegørelse for det konkrete BAT-niveau for ammoniak ses af bilag 3.

I projektet er kravet om ammoniakreduktion opfyldt ved valg af staldsystemer, brug af gyllekøling i nye og renoverede staldanlæg samt overdækning af gyllebeholder og gyllelagune. For smågrise anvendes foderkorrektion, der medfører lavere udskillelse af næringsstoffer.

BAT-niveauet for fosfor for den pågældende produktion er overholdt ved brug af foderkorrektio-ner hos smågrisene, som bevirker, at fosforindholdet pr. DE ab lager ligger under den vejledende emissionsgrænseværdi. Den nærmere redegørelse for det konkrete BAT-niveau for fosfor fremgår af bilag 4.

Ud fra økonomiske og proportionelle betragtninger vurderer kommunen, at husdyrbruget har inddraget BAT og truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer.

9 HUSDYRBRUGETS OPHØR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ved ophør af produktionen, hvor denne ikke overdrages til ny ejer, vil gødningslagre og stalde blive tømt og rengjort. Kemikalierester bortskaffes i overensstemmelse med det til enhver tid gældende regulativ for farligt affald i Kolding Kommune. Olietanke tømmes og fjernes, såfremt de ikke kan tænkes anvendt i anden sammenhæng. Gødningsanlæg rives ned, og al materiale bortskaffes som affald i overensstemmelse med det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsmæssigt affald i Kolding Kommune. Der udarbejdes en plan med tidspunkt for anden indretning og opbygning af staldbygninger til anden anvendelse, eller alternativt en plan med tidspunkt for nedrivning af staldbygningerne.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre, at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt element i landskabet.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for husdyrbrugets ophør:

9.1 Ved ophør af virksomheden skal staldanlægget rengøres, og gyllen afsættes. Kemikalier og sprøjtemidler skal bortskaffes til godkendt modtager.

9.2 Ophør af virksomheden skal meddeles til Kolding Kommune.

10 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der praktiseres godt landmandsskab på ejendommen.

Der føres journal over spredning af uorganisk gødning samt husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplaner, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning. Desuden udarbejdes sprøjteplaner.

Det årlige forbrug af vand og energi opgøres i driftsregnskabet.

Der er lavet beredskabsplan, således at forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand m.m. er beskrevet. Alle ansatte instrueres grundigt i alle tekniske hjælpemidler og er bekendt med beredskabsplanen.

Der foretages daglige visuelle tjek og løbende service på anlæggene og efter behov.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kolding Kommune vurderer, at der er en fornuftig drift af ejendommen. Overholdelse af miljøgodkendelsens rammer skal dokumenteres i henhold til nedenstående vilkår. Der står opført flere egenkontrol-vilkår under de specifikke afsnit.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for management og dokumentation:

10.1 På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår.

10.2 Til dokumentation for at produktionen ligger indenfor godkendelsens rammer, skal der i forbindelse med tilsyn og på forlangende fremvises:

- Husdyrindberetning (GHI)
- Sædskifte- og gødningsplan
- De seneste 5 års gødningsregnskaber med tilhørende markplaner og sædskifteoversigter, inkl. kvitteringer for overførte og/eller modtagne mængder husdyrgødning (skema B1)

10.3 Husdyrbruget afholder selv omkostningerne til dokumentation, undersøgelser og målinger, som er anført i nærværende godkendelse.

11 ALTERNATIV OG SAMLET KONKLUDERENDE VURDERING

11.1 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Alternative løsninger

Udover de alternative tekniske løsninger, der er beskrevet tidligere under "Staldindretning" i kapitlet BAT redegørelse, har ansøger overvejet at anvende gylleseparering. Gylleseparering er fravalgt, primært pga. de meget store gylleaftaler, som rigeligt kan aftage den del af husdyrgødningen, som ikke kan anvendes på ansøgers egne arealer. Desuden er det blevet vægtet i overvejelserne, at gylleseparering er en teknik, som kan efterimplementeres, hvis den fremtidige situation ændres, f.eks. som følge af ændrede gylleaftaler eller som følge af højere prissætning på fiberfraktionen til f.eks. biogasanlæg.

Ansøger vurderer, at beliggenheden af anlæggene er god i forhold til naboer, byer og generelle landskabelige forhold. Samtidigt er pladsen omkring de eksisterende bygninger god, og det er muligt at gennemføre hele udvidelsen, uden at det fører til store landskabelige ændringer. De planlagte bygninger opføres i tilknytning til de eksisterende bygninger, og de planlagte beplantninger vil få de færdige anlæg til at træde ind i det danske landbrugslandskab på en måde, der falder i god tråd med den historiske udvikling. Det har derfor ikke været overvejet, at genplacere hele eller dele af anlægget andre steder.

0-alternativ

Da ejendommen løbende er renoveret og moderniseret, fremstår bygningerne i dag i en tilstand, der vil kunne tillade drift på ejendommen i mange år fremover. 0-modellen vil derfor være fortsat drift med de eksisterende bygninger. Denne model er dog ikke attraktiv, idet den eksisterende drægtighedsstald er med dybstrøelse og naturlig ventilation – en staldtype der har en meget stor fordampning af ammoniak. Samtidigt er kvælstof udnyttelsesprocenten af dybstrøelse ikke ligeså god som udnyttelse af svinegylle, hvorfor det er ønskeligt, at denne gødningsform minimeres.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det er Kolding Kommunes vurdering, at den øgede miljøpåvirkning, der kommer som følge af udvidelsen på ejendommen Mølbro, bestående af anlæggene på Mølbrovej 6 og Vestermarksvej 1, ikke påvirker lokalområdet væsentligt i negativ retning, se nærværende miljøgodkendelse.

Kommunen finder ikke, at der er nogle reelle alternativer til placering af staldanlæg.

Med hensyn til nabogener set i forhold til 0-alternativet, er det Kolding Kommunes vurdering, at udvidelsen ikke vil betyde væsentlig større gener for naboerne i nærområdet end ved den nuværende produktion jf. afsnittene 6.3-6.8 om lugt-, støj-, støv- og fluegener samt lysforhold bortset fra øget transport se afsnit 6.5. Den øgede transport fra projektet vurderes dog ikke at være betydelig set i forhold til den nuværende trafikbelastning i området.

11.2 KOMMUNENS SAMLEDE KONKLUSION

Det er Kolding Kommunes vurdering, at virksomhedens drift efter gennemførelse af projektet, under overholdelse af vilkårene i nærværende miljøgodkendelse, ikke vil have væsentlige virkninger på miljøet, herunder at de landskabelige hensyn, naboer og omgivelserne i øvrigt ikke tilsidesættes.

Kolding
Kommune

Marianne Yde
Biolog

By- og Udviklingsforvaltningen - Landbrug
Nytorv 11, 6000 Kolding

12 KLAGEVEJLEDNING OG UNDERRETNING

12.1 KLAGEVEJLEDNING OG SØGSMÅL

Kolding Kommunes afgørelser og beslutninger efter Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrloven) eller regler, der er fastsat med hjemmel i denne lov, kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet jf. lovens §§ 76-90.

Klageberettigede er ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald jf. husdyrlovens §§ 84-87.

En evt. klage skal indgives skriftligt og stiles til Natur- og Miljøklagenævnet, men sendes til Kolding Kommune, Landbrugsafdelingen, Nytorv 11, 6000 Kolding. Umiddelbart efter klagefristens udløb videresender Kolding Kommune klagen til Natur- og Miljøklagenævnet sammen med denne afgørelse og dét materiale, der har ligget til grund for sagens bedømmelse.

Klagefristen er 4 uger fra den dag, hvor afgørelsen eller beslutningen er meddelt jf. § 79 i husdyrloven. Er afgørelsen eller beslutningen offentlig bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra tidspunktet for den offentlige bekendtgørelse. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag. Klagefristen udløber således onsdag den 19. oktober 2011 inden kl. 14:00.

Det koster 500 kr. for privatpersoner og 3000 kr. for andre klageberettigede at klage. Gebyret vil efter modtagelse af klagen blive opkrævet af Natur- og Miljøklagenævnet. Nærmere vejledning om klage og gebyr findes på www.nmkn.dk/Vejledninger.

Ansøgeren vil ved klagefristens udløb få besked, såfremt der er modtaget klager. En klage over miljøgodkendelsen har ikke opsættende virkning, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 i husdyrloven.

Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter husdyrloven eller regler, der er fastsat i medfør af loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen eller beslutningen er meddelt jf. § 90. Er afgørelsen eller beslutningen offentlig bekendtgjort regnes søgsmålsfristen fra denne dato.

12.2 UNDERRETNING OM GODKENDELSEN

Udkastet til miljøgodkendelse blev den 6. juli 2011 annonceret i Budstikken, Kolding. Udkastet blev udsendt i offentlig høring i 6 uger, og eventuelle høringssvar skulle være Kolding Kommune i hænde senest den 17. august 2011 inden kl. 14.00. Udkastet blev udsendt til de nærmeste naboer samt fremsendt til en række myndigheder og organisationer.

Miljøgodkendelsen er annonceret i Budstikken den 21. september 2010. Den er endvidere udsendt til alle naboer indenfor 570 m af anlægget samt fremsendt til en række myndigheder og organisationer.

Ansøger og parter

- Birgitte Hansen og Ole Thomsen, Mølbrovej 6, 6070 Christiansfeld
- Peter B. Schmidt, Steppingvej 8, 6580 Vamdrup
- Hans Axel Klinge Pedersen, Mejerivej 5, 6580 Vamdrup
- Poul Richard Jørgensen, Frørupvej 19, 6070 Christiansfeld

- Frørup Kirkekasse, Eilersvej 6, 6000 Kolding (vedr. Frørupvej 30A)
- Reiner Dreier Hansen, Christiansfeldvej 40, 6070 Christiansfeld
- Ole Sandvej Kjær, Søndre Allé 37, 6070 Christiansfeld
- Stepping Menighedsråd, Langforte 12, 6070 Christiansfeld
- Torben og Joan Hansen, Frørup Østervej 2, 6070 Christiansfeld

Naboer indenfor 570 m fra nærmeste anlæg:

- Hans Kristian Kjær, Vestermarksvej 3, 6070 Christiansfeld
- Tina Skøtt og Per Knudsen, Vestermarksvej 4, 6070 Christiansfeld
- Karin og Tom Pallesen, Vestermarksvej 5, 6070 Christiansfeld

Øvrige parter med E-post:

- Konsulent: Lars Schmidt, Kolding Herreds Landboforening, E-post: las@khl.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, E-post: dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening Kolding, E-post: kolding@dn.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1. sal, 16 11 København V, E-post: ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 2188, 1017 København K, E-post: fbr@fbr.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle, E-post: jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia, E-post: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup, E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V, E-post: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdeling Sydøstjylland, E-post: Kolding@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Naturstyrelsen Ribe, Sorsigvej 35, 6760 Ribe, E-post: post@rib.mim.dk
- Sundhedsstyrelsen, Embedslægeinstitutionen Syddanmark, Sorsigvej 38, 6760 Ribe, E-post: syd@sst.dk
- Naturstyrelsen Trekantsområdet, Førstballevej 2, 7183 Randbøl, E-post: tre@nst.dk

13 BILAG

- Bilag 1: Vilkårskatalog
- Bilag 2: Grundlag for vilkår og lovgivning
- Bilag 3: BAT-niveau for ammoniak
- Bilag 4: BAT-niveau for fosfor
- Bilag 5: Situationsplan, indretning og afløbsplan for Mølbrovej
- Bilag 6: Situationsplan, indretning og afløbsplan for Vestermarksvej
- Bilag 7: Afløbsplan fra gyllelagunen
- Bilag 8: Oversigtskort over ejede/forpagtede arealer samt aftalearealer
- Bilag 9: Ejede/forpagtede arealer og aftalearealer med transportruter
- Bilag 10: Beskyttede naturtyper samt beskyttede sten- og jorddiger
- Bilag 11: Nitratfølsomt indvindingsområde
- Bilag 12: Bilag IV-arter
- Bilag 13: Udpegningsgrundlag for Natura 2000 områder
- Bilag 14: Vurdering af aftalearealer